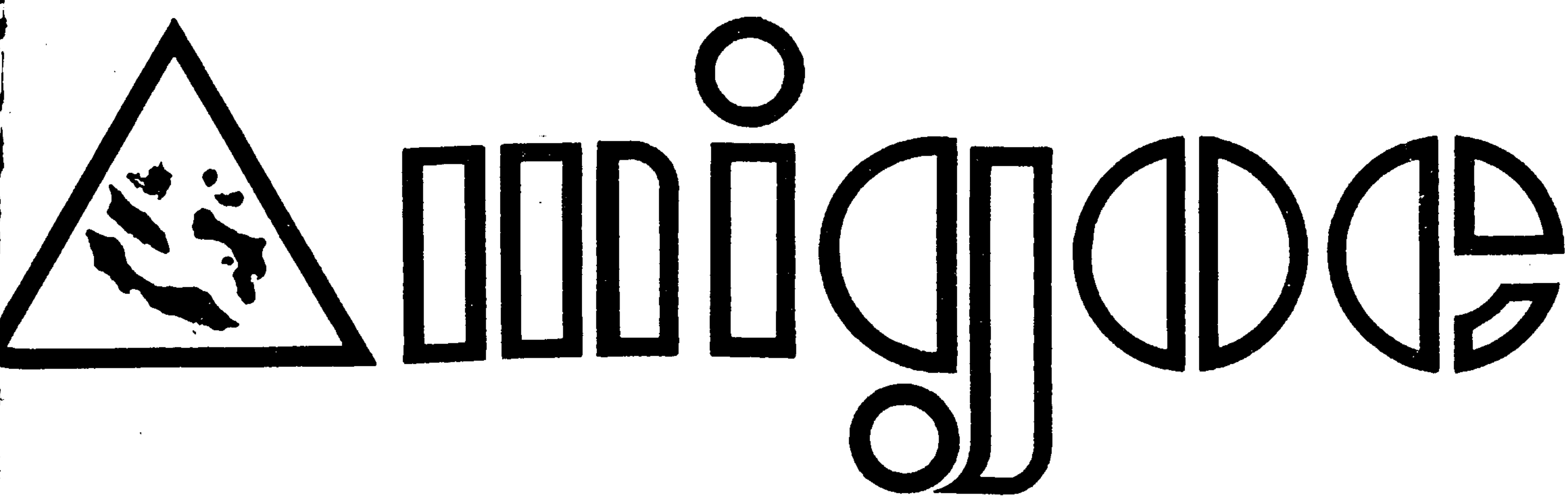
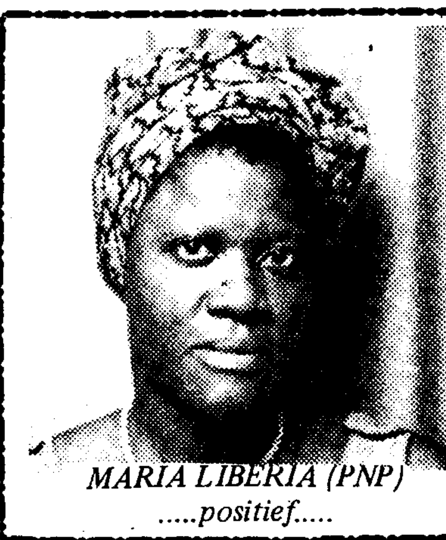

100STE JAARGANG – No.: 74

DONDERDAG 31 MAART 1983

MARIA LIBERIA (PNP)
.....positief.....

Vandaag

ONTWAPENINGSGESPREK WEER OP DOOD PUNT

"Nul-optie in nieuwe verpakking"

Sovjets wijzen ook nieuw plan Reagan af

LONDEN – Het heeft er veel van, dat de Sovjet-Unie het nieuwe voorstel van president Reagan over de beperking van middellange afstandsraketten in Europa, zal afwijzen. Ofschoon het Kremlin er nog niet officieel op heeft geantwoord, zei Radio-Moskou gisteravond, dat Regans voorstel een nieuwe uitgave is van de reeds eerder door de Sovjet-Unie verworpen nul-optie.

Reagans plan komt erop neer, dat een tussentijds akkoord tot stand komt, waarbij de Verenigde Staten de voorgenomen plaatsing van raketten in West-Europa wezenlijk vermindert, maar ook de Sovjet-Unie de middellange afstandswapens tot een-zelfde aantal terugbrengt.

NATO-landen toonden instemming met het nieuwe voorstel van Reagan. „Het is een veelbetekenende stap op weet naar billijke, eerlijke en te verifiëren wapencontrole", aldus de mening van de NATO.

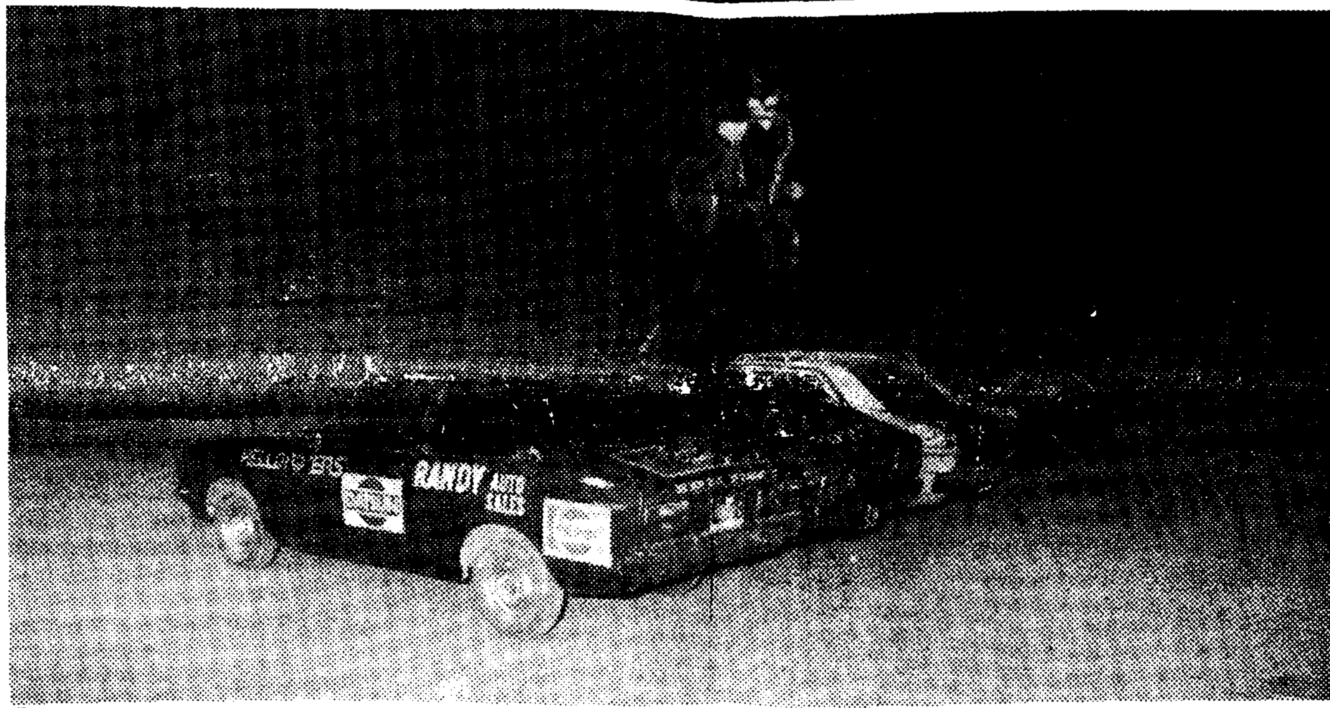
Reagan beschuldigde de Sovjets van geen wezenlijk alternatief naar voren te brengen, omdat zij er alleen maar op uit zijn hun huidige monopolistische positie te behouden". De Verenigde Staten hebben de Russen ook het verzoek gedaan het proces van zes weken, dat gisteren inging voor de ontwapeningsbesprekingen in Genève, twee weken minder te doen duren, waardoor de onderhandelingen op 17 mei zouden kunnen worden hervat. Ook daarop heeft de Sovjet-Unie nog geen reactie gegeven.

Reagan legde er de nadruk op, dat de Verenigde Staten voorstander zijn van een algeheel verbod op de plaatsing van kernwapens. Maar, zo voegde hij eraan toe, we zijn bereid een voorlopig tussen-voorstel te accepteren, waarbij beide partijen evenveel lanceerinstallaties voor kernwapens erop na mogen houden.

Hoewel Westelijke waarnemers er vrijwel zeker van zijn dat de Russen Reagans tussenvoorstel officieel zullen afwijzen, zijn er tekenen dat Moskou wellicht wel bereid zal zijn er achter de schermen over te praten. Vorige week verklaarde het persbureau Tass voor het eerst dat Moskou in Genève een compromisovereenkomst zou overwegen. Dinsdag schreef Valentin Falin, een vooraanstaand Sovjet-deskundige op het gebied van het buitenlands beleid, in het regeringsblad Izwestia dat het Kremlin elk nieuw Amerikaans voorstel serieus zal bekijken. Hij voegde evenwel daaraan toe dat elke suggestie in de richting van de nul-optie zonder meer zou worden afgewezen. Reagan maakte echter duidelijk dat zijn tussenvoorstel op de nul-optie is gebaseerd.

In Brussel volstond minister van Buitenlandse Zaken Leo Tindemans met de mededeling dat België „niet ontevreden" is over Reagans tussenvoorstel.

De Italiaanse regering noemde het voorstel „belangrijk voor de vrede". Zij hoopte op een „constructieve" reactie van Moskou.

WILLEMSTAD – Spektakel in overvloed gisteravond in het sportcomplex op Brievengat, waar de French Hell Drivers optraden. Deze stuntmannen die met hun kunstjes in auto's en op motoren menigeen de rillingen over het lijf deden lopen, haalden dan ook staaltjes uit die men in het verkeer maar beter kan nalaten.

Bolivia beloond voor uitlevering Barbie

PARIJS – Frankrijk heeft erin toegestemd Bolivia te helpen met diverse projecten op energie- en technologisch gebied en tevens bij te dragen in de ontwikkeling van het platteland. Een betreffende overeenkomst is getekend bij het bezoek van de Boliviaanse president Hernan Siles Zuazo aan Frankrijk. Evenals de Franse president François Mitterrand, is Zuazo socialist. De Fransen en de Bolivianen hebben heftig tegengesproken, dat de hulp een beloning is voor de uitlevering van Nazimisdadiger Klaus Barbie. Diens uitlevering aan Frankrijk, twee maanden geleden, heeft toen in politiek opzicht bijgedragen aan het opvijzelen van het image van de Franse regering.

Popoyan voor de helft verwoest

Doden en schade bij aarbeving Colombia

BOGOTA – En krachtige aardbeving heeft vanmorgen vele slachtoffers geëist en enorme schade aangericht in de Colombiaanse stad Popoyan, gelegen in het departement Cauca, op ongeveer honderd kilometer van Cali.

Het is nog niet bekend hoe groot het aantal slachtoffers is. Het San José-ziekenhuis van Popoyan had vanmiddag meer dan vijftig erg zwaar gewonden binnengekregen.

De stad is in een enorme hoop puin veranderd. Aartsbisschop Buitrago verklaarde, dat ook de oude, in koloniale stijl gebouwde kerk van de stad, vrijwel geheel is verwoest.

Tal van woningen zijn ernstig beschadigd, openbare gebouwen zijn ingestort. In deze tijd van het jaar wordt Popoyan bezocht door tal van toeristen, die in de Stille Week de vele muzikale diensten en plechtige processies komen meemaken.

Volgens later ontvangen berichten is de stad Popoyan zeker voor de helft vernield.

Aartsbisschop Buitrage heeft via de radio een dringend beroep gedaan op de rest van het land onmiddellijk hulp te verlenen. Het Rode Kruis van Colombia heeft de stad bij verrassing getroffen. De meeste mensen waren nog thuis, toen de eerste schokken zich voordeden. Bij duizenden renden de mensen de straat op en er ontstond grote paniek, vooral toen door latere schokken gebouwen langzaam instortten.

Weer vrijlating Hess bepleit

BERLIJN – Activisten voor mensenrechten zijn in West-Duitsland een campagne begonnen om de vrijlating te bewerkstelligen van oorlogsmisdadiger Adolf Hess, die nu al 42 jaar gevangen zit in Berlijn. Hess is zo zwak, dat hij niet kan lopen en lijdt aan een aantal ernstige kwalen.

Hess, 89 jaar oud, is de enige gevangene in Spandau, gezamenlijk beheerd door Frankrijk, Engeland, de Verenigde Staten en de Sovjet-Unie.

Paus overweegt bezoek aan zuidelijk Afrika

VATICAANSTAD – Paus Johannes Paulus II overweegt tegen het einde van dit jaar enkele landen van zuidelijk Afrika te bezoeken. Dit verluidde vandaag in het Vaticaan ofschoon het reisplan nog niet officieel bevestigd werd.

De paus zou vooral aan de in november in Zimbabwe te houden conferentie van bisschoppen uit zes landen in het zuiden van Afrika willen deelnemen. Bovendien zou hij van plan zijn Lesotho, Angola, Botswana, Swaziland en Mozambique te bezoeken.

Een bezoek aan de republiek Zuid-Afrika werd twijfelachtig geacht met het oog op de daar heersende spanningen tussen de staat en de rk. kerk.

Deze week

IN VERBAND MET Goede Vrijdag en Pasen zal de eerstvolgende editie van de Amigoe pas weer op dinsdag 5 april verschijnen.

Directie en personeel van de Uitgeverij Amigoe wensen hun abonnees en lezers enkele vrolijke Paasdagen toe.

Hoofdredacteur vlucht

BUENOS AIRES – De hoofdredacteur van het Argentijns weekblad „La Semana", Jorge Fontevecchia, tegen wie het militaire bewind vorige week een aanhoudingsbevel had uitgevaardigd, is gisteravond per vliegtuig naar Caracas vertrokken.

Nadat de regering een week geleden zijn blad had verboden en hem had beschuldigd van deelneming aan een campagne om het land uit balans te brengen in de overgangstijd naar de democratie, had de hoofdredacteur zijn toevlucht gezocht in de Venezolaanse ambassade. Hij kreeg een vrijgeleide om het land te verlaten, nadat Venezuela hem asiel had verleend.

Edelstenen

WILLEMSTAD – De groeve nabij de ingang van de dienst Arbeidszorg te Hato is morgen geopend voor de bevolking, om naar edelsteentjes te zoeken.

Bij de groeve wordt kalksteen betrokken voor het project containerhaven, en bij het losspringen met springstof en het crushen van de kalksteen is enkele keren zeer hard, glasachtig materiaal aangetroffen van rode, gele en transparante kleur, dat bij nader specialistisch onderzoek edelsteen bleek te zijn.

Omdat het te kostbaar is de productie van kalksteen te stoppen om de steentjes eruit te halen, is het materiaal tot nu toe in de beton verdwenen. Maar morgen, Goede Vrijdag, ligt de installatie stil, waardoor de dienst Openbare Werken in overleg met de aannemer besloten heeft de groeve open te stellen voor de bevolking van Curacao om stukjes edelsteen te zoeken uit de kalksteenhopen. Men wordt aangeraden een zeer fijne zeef (met maaswijdten van 1,7 mm) mee te nemen, een flinke emmer, een kleine schep en een jerrycan water. De groeve is open vanaf half negen.

Eieren eten

ER IS VEEL lef en weinig moreel gevoel nodig om ten eigen bate een noodlijdend bedrijf een poot uit te draaien. Op dit ogenblik maakt Nederland zich – terecht – druk om de wijze waarop topfunctionarissen van het zwaar noodlijdende RSV-concern een slaatje weten te slaan uit de malaise. In de jaren dat het sterk bergafwaarts ging met het concern en de werknemers bijvoorbeeld in 1978 nog drie procent van hun bonusuitkeringen moesten inleveren voor de continuïteit van het bedrijf, wist RSV-bestuursvoorzitter (tot vandaag) ir Allerd Stikker voor zichzelf toch een salarisverbetering in de wacht te slepen van anderhalve ton per jaar: van 400.000 ging hij ineens door naar 550.000 gulden. Terwijl er al zoveel werknemers hebben moeten afvloeien in de ongezonde takken van het RSV-concern met alle gevolgen vandien, er nog geen zekerheid bestaat over de overlevingskansen van de andere onderdelen van het concern, weet Stikker opnieuw een uitermate gunstige afvloeiing voor zichzelf te bemachtigen.

Deze zaak wordt hoog opgevat in de Nederlandse politiek. Zozeer zelfs dat er een parlementaire enquête van start is gegaan eind verleden week om duidelijkheid te verkrijgen over de hele RSV-affaire. Zo'n enquête is er sinds 1946 niet meer geweest, maar de onsmakelijk riekende geuren die hier en daar door wat kiertjes uit de RSV-koker vandaan komen, maken dat de Kamer wil proberen de hele beerput open te trekken; hoewel dat het RSV-concern zelf niet meer zal kunnen redden van de ondergang.

Hiermee zij aangegeven dat Roggeband zich een goede leerling heeft getoond van zijn baas Stikker (de RSV is een van de grote aandeelhouders in het Curaçaose dok). Die Roggeband, die indertijd na grote problemen werd weggepromoveerd bij Bruynzeel in Suriname naar de CDM, wist ook al een voor hem gunstige vertrekpremie te bemachtigen, terwijl de arbeidszekerheid voor duizenden werknemers op Curaçao verloren is. Zolang het goed ging bij de CDM kraaide er geen haan naar het beleid zoals gevoerd door Roggeband. Nu dat alles misgaat, worden ook daar de registers opengetrokken en blijkt er toch veel gebeurd te zijn dat moeilijk goed te praten valt. De kans op een parlementaire enquête hier is te verwaarlozen na de onhandige aanpak een jaar geleden van de enquête in de kwestie-Queen of Saba. Maar toch verdient het steun om deze hele zaak haarfijn voor de gemeenschap uit de doeken gedaan te krijgen, al was het maar "for the record".

Roggeband's houding en diens beleid, ook na de financiele injectie eind verleden jaar van overheidszijde in de CDM, dienen in alle toonaarden afgekeurd te worden. In dat kader klinken de hevig verontwaardigde uitspraken van premier Don Martina over wat er nu allemaal boven water komt van praktijken van de CDM-directie wel aardig. Zo ook diens stellige uitspraak dat alle verantwoordelijken desnoods persoonlijk aansprakelijk worden gesteld voor de financiele catastrofe die dreigt. Maar of die uitlatingen ook werkelijk hout snijden is een tweede. In de regel dekken lieden van het allooi Stikker en Roggeband zich tevoren formeel goed in, tot ergernis van de gedupeerde werknemers.

Ten tweede is de centrale regering als mede-aandeelhouder in het bedrijf medeverantwoordelijk voor het gevoerde beleid. De regering heeft een vertegenwoordiger in de Raad van Commissarissen en in de Aandeelhoudersvergadering, die tot taak hebben de overheid op de hoogte te houden van de gang van zaken en aan de bel te trekken zodra er iets niet goed lijkt te gaan.

Het zou evenwel onjuist zijn om de schuldvraag van een eventuele CDM-debâcle nu maar af te schuiven op de regeringscommissaris en de -gedelegeerde bij de aandeelhouders. Immers, dat zijn ambtenaren die er nog zoveel andere functies naast hebben, dat het heel wel mogelijk is dat hun bepaalde zaken ontgaan of dat de CDM-directie hen bepaalde relevante informatie kan onthouden, zoals nu ook bewezen wordt.

Op zijn minst mag verwacht worden dat de regering hieruit zijn lesje leert en er zorg voor draagt dat haar vertegenwoordigers in bedrijven waarin zij participeert voldoende tijd hebben daarvoor, doorwinterd zijn in de manieren van zaken doen op het daar vereiste niveau, maar evenzeer dat daar iets tegenover staat. Een ambtenaar mag er namelijk geen vergoeding voor krijgen, wat heel wel kan leiden tot een verminderde interesse voor de taken die hem of haar worden opgedragen. Als mocht blijken dat er geen ambtenaar te recruteren valt voor die functies, dan moet de regering er niet voor terugdeinzen om in voorkomende gevallen personen aan te trekken uit de non-gouvernementele sfeer die zich van deze specifieke taken kunnen kwijten. Het is een noodzaak hiervoor de beste krachten in te schakelen, want het is een bekend gegeven – om in de paas-sfeer te blijven – dat het met grote heren slecht eieren eten is.

VS brengen tweede ruimteveer omhoog

Cruciale vlucht van verbeterde "Challenger"

CAPE CANAVERAL – Het tweede Amerikaans ruimteveer, Challenger, staat klaar om op 4 april van het Kennedy ruimtevaartcentrum in Florida te vertrekken voor een verblijf van vijf dagen buiten de dampkring. De vier leden tellende bemanning zal daar een forse verbindingskunstmaan (gewicht ruim 17.000 kilo) neerplanten die van essentieel belang is voor toekomstige ruimtetaken. Twee van hen zullen een ruimtewandeling maken.

De kosten van het programma bedragen veertien miljard dollar (bijna 25 miljard Antilliaans), waarvan NASA in de toekomst via de commercie iets hoopt terug te zien. Juist met het oog op die commerciele belangen is de projectleiding er alles aan gelegen dat alle vijf vluchten inderdaad in 1983 plaatsvinden, zoals haar programma heeft bepaald. Men is bevreesd dat, als dit niet gebeurt, nieuwe opdrachtgevers kopschuw worden bij het boeken van vracht, bijvoorbeeld commerciele satellieten.

De vlucht van de Challenger, kost 266 miljoen dollar (bijna 400 miljoen gulden), is tot dusver de meest gecompliceerde van het ruimteveerprogramma. Dit ruimteschip is ten opzichte van zijn eerste ruimteveer, de Columbia, sterk verbeterd. Het weegt 1.128 kilo minder en zijn motoren zijn veel krachtiger. Ook de ruimtepakken voor de astronauten zijn verbeterd. Een ruimtewandeling tijdens een vlucht van de Columbia moest afgelast worden omdat de pakken mankementen vertoonden.

De lancering van de Challenger vindt op 4 april om zeven over elf uur 's morgens plaats. Hij wordt op de luchtmachtbasis Edwards, in Californie, terug verwacht op 9 april om 20.49 onze tijd. Tien uur na de lancering begint de bemanning de kunstmaan vanuit het open vrachtruim van de Challenger naar zijn baan te manoeuvreren.

UITGEVERIJ AMIGOE N.V.
Scherpenheuvel z/n
Curaçao N.A.
Postbus 577
Giro 440.000
Bankrek.: nr. 11-07-313
Algemene Bank N.V.
Bankrek. nr. 874.825.10
Maduro & Curiel's Bank n.v.
CURACAO
Centrale (alle afdelingen): 672000
Directie: F. H. Oduber
Namens Antillean News Holding n.v.: R.F. Snow.
Hoofdredacteur:
Frans Heiligers
Overige leden Redaktie:
Oswald Chatlein, Toon van Dongen, Paul Comenencia, Caroline Thodé, Ronnie Rens, Max Suart (sportverslaggever), Sheila Rhodes (secretaresse).
ADVERTENTIE-AFDELING
Aanname advertenties:
Maandag t/m vrijdag van 7.30 - 16.00 uur;
Zaterdag 7.30 - 10.00 uur.
Alle advertenties voor de volgende dag moeten 1 dag van tevoren vóór 3 uur binnen zijn.
Advertentie-afdeling (acquisitie): Ingrid de Maayer, Viola Bernardus en Janny Naaldijk.
ZOEKERTJES: verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 7.30 - 16.00 uur worden opgegeven; behalve op zaterdag.
Alleen zoekertjes die op maandag en donderdag vóór 12 uur binnen zijn kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

UITGEVERIJ AMIGOE (ARUBA) N.V.
Nassaustraat 110,
tel.: 24333 (drie lijnen).
Directeur-Hoofdredacteur:
Jos van der Schoot.
Redaktie: Ramiro Tromp, Ludwina Perez, Djisbie Franken (fotograaf).
Advertentie-afdeling: Jos van der Schoot en Etleen Landsmark.

BONAIRE:
CORRESPONDENT:
Hubert Linkels, Gouv. N. Debrotweg z/n, tel.: 8627.

SINT MAARTEN:
Abonnement en Advertenties:
Vance James, kantoor, tel.: 2283 - 3040; huis, tel.: 3072.

SABA:
Correspondente: Eleonora Piers, tel.: 3288 (kantoor) en 3245 (huis):
Fotografe: Eline Drieze.

ST EUSTATIUS:
Correspondente: Anna Höfstee, tel: 2222

DRUKKERIJ: Rotaprint n.v.
DISTRIBUTIE (abonnementen)
Curaçao: Districo n.v. tel.: 70503, 70504 en 70304.
Voor klachten gelieve deze nummers op te bellen. Het abonnementsgeld kan ook betaald worden via Giro rek. nr. 208.000 Maduro's bank rek. nr. 286.330.08 en ABN rek. nr. 11.16.626.

Aruba, Nassaustraat 110, tel.: 24333.
Bonaire: Entrejol 153-A, tel.: 42222.

Losse nummers 50 cent.
Abonnementsprijs op alle eilanden van de Nederlandse Antillen veertien gulden per maand.

Buiten Antillen (Nederland):
NA fl. 80,15 per maand (luchtpost) of NA fl. 24,00 per maand (zeepost); jaarlijks vooruit te betalen.

CURAÇAO AGENDA

KERKDIENSTEN
WITTE DONDERDAG
BARBER: 17.00 en 20.00 uur.
BRIEVENGAT: 19.00 uur.
BUENA VISTA: 19.00 uur.
CHARO: 19.30 en 23.00 uur.
JANDORET: 19.00 uur.
BOCA SAMI: 17.00 uur.
STA. MARIA: 19.00 uur.
JANWE: 19.30 uur.
KORAAL SPECHT: 19.00 uur.
MONTAGNE: 19.00 uur.
SERU GRANDI: 19.00 uur.
SANTA ANA: 19.00 uur
SANTA FAMIA: 19.30 uur
PIETERMAAI: 19.00 uur.
STA. ROSA: 20.00 uur.
SAN WILLIBRORDU: 19.00 uur.
TERRA CORRA: 19.00 uur.
STEENRIJK: 19.00 uur.
SOTO: 19.00 uur.
WESTPUNT: 19.00 uur.
LAGOEN: 17.00 uur.
WISHI: 19.00 uur.
ZUID BONAM: 19.00 uur.
***
GOEDE VRIJDAG
BARBER: 10.00 en 15.00 uur.
BRIEVENGAT: 04.30 en 15.00 uur.
BUENA VISTA: 10.00 en 15.00 uur.
CHARO: 11.00 en 15.00 uur.
GROOT KWARTIER: 10.00 en 15.00 uur.
JANDORET: 10.00 en 15.00 uur.
JANWE: 10.00 en 15.00 uur.
MONTAGNE: 15.00 uur.
SERU GRANDI: 15.00 uur.
SANTA ANA: 15.00 uur.
SANTA FAMIA: 05.30 en 18.00 uur.
PIETERMAAI: 09.30 en 15.00 en 20.30 uur (musikale meditatie).
STA. ROSA: 10.00 en 15.00 uur.
SAN WILLIBRORDU: 15.00 uur.
TERRA CORRA: 11.00 uur.
SOTO: 05.00 en 15.00 uur.
STEENRIJK: 10.00 en 15.00 uur.
WESTPUNT: 15.00 uur.
LAGOEN: 18.00 uur.
***
Op STILLE ZATERDAG beginnen in alle kerken de plechtigheden om 23.00 uur.
Behalve in TERRA CORRA en SOTO om 22.00 uur.
***
EERSTE PAASDAG
BARBER: 09.30 uur.
BRIEVENGAT: 10.00 uur.
BUENA VISTA: 09.00, 11.00, 19.00 uur.
CHARO: 08.00, 17.00 en 19.00 uur.
GROOT KWARTIER: 07.00, 09.00 en 18.00 uur.
JANDORET: 10.00, 19.00 uur.
JANWE: 08.30, 12.00, 19.00 uur.
MONTAGNE: 08.00, 09.30 en 19.00 uur.
SERU GRANDI: 08.30 uur.
SANTA ANA: 08.00 en 19.00 uur.
SANTA FAMIA: 09.00, 11.00 (Eng.) en 19.00 uur.
PIETERMAAI: 06.00, 16.00, 19.00 uur.
STA. ROSA: 09.00 en 11.00 uur.
SAN WILLIBRORDO: 17.00 uur.
TERRA CORRA: 18.00 uur.
SOTO: 18.00 uur.
STEENRIJK: 08.00, 10.00 en 18.00 uur.
WESTPUNT: 08.30 uur.
LAGOEN: 10.00 uur.
***
TWEEDE PAASDAG
BARBER: 09.00 uur.
BRIEVENGAT: 10.00 uur.
BUENA VISTA: 09.00 en 19.00 uur.
CHARO: 08.00, 17.00 en 19.00 uur.
GROOT KWARTIER: 09.00 uur
JANDORET: 19.00 uur.
JANWE: 08.30 uur.
SANTA ANA: 09.00 uur
SANTA FAMIA: 09.00 en 15.00 uur.
PIETERMAAI: 09.00 en 15.30 uur.
STA. ROSA: 09.00 uur.
SAN WILLIBRORDO: 09.00 uur.
TERRA CORRA: 18.00 uur.
SOTO: 09.00 uur.
STEENRIJK: 09.00 en 19.00 uur.
WESTPUNT: 08.30 uur.
LAGOEN: 10.00 uur.
***
PROTESTANTSE KERKDIENSTEN
WITTE DONDERDAG
EMMAKERK: 19.30 uur ds P.P. Saraber (Avondmaal).
EBENEZER CHURCH: 19.30 uur ds N.L.Smith (Avondmaal).
***
GOEDE VRIJDAG
FORTKERK: 09.00 ds J.Jukema (Avondmaal).
EMMAKERK: 19.30 uur ds P.P. Saraber.
TAMARIJN: 19.30 uur ds R.E. R. van Buiren (Avondmaal).
EBENEZER CHURCH: 10.15 uur ds N.L.Smith.
MUNDO NOBO: 09.30 uur ds G.H.Renting.
STILLE ZATERDAG
FORTKERK: 22.00 uur ds J. Jukema en ds P.P.Saraber.
***
PAASDAG
FORTKERK: 09.00 ds J.Jukema.
EMMAKERK: 09.30 uur ds P.P. Saraber.
TAMARIJN: 09.30 uur ds R.E. R. van Buiren.
EBENEZER CHURCH: 09.30 uur ds N.L.Smith (Receiving of new members/Inauguration Churchhall).
MUNDO NOBO: 09.30 uur ds G.H.Renting.

Pompstations morgen dicht

WILLEMSTAD – In verband met Goede Vrijdag zijn morgen alle pompstations gesloten.
Voor het weekeinde zijn de gebruikelijke wachtschema's geldig.

Tentoonstelling De Vogelvriend

WILLEMSTAD – De vereniging van vogelliefhebbers "De Vogelvriend" organiseert op 2 en 3 april een tentoonstelling in het buurtcentrum Janwe. De tentoonstelling is geopend op zaterdag 2 april van tien uur 's morgens tot tien uur 's avonds en op zondag 3 april van tien uur 's morgens tot acht uur 's avonds. Op zondagavond zal na afloop van de tentoonstelling de trekking van de prijzen plaatsvinden. Naast de volières zijn er deze keer ook andere attracties op de expositie, onder andere een broedmachine waar de verschillende fasen van het uitkomen van eieren te zien zijn. Zowel op zaterdag als zondag zullen er eieren uitkomen. Er zijn verschillende rassen krielkippen, zoals de Javakrielen, Sebrightkriel, Sabelpootkriel en de Antwerpse Baardkriel. Ook zijn er twee raszuivere konijnen van het ras Chequered Giant, en de Franse Hangoor.
Tevens zijn diverse duiverassen te zien waaronder de White King de Modena, de zogenaamde kipduiven en de Australische kuifduiven. Daarnaast natuurlijk ook de verschillende soorten kanaries, tropische vogels en parkieten.

BONAIRE AGENDA

POLITIE: 8000
BRANDWEER: 8222
TAXICENTRALE: 8845
HOSPITAAL: 8900

LANDFILL te Lagoen: maandag t/m vrijdag van 08.00-16.00 uur; zaterdag 08.00-12.00 uur.
BONAIRE MUSEUM: openingstijden maandag, woensdag en vrijdag van 08.00-12.00 uur; zaterdag 09.00-13.00 uur.
Radiomuseum RNWO na afspraak, tel.: 8472.

OPENBARE BIBLIOTHEEK: dagelijks van 08.00-12.00/15.00-18.00 uur; woensdag van 08.00-21.00 uur; zaterdag gesloten.

POSTSLUITING (maandag t/m vrijdag): aangetekende stukken 15.45 uur; gewone stukken 16.30 uur.

SERVICE CLUBS
Kiwanis: donderdagavond 19.30 uur-Hotel Bonaire.
Lions: elke tweede vrijdag van de maand-Hotel Bonaire.
Round Table: elke tweede maandag-Buurtcentrum Terra Corra.
Rotary: woensdag 12.00 uur-Hotel Bonaire.

KERKDIENSTEN
Sint Bernarduskerk Kralendijk dagelijks 18.45 uur; zondag 08.30-19.00 uur.
Coromotokerk Antriol dagelijks 19.30 uur; zondag 09.00 en 18.00 uur.
Ludovicuskerk Rincon dagelijks, ook zondag 19.30 uur.

Voor categorieen 1,2 en 3
Wetsontwerp voor nieuwe minimumlonen

WILLEMSTAD – Het proces om te komen tot één minimumloon voor alle werknemers in alle sectoren (met uitzondering van de vierde categorie, de arbeiders in het huishouden) is van start gegaan. Dinsdag is de ministerraad akkoord gegaan een wetsontwerp naar de Staten te sturen, voor het aanpassen van het minimumloon.

Met dit wetsontwerp wil de regering een eind maken aan het onredelijk gebruik, dat voor dezelfde functie in diverse sectoren verschillen bestaan in de salarissen, en om te voorkomen dat werknemers met een gemengde functie-omschrijving in een categorie vallen dat niet met de functies overeenkomt en zij zo niet van de een naar de andere sector kunnen overgaan.

Zoals het wetsvoorstel nu opgesteld is, houdt het in dat per 1987 de categorieen twee en drie één categorie worden en per 1990 één minimumloon zal zijn voor de categorieen 1, 2 en 3.

Als de Staten dit voorstel aanneemt krijgt het wetsontwerp een terugwerkende kracht tot 1 januari 1983.

Het betreft een proces van gedeeltelijke bevriezing van het minimumloon, dat mogelijk geworden is dankzij medewerking van de vakbonden op de Antillen. In vrije onderhandelingen en zonder druk van geen enkel bedrijf kunnen de vakbonden dan onderhandelen voor een loon van de werknemers.

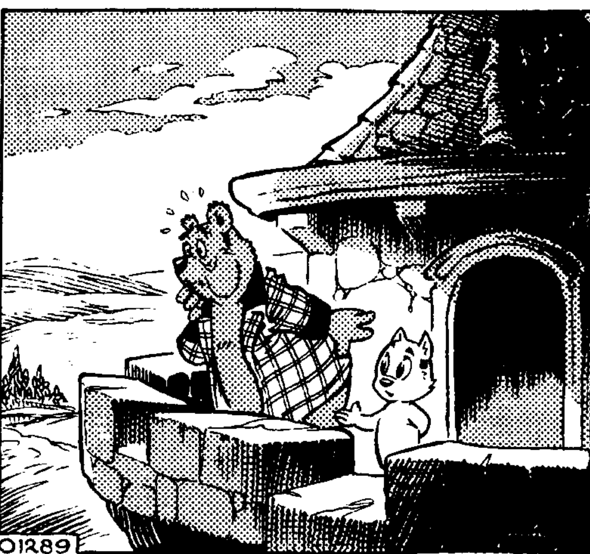
Als de Staten het voorstel aannemen, blijven per 1 januari 1983 de volgende lonen vastgesteld: categorie één 921,70 gulden per maand, 213 gulden per week; categorie twee 678,75 per maand, 156,80 per week; categorie drie 583,30 gulden per maand, 134,85 gulden per week en categorie vier 278,30 gulden per maand en 2,85 gulden per uur.

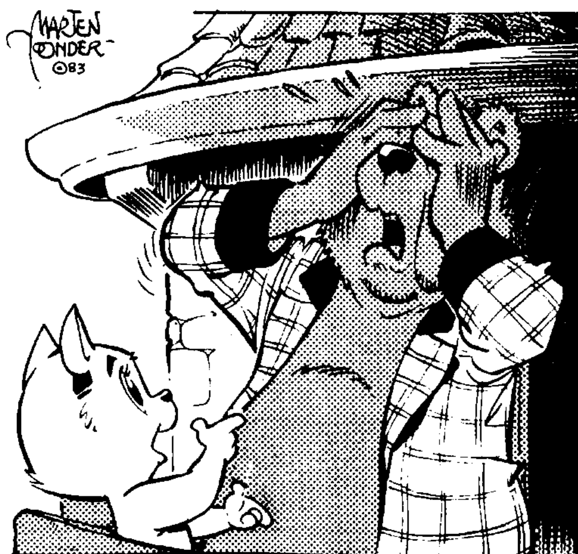
Voor Saba en Sint Eustatius worden de minimumlonen 65 procent van de bovengenoemde bedragen.

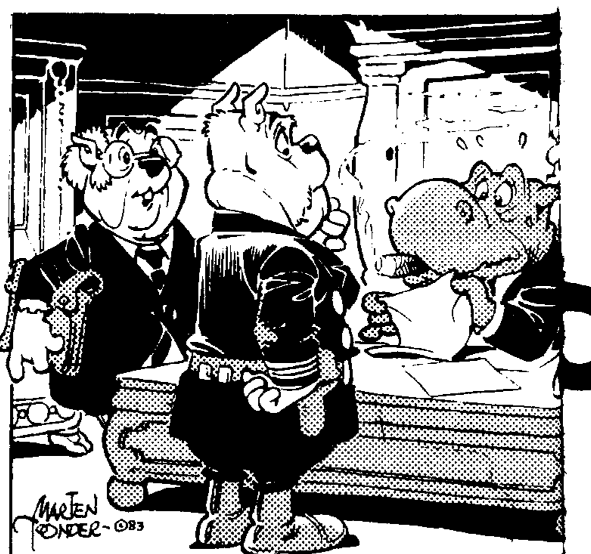
Open house landhuis Ascencion

WILLEMSTAD – Op zondag 3 april is er weer open huis op Landhuis Ascencion. Om tien uur beginnen de activiteiten met een kapeldienst. Daarna is er gelegenheid tot recreatie in en rond het landhuis met muzikale opluistering van de mariachi 5 di April. Verder is er ook een tentoonstelling van Curacaose handvaardigheidartikelen van mevrouw Sannen en Zoon.

Heer Bommel en de Spalt

01289 – "Alexander Pieps heeft een klemschroef van de professor meegenomen, toen hij zijn ontslag nam", zei Tom Poes. "Toen is hij naar zijn familie in Akel gegaan, en in die stad heeft hij Pulver, de broer van uw heer Smoor, natuurlijk ontmoet. Wat u daar ziet zijn de gevolgen. Ze zijn nu dus even sterk als we hier zijn, en misschien zijn ze daar stom genoeg om hem te laten blazen".
Heer Ollie sloeg de handen voor de ogen.
"Hoe v-vreselijk is d-dit alles", stamelde hij. "Ach, waar ben ik aan begonnen? Ik z-zal... Ik m-moet de overheid inlichten! Anders zal alles wegwaaien als ik niet ingrijp. Alles!"

"Hm", zei Tom Poes. "Er is niet veel in te grijpen".
Daar had hij misschien gelijk in, maar toch zat de overheid ni... De burgemeester had zijn belangrijkste ambtenaren ontbod... toen ze binnenkwamen zat hij ontredderd met een brief in de ... de handen.
"Dit eh... Dit is een dreigbrief uit Akel", sprak hij met doffe... "Omdat onze ballon per ongeluk leeg geblazen is, is hun ball... groter dan de onze. Wat bedoelen ze?"
"Dat is duidelijk", gromde de politiechef. "Snuf heeft inde... een ballon bij Akel waargenomen, toen hij op de stadspoort z... toestand is ernstig".
"En dat is niet alles", vulde de ambtenaar eerste klasse aan. ... ballon zuigt alle kracht uit de grond, schrijft de directeur va... stadslaboratorium. De landelijke bevolking is verontrust en ... zelfs een betoging aangekondigd, zonder daar vergunning voor ... vragen!"

Ged. Booi: in belang van sport
Tenniscomplex valt voortaan onder BC

KRALENDIJK – Met ingang van de eerste april vallen de tennisbanen en het gebouw van de Bonaire Lawn tennis bond (BLTB) onder de verantwoordelijkheid van de stichting Sportzaken. Dit is dan het resultaat van de maatregelen die het BC de afgelopen weken heeft genomen als gevolg van het instellen van een stichting die verder verantwoordelijk zal zijn voor dit soort faciliteiten.

Volgens gedeputeerde Booi is deze overdracht geheel in goeder trouw gebeurd en de gedeputeerde betreurt dan ook dat bepaalde personen dit opgevat hebben als een minder goede beurt van de overheid. Het BC heeft deze beslissing genomen, aldus Booi, om zo medewerking te verlenen aan een algehele verbetering van de situatie op sportgebied. Immers terreinen en gebouwen werden uitsluitend gebruikt om tennis te spelen en incidenteel werden er ook wat volleybalwedstrijden gespeeld. Verder werd er maar weinig gebruik gemaakt van deze faciliteiten, aldus ged. Booi, en nu heeft het BC het mogelijk gemaakt om een veel intensiever gebruik te gaan maken van terreinen en gebouw. Een verbetering in de exploitatie van het gebouw zal in de toekomst teweeg brengen dat meerdere vormen van sporten beoefend zullen kunnen worden, terwijl de dienst DOW inmiddels al is begonnen met het herstel van de tennisbanen.

Wij moeten ook rekening houden, aldus ged. Booi, dat binnen een maand of drie het terrein van een afdak zal worden voorzien, waardoor een soort van sportcomplex zal ontstaan waar diverse toernooien georganiseerd kunnen worden, als volleybal, tafeltennis, basketbal. Daarbij behoeft men dan geen rekening meer te houden met eventuele regenval of zonneschijn. Tegen die tijd echter zal er ook wat betaald moeten worden, aldus ged. Booi, om te zorgen dat er middelen zijn om deze sporten daar te houden. In het algemeen blijkt de beslissing die door het BC is genomen dus gericht te zijn op een verbeterd gebruik van de terreinen en het gebouw welke vroeger tot de BSF (Bonaireaanse Sport Federatie) behoorden.

Paasdienst van Tamarijn zondagschool

WILLEMSTAD – De leiding van de Tamarijn zondagsschool laat de kinderen, die er nog niet van op de hoogte zijn, weten dat de Paasdienst van de zondagsschool gehouden wordt op eerste Paasdag, half tien in de Tamarijn. Alle kinderen zijn voor deze feestelijke dienst uitgenodigd. Andere diensten in de Tamarijnkerk: Goede Vrijdag: 19.30 uur viering van het Heilig Avondmaal; Paasmorgen: 08.30 uur Paasontbijt; 09.30 uur Paasdienst met medewerking van het Fortemkoor.

De andere Lauffer

Samenstelling: B. Jos de Roo

HET VERHAAL VAN ABRAM CAPELLO (1)

PIERRE LAUFFERS VADER had op Otrobanda een zaak, La Luna. En wij hadden La Bonanza in de Breedestraat. Van die tijd kan ik me de figuur van Pierre Lauffer herinneren. Later ben ik hem uit het oog verloren. Hij kwam terug als ambtenaar bij de gezondheidsdienst op Fort Amsterdam, waar ik elke dag langs moest komen op weg naar het postkantoor, waar ik toen werkte. Hij was op de eerste verdieping werkzaam, ik kon hem zo zien.

Bij de oprichting van de Sint Christoffelstam heb ik hem enkele jaren later leren kennen door toedoen van zijn buurman Jules de Palm. Zij woonden naast elkaar op Berg Altena, geloof ik. Jules de Palm bracht Pierre.

Gedurende de oorlog is Pierre enkele jaren agent van politie geweest. Ik zie hem nog steeds lopen in zijn khaki-uniform. Hijzelf heeft erover geschreven wat hij op een avond met een of andere dame in Punda uitgehaald heeft. Er waren verschillende dames die 's morgens tussen twee en vier hun brood verdienden door van diverse huizen de faecaliën op te halen en ergens te storten. Daar hebben ze en beetje de spook gespeeld. En toen heeft een van die vrouwen, of allebei, alles laten vallen. Dat staat in een van zijn verhalen.

Later zien we hem weer terug in de voortrekkerij. In onze stam, in de Volksbond, achter de pro-kathedrale kerk Santa Ana, heeft hij het stuk over 'Mi pushi' gemaakt. Het was één blok, die stam. Pierre Lauffer was er een deel van, Capello, Luis Daal, Plinio Henriquez, Angel Rico, Monte, Ro de Palm, Jules de Palm. Het was een blok op zich. Dat blok ging elk jaar bij de melaatsen op Zakito een programma opvoeren. We hebben het dertien jaar volgehouden. Daar was ik acoordeanist of violist, het lag eraan wat voor instrument ze nodig hadden. Luis Daal was de clown, de grappenmaker en tevens de causeur, de conferencier. Pierre Lauffer de man met zijn aparte liedjes. Het maken van gedichten was er toen nog niet bij. Vele mensen op

Curacao dachten dat een van ons melaats zou worden. Dat is goddank niet gebeurd.

Pater De Bruyn was een soort afgod voor Pierre Lauffer. Pierre was niet gemakkelijk, maar met pater De bruyn kon hij opschieten. Pater kon hem brengen naar avondwaken, dat was eens per maand, soms per week, dan moest je bij hem komen zitten en praatte je samen over het geloof, hoe dat te verstevigen enzovoorts. Daar was hij altijd bij.

Pater De Bruyn was een dominicaan. In 1937 hebben we tijdens de jamboree zijn ouders nog opgezocht in een bejaardentehuis in Lent. Teruggekomen hebben we zijn levensverhaal gehoord. Ik wist het al van mijn stiefvader dat hij jaren op St. Bartelomei was. Hij sprak vloeiend Frans, op zijn St. Bartelomei, alias St. Barths. Een uur per boot van Sint Maarten uit staat nog steeds zijn borstbeeld ergens op het plein.

Pater De Bruyn had het ondanks zijn intimiteit met ons allen gedaan gekregen om meneer Charrière, alias Papillon, een of twee nachten bij hem te verbergen op diens vlucht van Cayenne naar de vrijheid.

Later is pater De Bruyn afgetreden. Toen kregen we een andere aalmoezenier. Niemand minder dan Michael Möhlman, alias Wim van Nuland. Die beproefde zijn verhalen op ons. Dat van die koster heeft hij allemaal aan ons voorgelezen om te vragen wat wij ervan dachten. Die d... boeiden ons allemaal. Maar ... teraf denk ik dat ze speciaal ... re geboeid hebben.

Ik zie naast zijn natuu... gaven, die ook in de famili... ten, ook gaven toegespeeld ... pater Möhlman. Die man ... fantastisch. En door pater ... Bruyn.

Van de kant van zijn famili... ken zijn oom David Capri... goed, ook vanwege famili... werkte vroeger met hem i... KVP. Hij is een geweldige ... ker, bijna volmaakt. Hij sc... alles op en onthield het. V... toe. Hij vertelde me nog ... het oude theater dat er s... vóór Roxy. Hoe dat ging, ... de opening was, hoe hij de ... ten verkocht heeft om op ... re kaart een kwartje te ve... nen ... Nou, dat weet hij ... maal met zo'n juistheid te ... tellen...Ik geloof dat Pierre L... fer hetzelfde bloed als van ... vid Capriles in zijn aderen ... vloeien.

We waren goed bevriend, ... we hadden familiebanden. C... cao van vroeger, misschien ... nu nog, leefde van familie... den. Antoine Lauffer was ... trouwd met een zus van D... Capriles. Twintig jaar gele... de dochter van David Ca... getrouwd met mijn broer. ... bracht Pierre me eens weg ... auto naar mijn verloofde... zei: "Ga je naar je verloo... Waarom ga je naar je verloo... Weet je: je verlovingstijd, ... eigenlijk een tijd waar ze een ... deloze ladder naar de h... voor moesten maken, want ... die tijd is het niet meer het ... de".

Wat er eigenlijk gebeurd ... zijn eerste huwelijk, is mij ... bekend. En ik houd niet ... horen zeggen. Ik weet wel da... zich beter voelde toen hij ... die Portugese dame hertr... was en ze aan die inmaakbus... waren begonnen. Hij is ... tussendoor in Nederland ge... en op Madeira, dat heeft hij ... ook verteld. We hadden ... tact met elkaar, maar nooi... kunstgebied en nooit over ... Papiamentos en die dingen ... Ik wist wel dat hij voor de ... had gestaan, maar verder ... het oppervlakkig. We ha... vanwege familiebanden een ... de verstandhouding.

EERSTE JAARVERSLAG GOEDGEKEURD

Aan regeling wordt gewerkt

Ontwikkelingsbank is vrij van belastingen

WILLEMSTAD – De Ontwikkelingsbank van de Nederlandse Antillen is in principe vrijgesteld van betaling van winstbelasting. Door de directie van de bank en de minister van Financiën wordt momenteel de laatste hand gelegd aan een regeling hieromtrent. Gistermorgen vond de eerste algemene vergadering van aandeelhouders plaats waarbij het jaarverslag van de Ontwikkelingsbank over de periode 1981/1982 werd goedgekeurd.

In een algemene beschouwing merkt de voorzitter van de Raad van Bestuur van de Ontwikkelingsbank, L.Didiez, het eerste financiële jaar van de bank is één waarin grote nadruk is gelegd op vergaring van kapitaal, organisatie van de bank en haar systemen en interne controle, met het doel een instelling te vormen die in staat zal zijn een effectieve rol te spelen in de economie van de Nederlandse Antillen. Nu de bank gevestigd is en een overschot aan kapitaal aan het vormen is, zal het mogelijk en nodig zijn de operaties ervan uit te breiden en zullen er meer promotie-activiteiten moeten plaatsvinden om kleine en middelgrote projecten aan te trekken. Gedurende 1983 zal verder aandacht worden besteed aan kapitaalvorming en zal er veel gedaan worden aan de opleiding van counterparts om zodoende een goede overdracht van verantwoordelijkheden te verzekeren.

DIRECTIE

Als in februari volgend jaar het contract afloopt van de consultant SORCA-BMB uit België, dan is het de bedoeling dat de leiding van de Ontwikkelingsbank geheel in Antilliaanse handen overgaat. Momenteel zijn de algemeen directeur, de financieel-administratief directeur en de operations manager alle drie aan de Ontwikkelingsbank geleend door de firma SORCA-BMB. Nu reeds lopen er echter twee Antillianen mee met de financieel-administratief directeur en de operations manager en het is de bedoeling dat in juli aanstaande een andere Antilliaan overkomt als counterpart van de algemeen directeur. Wanneer in februari '84 het contract van SORCA afloopt, zal dit trio Antillianen het moeten overnemen van de drie experts van de consultantsfirma.

PROJECTEN

Gedurende het verslagjaar zijn door de Raad van Bestuur van de Ontwikkelingsbank van de Nederlandse Antillen vijf projecten voor een bedrag van 1.855.000 gulden voor uitvoering goedgekeurd. Van dit bedrag is tot aan de opstelling van het jaarverslag 505.000 gulden uitbetaald. De kredietverlening was voornamelijk ten behoeve van projecten in de industrie- en de toeristensector en de termijn van de leningen varieërt van ongeveer twee tot tien jaar, met rentevoeten van tussen de 11 en de 12 procent per jaar. De goedgekeurde projecten worden uitgevoerd op Curaçao en op Sint Maarten.

Het verslag meldt dat verschillende projecten op Curaçao, Sint Eustatius, Sint M[illegible] en Bonaire waarvoor [illegible] was aangevraagd, moesten [illegible] afgewezen [illegible] ze, ofwel niet uitvoerbaar waren, niet voldeden aan de door de bank gestelde eisen of omdat er nog niet voldoende informatie over beschikbaar was.

Aan het eind van 1982 had de Ontwikkelingsbank een totaal van 18 potentiele projecten geregistreerd waar een totaal aangevraagd krediet van meer dan 9 miljoen gulden mee gemoeid was. Deze projecten beslaan de industrie, het toerisme, het transportwezen en de landbouwsector op de vijf eilanden van de Nederlandse Antillen die deelnemen in de Ontwikkelingsbank (Aruba heeft een eigen bank – RED).

De strategie van de bank is er op gericht in zoveel mogelijk verschillende projecten te investeren, voor zover de statuten van de bank en de beschikbare gelden dit toelaten. Hiervoor worden regelmatig vergaderingen gehouden met bijvoorbeeld Curinde NV, Codeco NV en Fundashon Empresa Chiki Korsou op Curaçao met het doel een beeld te krijgen van projecten die in wording zijn of waarvoor plannen bestaan.

KAPITAAL

Het uitstaande kapitaal van de Ontwikkelingsbank is momenteel ter waarde van 5.825.000 Antilliaanse gulden waarvan 4.5 miljoen van de overheidssector en de rest van de private sector. Het totale kapitaal van de bank is bij oprichting bepaald op 15 miljoen gulden waarbij de private sector een inbreng van niet meer dan 40 procent mag hebben.

Van de Europese Investeringsbank (EIB) is een lening van 1.5 miljoen gulden gekregen voor het uitbreiden van het overheidsaandeel in de Ontwikkelingsbank. Gedurende dit jaar moet ook 1.3 miljoen gulden beschikbaar komen van het Europese Ontwikkelingsfonds voor de financiëring van agrarische projecten.

De Ontwikkelingsbank is aan het onderhandelen met het KABNA om te kunnen beschikken over het kapitaal dat tot april vorig jaar nog ter beschikking werd gesteld van de Stichting tot Bevordering van Investeringen op de Nederlandse Antillen (STINA). De STINA is op 1 april vorig jaar opgeheven waarmee ook een bedrag van ruim vijf miljoen gulden vrij is gekomen dat de Ontwikkelingsbank graag tot zijn beschikking wil hebben.

WILLEMSTAD – Iemand moet een keihard zenuwstelsel hebben om te weten dat er een motor met berijder over je heen vliegt, de lucht ingeschoten door zijn vaart en een klein schans. De vrijwillige Curacaose jongelui hadden er dan ook zichtbaar meer moeite mee aan dit moment te wennen dan de Franse waaghals die helemaal achter aan de rij stond en de rust zelve bleef.

Avondstiltedienst op Paaszaterdag

WILLEMSTAD – In de Fortkerk wordt Paaszaterdagavond om tien uur een avondstiltedienst gehouden, waarin voorgaan de dominees J. Jukema en P.P, Saraber. Het is een meditatieve avondstilte met zingen, gebeden en zang met muzikale begeleiding als voorbereiding op het Paasgebeuren. Deze dienst is in de voorbije jaren een traditie geworden.

Gouverneur Leito naar Bovenwinden

WILLEMSTAD – Gouverneur Leito reist maandag 4 april met zijn echtgenote naar de Bovenwindse eilanden voor een dienstbezoek aan Statia, Saba en Sint Maarten. Tijdens zijn verblijf van 4 tot 8 april op de Bovenwinden neemt de gouverneur officieel afscheid van de gezaghebber, administrateurs en Bestuurscollege van de drie eilanden.

Jazz in Tempel

WILLEMSTAD – Het jazzcombo Arikoktet treedt vandaag (Witte Donderdag) op in de Tempel. De aanvang van dit gratis te beluisteren concert is rond negen uur. Het Arikoktet bestond tot heden toe uit J. van Aalst, drums, A. Arntzenius alt en tenor-sax, P. Lauffer Jr bas en R. Rienks piano. Inmiddels is het combo uitgebreid met E. Gerritse, trombone.

"Het kan niet eeuwig slecht gaan"

Maria Liberia (PNP): Positieve houding nodig

WILLEMSTAD – Met de opmerking dat het niet eeuwig slecht kan gaan, deed minister van Economische Zaken, Maria Liberia-Peters (PNP) gisteravond een beroep op iedereen om een positieve houding aan te nemen en samen te werken om de Nederlandse Antillen vooruit te brengen.

In een gezamenlijke radio- en televisie-uitzending zei mevrouw Liberia dat de Antilliaanse economie er lang niet zo slecht voorstaat in vergelijking met andere Caribische landen. Volgens de experts is dit te wijten aan onder meer het feit dat de Antillen geen schuld hebben bij internationale banken, de positieve betalingsbalans waardoor de Antilliaanse gulden erg sterk staat en een laag inflatiecijfer. Ook is het op de Antillen zo dat vrijwel iedereen wel een of ander inkomen heeft.

Echter de grootste prioriteit moet zijn verlaging van het nog te hoge werkloosheidscijfer, zei minister Liberia. Het is namelijk ongezond om een groot aantal mensen te hebben dat niet produceert, maar wel consumptief besteedt.

Daar de Antillen in al de voornaamste sectoren als de Shell, de offshore en het toerisme sterk afhankelijk zijn van buiten, is het belangrijk dat wij zelf hier hard werken aan het behouden van een gezond sociaal klimaat en een stabiel politiek klimaat, die een evenwichtige ontwikkeling mogelijk maken.

De Verenigde Staten zijn er een voorbeeld van dat het niet voor altijd slecht kan gaan. Nu al hebben de Amerikanen meer geld beschikbaar om uit te geven en te investeren en de Antillen moeten gebruik maken van de economische groei in bijvoorbeeld de VS om de Amerikaanse toerist en investeerder aan te trekken.

Ook over de toestand in Venezuela is mevrouw Liberia erg positief. Ze zei ervan overtuigd te zijn dat binnenkort de toestand daar zich weer herstelt en de Venezolanen weer kunnen gaan reizen. Door de maatregelen die de Venezolaanse overheid genomen heeft, zullen ze echter niet in staat zijn erg ver van huis te gaan en het ligt voor de hand dat onze eilanden dan weer een favoriete trekpleister worden voor de Venezolaan.

Gezien deze lichtpunten, zei mevrouw Liberia, is het belangrijk dat wij een positieve houding aannemen en actief meedoen aan de economie door te werken, geld te investeren en samen het land vooruit te helpen.

Centrale commissie Staten:

Kleine eilanden moeten opletten met geldleningen

WILLEMSTAD – Een verslag van de centrale commissie van de Staten van de Nederlandse Antillen waarschuwt voor de mogelijke gevolgen van de afsluiting van leningen door de kleine eilanden van de Antillen, wanneer eenmaal de landsverordening, die de Bovenwinden opsplitst in drie afzonderlijke eilandgebieden, in werking treedt.

De ontwerp-landsverordening is met algemene instemming door de leden van de commissie ontvangen, staat in het rapport. Problemen voor goedkeuring ervan blijken er dus niet te zijn. De eilandgebieden van de Nederlandse Antillen zullen met deze landsverordening namelijk meer financiële zelfstandigheid verkrijgen wat ook past in het kader van de steeds verdergaande decentralisatie van bevoegdheden.

Echter, de leden van de centrale commissie achtten het nodig te waarschuwen tegen het sluiten van leningen door één of meer kleine eilanden met minder draagkracht dan de andere. Het is namelijk „in het geheel niet denkbeeldig dat een eilandgebied, dat op een bepaald moment een bestuur heeft dat niet op de centen let, één of meer leningen zal sluiten". die het niet kan terugbetalen en welke dan door de centrale regering zullen moeten worden betaald, via het door de jaren heen ingeburgerde systeem van garantieverleningen door het Land. De leden van de centrale commissie willen hierover graag de mening van de regering weten.

Ook willen de leden duidelijkheid over de zinsnede in het concept landsverordening dat stelt dat bij de toepassing ervan zorg gedragen moet worden „dat de manouvreerruimte van de dragers van financieel-politieke verantwoordelijkheid niet verkleind wordt".

Ook willen de leden van de commissie van het kabinet weten of deze conceptlandsverordening gezien moet worden als een voorloper en/of een onderdeel van een pakket van voorstellen in het kader van de decentralisatieplannen.

Diensten Fortkerk Goede Vrijdag en Paaszondag

WILLEMSTAD – In de Fortkerk wordt morgen, Goede Vrijdag, om negen uur 's morgens een dienst van Schrift en Tafel gehouden. Het Forti's Kooral werkt mee aan deze passiedienst.

Op Paasmorgen, zondag 3 april, om negen uur 's morgens luidt het thema van de dienst „De levende mens", terwijl ds Jukema ook in de Paasmorgen-Jubel voorgaat.

KvK neemt afstand van SER-brief

WILLEMSTAD – Zes leden en plaatsvervangende leden van de Sociaal Economische Raad (SER), allen leden van de Kamer van Koophandel, hebben zich gedistancieerd van het feit dat de SER-voorzitter zich veroorloofd heeft melding te maken in een brief van onderwerpen waarover de SER zich niet als zodanig uitgesproken heeft. Zo blijkt uit een telegram die de KvK-vertegenwoordiging in de SER aan de centrale regering verstuurde.

Het betreft hier een brief van de SER aan de regering, waarin als onderwerpen onder andere genoemd zijn een absolute margestop in guldens en een uitbreiding van het pakket van goederen dat onder de prijscontrole valt. De zes leden verklaren dat over deze onderwerpen geen beslissing genomen is op de SER-vergadering van 4 maart op Bonaire, en zodoende "deze gewraakte passages hoogstens beschouwd kunnen worden als uitlatingen à titre personnel van de beide ondertekenaars van die brief", aldus het telegram, dat ondertekend was door V. Jonckheer-Mensing, B. Kooijman H. Timmer, M. Ponson, E. Piar en R. Duncan.

Simadanfestival maandag in Punda

WILLEMSTAD – Vertrekkend vanuit het Plaza Mundo Merced is maandag 4 april de gebruikelijke Festival di Simadan, dat dit jaar gecombineerd wordt met het bekende Ban Topa Festival. Deze folkloristische optocht vertrekt om drie uur 's middags uit het Plaza Mundu Merced (Waaigat) naar het Wilhelminapark, waar verschillende muziekgroepen aanwezig zullen zijn, en waar ook stands opgezet zijn voor de verkoop van lokale lekkernijen en andere lokale artikelen.

WILLEMSTAD – Ter gelegenheid van zijn benoeming als buitengewoon hoogleraar aan de Universiteit van Groningen kreeg prof dr. Saleh van de Curaçaose regering een plakkaat voor zijn grote bijdrage aan de medicijnen op Curaçao. De overhandiging vond plaats door ged. Lucille Wout.

Premier Don Martina:

Onzekerheid oorzaak summier regeerprogram

WILLEMSTAD – De ingewikkeldheid van de internationale situatie en de grote onzekerheid over wat er in de toekomst gaat gebeuren met de internationale economie zijn de voornaamste redenen voor het summiere karakter van het regeerprogramma, aldus premier Don Martina vanmorgen in de vergadering van de Staten.

De pilaren die onze economie steunen zijn vrijwel allemaal afhankelijk van wat er buiten de Antillen gebeurt, zei Martina. En momenteel bestaat er veel onzekerheid over wat er daarbuiten gebeurt. Bovendien zijn niet alle sectoren op gelijke wijze getroffen door de economische ontwikkelingen. Martina noemde hierbij als voorbeeld de Shell en de Lago die in verschillende financiele toestanden verkeren.

Verder is de dialoog met de sociale partners nog niet afgerond doordat het klimaat dat noodzakelijk is voor een vruchtbare dialoog enigszins is bedorven waardoor het niet mogelijk was verder te praten. Met name op Curaçao konden de partijen elkaar sinds eind januari niet meer vinden terwijl Aruba ook verklaard had in een permanente staat van oorlog te verkeren met de centrale regering. Om het regeerprogramma in gedetailleerdere vorm te kunnen presenteren moet eerst het overleg met de sociale partners, over te nemen maatregelen, worden afgerond, aldus de premier. Zogauw dit gebeurd is, hoopt de regering een sociaal-economische beleidsnota naar de Staten te sturen.

De oppositie, met name de DP-fractie, had in het eerste gedeelte van de vergadering gisteren, flinke kritiek op het regeerprogramma dat, naar de regering zelf in een voorwoord uitlegt, grotendeels gelijk is aan de regeringsverklaring. DP-er Onofre Bikker verweet de regering gebrek aan ernst, visie en goed will terwijl zijn partijgenoot Agustin Diaz zich afvroeg waarom verschillende afspraken die op Sint Maarten gemaakt waren bij ondertekening van het Little Bay-akkoord, niet in het programma waren opgenomen. Ondermeer wilde Diaz weten waarom in het regeerprogramma niets vermeldt wordt van hoe de exploratie van bodemrijkdommen rond Aruba geregeld zal worden bij de afscheiding van het eiland. Verder wilde Diaz ook weten waarom de decentralisatieplannen, plannen voor verbetering van de gevangenissen op de diverse eilanden en de re-evaluatie van de Sociaal Economische Raad (SER) niet in het programma zijn opgenomen. Hierop antwoordde premier Martina dat de meerderheid van de door Diaz genoemde punten al zo van zelfsprekend zijn en in zo ver gevorderd stadium zijn dat ze niet opgenomen hoefden te worden.

Op de opmerking van Diaz over de vergelijking van de regeringsplannen voor een tuchtraad voor de pers met plannen van de militairen junta in Argentinië om de pers de mond te snoeren, antwoordde Martina dat een tuchtraad iets heel gewoons is en dat de journalist die gewoon zijn werk naar behoren doet hier geen problemen mee hoeft te hebben. "De journalisten moeten niet denken dat zij de enigen zijn die uitsluitend rechten en geen plichten hebben", zei Martina. Hij zei dat Diaz waarschijnlijk niet begrepen had wat destijds op Sint Maarten door alle partijen in de Staten was afgesproken of dat het DP-statenlid expres de vrijheid van de pers verkeerd interpreteerde. Sinds 1984, zei de Antilliaanse premier, hebben journalisten in Nederland zelf voorgesteld een "raad van rucht" in te stellen.

Yubia Bendita opent karavan

WILLEMSTAD – De Stichting "Yubia Bendita" neemt zaterdag 2 april zijn "Karavana di evangelio Yubia Bendita" in gebruik, om tien uur 's morgens. De "Karavana" is een omgebouwde container die vooral gebruikt zal worden om kinderen en de jeugd te bereiken met evangelie van Jezus Christus door middel van onder andere handenarbeid, zang muziek poppenspel en video- en filmvoorstellingen.

De karavan staat op het terrein aan de Bethancourtstraat Brievengat, op het terrein naast de prof I.C. van Houteschool. Het programma begint op zaterdagmorgen om tien uur met de officiele opening terwijl van half elf tot vijf uur 's middags de karavan geopend is voor bezichtiging waarbij ook een frisdrankje en hapje klaar staan voor de belangstellenden.

Om vijf uur 's middags begint een poppenspel over het verhaal van de Verloren Zoon, voor alle kinderen uit omliggende wijken.

Hersengymnastiek via de radio

ORANJESTAD - Gedurende de maanden april en mei zal Osticeba samen met Radio Kelkboom een hersengymnastiek-toernooi organiseren tussen de verschillende buurthuizen. De deelnemers moeten niet ouder zijn 25 jaar. Het toernooi zal volgens het knockout-systeem worden gespeeld.

ARUBA AGENDA

SE NUMMERS OP Aruba lijks verkrijgbaar bij:

ANJESTAD: Zepp Wever, Fama en Piet Soda Foun-

ORD: Panaderia Turibana.

N NICOLAS: Nicolas Store; Wit Stores in Sheratonhotel; Dorp in Americana en iday Inn drugstore.

NTOORUREN: 08.00-12.00/ 00-17.30 uur; zaterdag geslo-

efoon: 24333 (drie lijnen).

or spoedgevallen na kantoor-: 21639, 22316, 22950. eboy: 027-774.

krek. nr. 248-1 Barclays k.

icentrale: 24 uur per dag, : 22116 of 21604.

LITIE: 100.

ARMCENTRALE: 115.

OSCOPEN
ANJESTAD
ulevard Theater: 20.30 uur *o dares wins* (18 jr.).
lto: 20.00 uur *Cat people* jr.).
LASHI
ive-in: 20.30 uur *London nnection* (alle leeft.).
N NICOLAS
incipal: 20.30 uur *Two fists inst the law* (14 jr.).

***

IT GELE KRUIS: Oranjead: tel.: 23168; Noord: tel.: 3425; Santa Cruz: tel.: 28288; aradera: tel.: 25543; Savanea: tel.: 47020; Brazil: tel.: 8301; Dakota: tel.: 29008; San icolas: tel.: 45906; tijdens antooruren van 07.30-2.00/13.30-17.00 uur: Patiatraat 27, tel.: 24444.

OTICA'S: Oranjestad: Natio-l, tel.: 26244; San Nicolas: n Lucas, tel.: 45119.

ACHTREGELING DOKTO-EN
an Nicolas en Savaneta: dokr C.E.Zaandam via Centro linica San Nicolas, tel.: 48833.

oor brandgevallen, ongelukn of een of ander ongeluk geve Alarmcentrale op te bellen, l.: 115)

***

IVERSEN
LIGHT INFORMATION ENTRE: dagelijks geopend n 07.00-20.00 uur; na 20.00 ur informaties via verkeersto-n.

VRIJDAG
Geen bioscopen

***

WACHTREGELING DOKTOREN
Oranjestad, Sta Cruz, Paradera en Noord: 1, 2 en 3 april: dokter J.C.Frederiks, Stadionweg 27, tel.: 24484.
San Nicolas en Savaneta: 2 en 3 april: dokter E.Weststrate, via Centro Clinica San Nicolas, tel.: 48833.

***

ZATERDAG
BIOSCOPEN
ORANJESTAD
Boulevard Theater: 20.30 en 24.00 uur *Blow out* (18 jr.).
Rialto: 20.30 en 22.30 uur *The last fight* (14 jr.).
BALASHI
Drive-in: 20.30 en 24.00 uur *Porky's* (18 jr.).
SAN NICOLAS
Principal: 20.30 en 24.00 uur *Friday 13th II* (18 jr.).

***

BOTICA'S: Oranjestad: Aruba, tel.: 21081; San Nicolas: San Nicolas, tel.: 45712.

***

ZONDAG
BIOSCOPEN
ORANJESTAD
Boulevard Theater: 18.00 uur *Swiss family Robinson* (alle leeft.); 20.30 uur *Blow out* (18 jr.).
Rialto: 18.00 uur *One silver dollar* (alle leeft.); 20.30 uur *The last fight* (14 jr.).
BALASHI
Drive-in: 19.00 uur *Aristocats* (alle leeft.); 21.00 uur *Porky's* (18 jr.).
SAN NICOLAS
Principal: 18.00 uur *Why did you pick on me?* (alle leeft.); 20.30 uur *Friday 13th II* (18 jr.).

***

DIVERSEN
CARIBECLUB: Easter party: 10.00 uur eierenjacht; 11.00 uur poppenkast.

***

MAANDAG
BIOSCOPEN
ORANJESTAD
Boulevard Theater: 14.00 uur *Annie* (alle leeft.); 20.30 uur *Blow out* (18 jr.).
Rialto: 20.00 uur *Archer & Sorceress* (14 jr.).
BALASHI
Drive-in: 20.30 uur *Black hole* (alle leeft.).
SAN NICOLAS
Principal: 20.30 uur *The nude bomb* (14 jr.).

***

PROTESTANTSE KERKDIENSTEN
WITTE DONDERDAG
SAN NICOLAS: 19.30 uur viering H.Avondmaal.

***

GOEDE VRIJDAG
ORANJESTAD: 19.00 uur viering H.Avondmaal–ds H.Geurs.
PIEDRA PLAT: 10.00 uur viering H.Avondmaal–ds H.Hessen.

***

EERSTE PAASDAG
ORANJESTAD: 10.00 uur Paasdienst, m.m.v. kerkkoor "Canta Gloria", ds H.Geurs.
PIEDRA PLAT: 10.30 uur Paasdienst m.m.v. het koor, ds H. Hessen.
SAN NICOLAS: 09.00 uur Paasgezinsdienst m.m.v. het koor, ds H.Hessen (na afloop Paastractie voor de kinderen en koffiedrinken in het bijgebouw).

***

KERKDIENSTEN
WITTE DONDERDAG
ORANJESTAD: 19.00 uur.
SAVANETA: 19.00 uur.
SAN NICOLAS: 18.00, 19.00, 20.00 uur.
PARADERA: 19.00 uur.
DAKOTA: 19.30 uur.

***

GOEDE VRIJDAG
ORANJESTAD: 10.00 en 15.00 uur.
SAVANETA: 17.00 uur.
SAN NICOLAS: 10.00, 11.00 en 17.00 uur.
PARADERA: 10.00, 15.00 en 19.00 uur.
DAKOTA: 15.00 uur.

***

STILLE ZATERDAG
ORANJESTAD: 19.00 uur.
BRAZIL: 23.00 uur.
NOORD: 19.00 uur.
SAVANETA: 19.00 uur.
SAN NICOLAS: 23.30 uur.
KAPEL EMANUELLE: 23.30 uur.
PARADERA: 23.00 uur.
DAKOTA: 20.00 uur.

***

PAASDAG
ORANJESTAD: 06.30, 10.00, 19.00 uur.
BRAZIL: 09.00 en 19.00 uur.
NOORD: 07.30 en 18.00 uur.
TANKI LEENDERT: 09.00 uur.
SAVANETA: 17.00 uur.
POS CHIQUITO: 08.30 uur.
SAN NICOLAS: 09.00, 10.30 en 18.30 uur.
KAPEL EMANUELLE: 09.00 uur.
DAKOTA: 08.00 en 19.00 uur.

***

TELEARUBA
DONDERDAG: 17.00 festival of family classics; 17.30 Scooby Doo and Scrappy Doo; 18.00 nos mundu; 18.30 news in Dutch; 18.45 telenovela: Dancin' Days; 19.30 cocktail musical; 20.00 telenoticias; 20.30 Aruba y su independencia; 21.00 Knots landing (Critical Condition); 22.00 the greatest heroes of the Bible; 23.00 resumen di noticias; 23.05 sluiting.

GOEDE VRIJDAG: 15.00 kruisweg vanuit het Vaticaan; 15.40 opening van het Heilig Jaar.

ZATERDAG: 17.00 the muppet show (Marty Feldman); 18.00 little house on the prairie (Man inside); 19.00 programa di RVD; 19.30 instituto di cultura; 20.00 purba ku keshi; 20.15 thirteen musical; 20.30 programa politico (PPA); 21.00 60 minutes; 22.00 estreno (Sarah); 23.30 sluiting.

ZONDAG: 17.00 club PTL; 18.00 quiz 13 (Antonius Col. vs [illegible]); 19.00 bista ariba conferencia di mesa rondó; 19.30 [illegible]; 20.30 programa politico (MEP); 21.00 Kentucky Derby 1982; 22.00 Quincy; 23.00 sluiting.

MAANDAG: 17.00 the Flintstones; 17.30 Kwicky Koala; 18.00 the muppet show (Gueststar Peter Sellers); 18.30 nieuws in het Ned.; 18.45 telenovela: Dancin' Days; 19.30 purba ku keshi; 19.45 charla di gobierno insular; 20.00 telenoticias; 20.30 ripiti y gana; 21.00 Magnum (Eight part of the....); 22.00 special; 23.00 resumen noticioso; 23.05 sluiting.

Croeze van Aruven:

Sluiting Caribbean casino hangt van de Hartgroep af

ORANJESTAD – „Het hangt geheel van de Hartgroep af of het casino van Caribbean-hotel vandaag zijn deuren sluit", aldus de heer Croeze van de Aruven in een gesprek met de Amigoe, waarin commentaar werd gevraagd op de persberichten dat de mogelijkheid bestaat dat dit casino vandaag zijn deuren sluit omdat Aruven en de Hartgroep niet tot overeenstemming konden komen. Vanmiddag vindt een laatste vergadering plaats en daarvan zal veel afhangen.

De heer Croeze vertelde nog dat weliswaar de Aruven niet schriftelijk op de brief van de Hartgroep antwoordde, maar dat over deze brief verschillende besprekingen hebben plaatsgehad. De Hartgroep weet wat ons standpunt is, aldus de heer Croeze desgevraagd aan de Amigoe. Het zal van de groep afhangen of de deuren dichtgaan of niet. Op de vraag of de heer Olser Fradl een van de gegadigden is die dan in aanmerking komt voor het beheer van dit casino, stelde de heer Croeze hiervan niets te kunnen zeggen, alleen dat er meerdere gegadigden zijn in geval de Hartgroep ermee stopt. Uit kringen van de Hartgroep verneemt de Amigoe dat aan de Aruven enige tijd geleden al een brief werd geschreven dat de Hartgroep per 1 april van dit casino af wil. Het gaat bijzonder slecht met dit casino, waar geen enkele dag winst wordt gemaakt, hetgeen voornamelijk te wijten is aan de toestand waarin dit hotel verkeert, waardoor er bijna geen gasten komen.

Belangrijkste oorzaak is echter dat Pick Americana die het hotel beheert, contractueel overeenkwam met Aruven iets aan het onderhoud van dit hotel te gaan doen, doch hierop is teruggekomen en totaal niets aan het onderhoud heeft gedaan.

„We zien geen bewegingen na al de vergaderingen", aldus een woordvoerder van de Hartgroep, „Vanmiddag is de laatste vergadering en daar zal veel vanaf hangen. Niet dat men dan in de richting van de Hartgroep moet wijzen, maar omdat wij formeel geen antwoord op onze brief kregen.

ORANJESTAD – Gouverneur drs. B.M. Leito besteedde woensdagmorgen aan het bezoeken van FCCA-projecten. In het FCAA-kantoor werden gouverneur en mevrouw Leito vergezeld van gezaghebber Pedro Bislip en adjudant door directie en medewerkers ontvangen (zie foto) waarbij gedeputeerde voor Volkshuisvesting Charro Kelly de nodige inlichtingen gaf.

Bij mariniers en (oud) gezaghebbers

Gouverneur geprezen

SAVANETA – Gouverneur drs B. M. Leito en echtgenote waren vanmorgen de gasten van de commandant van de mariniers-kazerne luitenant-kolonel der mariniers M. Heineman. Na inspectie van de gewapende wacht begaf de gouverneur zich naar de kajuit van de commandant waar een „briefing" plaats vond door overste Heineman over de kazerne.

Hierna maakte de gouverneur een rondgang door de kazerne waarbij bezoeken werden gebracht aan de inwendige dienst en een les op de hindernisbaan en touwbaan werd bijgewoond. Tot slot bracht hij een bezoek aan een legeringsafdeling van Nederlandse en Antilliaanse mariniers. In de kajuit voegden de dames Leito en Heineman zich bij de heren, waarna de lunch werd gebruikt. Tijdens de lunch bood overste Heineman namens de bemanning het echtpaar Leito een fraaie barometer aan en sprak de hoop uit dat het in de toekomst voor de familie Leito altijd mooi weer zal zijn. De gouverneur bood de bemanning van de kazerne ten afscheid een „drankje" aan.

Gisteravond werd in Talk of the Town een zeer geanimeerd en goed verzorgd diner door het echtpaar Leito aangeboden. Onder de gasten bevonden zich waarnemend gouverneur Lope Beaujon, de drie Arubaanse ministers [illegible] en oud-leden van de Raad van Advies, Statenvoorzitter Roberto Lopez Henriquez, oud-gezaghebbers Jossy Tromp, Frans D. Figaroa, Frans Wernet, de commandant van de marinierskazerne overste Heineman, de voorzitter van de Oranje-vereniging drs. Leito bekerjury drs. van der Schoot, adjudant-majoor Breedveld en dames.

Er heerste een zeer geanimeerde stemming, waarbij alle gelegenheid bestond om over de afgelopen jaren te spreken, waarbij gouverneur drs. Leito dank bracht voor alle medewerking en begrip ondervonden. Tot slot van de avond sprak de heer Frans Wernet woorden van waardering tot de scheidende gouverneur.

Vanavond biedt de gouverneur in Talk of the Town een diner aan voor het Bestuurscollege. Morgen keert het echtpaar Leito naar Curaçao Terug.

Andere baseballers goed op dreef in VS

Regino Yrausquin: voorkeur voor Aruba

ORANJESTAD-Twee weken geleden keerden de 3 Antilliaanse baseballers: Bèbè Cijntje (Curaçao), Lyle Rombley en Nelson Orman (Aruba) naar de Verenigde Staten terug voor hun "springtraining" met de Baltimore Orioles-organisaties.

Dit maal waren zij vergezeld van een derde Arubaanse speler, Regino Yrausquin, voor een try-out alsmede van de coaches Chu Halabi en CaiCai Williams, die een kijkje gingen nemen. Van laatstgenoemde vernam de Amigoe dat de Antilliaanse spelers een goede indruk blijven achterlaten. Regino Yrausquin's try-out verliep zo succesvol dat de clubleiders dol op zijn worpen werden. Zij kregen echter een teleurstelling toen Yrausquin besloot niet te tekenen en samen met CaiCai Williams naar Aruba terugkeerde.

De laatste training waarin de Antilliaanse spelers uitkwamen, is bedoeld voor spelers van de categorieën Rookie-A[illegible] met AAA-League. CaiCai Williams zag tijdens zijn verblijf de Antillianen uitkomen tegen teams van de Yankees, Braves en Mets-organisaties.

In drie wedstrijden haalde Bèbè Cijntje een slaggemiddelde van .400 (4 hits uit 10 beurten). Zijn eerste swing in de springtraining leverde een homerun op. Cijntje maakt ook indruk door zijn snelheid, terwijl ook zijn aangooien in orde zijn en verbeterd kunnen worden. In de verdediging is Cijntje echter nog steeds niet helemaal zeker van zichzelf. Maar volgens CaiCai zal met de nodige trainingen dit probleem wel overgaan.

Nelson Orman had in 3 wedstrijden 3 hits in 10 beurten, voor een slaggemiddelde van .300. Na een enigszins traag begin, is Nelson nu weer snelheid aan het winnen. Zijn verdedigingsspel is goed en afgelopen zondag combineerde hij voortreffelijk op het tweede honk voor een double-play welk het gesprek van de wedstrijd was.

Lyle Rombley kampt nog met pijn in de schouder en is daardoor nog niet in wedstrijden uitgekomen. Hij doet aan honklopen en wel zo goed dat de catchers hem moeilijk out kunnen gooien. Rombley heeft voorts diverse balletjes over het middenbuitenveld gemept. De manager en coaches zijn dan ook zeer onder de indruk van zijn kracht.

CaiCai Williams vertelde nog dat na de 3 weken springtraining de drie spelers overgaan naar een zogenaamde "extended spring" die tot begin van de nieuwe competitie duurt. Zij komen voor de Orioles uit in de Rookie League, waarvan de competitie tot september duurt.

BIJ HET AMERIKAANSE Saint Leo College werd een onderscheiding uitgereikt aan de Arubaanse student, Harry T. Schonherr, wegens het behalen van het hoogste puntengemiddelde bij dit college. Hij behaalde een puntengemiddelde van 4.0.

Hypo-kad team vist en sport op Bonaire

ORANJESTAD – Vanmiddag vertrekt "Hypo-kad", de personeelsvereniging van het Hypotheek en Kadasterkantoor op Aruba, naar Bonaire om aldaar de Paasdagen door te brengen.

Dit als vervolg van het geslaagde vistoernooi van september vorig jaar, toen na afloop besloten werd in andere wateren te gaan vissen waarbij het oog op Bonaire viel. Een uitgebreid Bonaireprogramma is samengesteld. Zo zijn er onder andere een rondtrip en sportevenementen met als hoogtepunt het vistoernooi, maar ook dominowedstrijden en andere sporten. In totaal zullen 32 personeelsleden met hun gezinnen en vergezeld van 18 supporters de reis meemaken. De Hypo-kad-delegatie wordt maandag terugverwacht.

Commentaar

Terugslag

DEZE WEEK – Semana Santa – is normaal een topweek voor ons Arubaans toerisme. Door de plotselinge devualatie van de bolivar is het dit jaar een stuk minder druk in onze winkelstraten. Het hoogseizoen voor de Amerikanen begint ook af te lopen en de grote vraag is nu: Hoe hard zal de klap aankomen voor het laag-seizoen? Zullen we met zijn allen in staat zijn extra aantallen Amerikanen of grotere groepen Europeanen naar Aruba te halen? Zullen er toch nog een flink aantal Venezolanen komen als de periode van de lagere kamerprijzen is aangebroken? Erg waarschijnlijk is dat niet. Venezuela is nog lang niet uit de problemen. De crisis, die een forse devaluatie onoverkomelijk maakte, zal nog veel negatieve vervolgen krijgen. Tienduizenden Venezolanen zullen hun baan verliezen en vele bedrijven zullen de deuren moeten sluiten of drastisch moeten inkrimpen omdat de koopkracht van de Venezolaan van de ene dag op de andere met een flinke dreun is teruggebracht. Hier en daar verschijnen publicaties over verdere verzwakking van de bolivar, een koers van vijftien bolivar voor één dollar wordt al genoemd. In ieder geval zal het slechter worden vóór het weer beter wordt. Grote groepen toeristen uit andere Latijnsamerikaanse landen halen – zoals gedeputeerde Daniel Leo hoopt te kunnen verwezenlijken – lijkt in de huidige omstandigheden niet gemakkelijk. Het is goed om alles te proberen, maar ook de autoriteiten van Brazilië hebben het bedrag dat toeristen in het buitenland mogen besteden, beperkt. Bovendien is het een ver land en is de reis duur. Colombia heeft mogelijkheden, maar grote toeloop is niet te verwachten.

In Europa is het bijna overal bezuinigen geblazen. Het inkomen gaat in bijna alle Europese landen achteruit en dat is geen stimulerende factor voor het toerisme naar verre dure landen. Er zijn een paar redelijke betaalbare "all-in"-reizen op de markt gekomen, maar de prijzen zijn nog niet zodanig dat dit massa-toerisme uit Europa zal veroorzaken. De KLM ligt bovendien dwars door chartertarieven af te schaffen en de koninkrijkstarieven te verhogen. Waarom dit nodig is op deze lijn – waarop de KLM-machines bijna altijd zeer goed bezet zijn – terwijl notabene de brandstofprijzen aan het dalen zijn, is ons (en gelukkig ook kamerlid Wijnie Jabaay) niet duidelijk. Zij zal de minister van Verkeer en Waterstaat daarover de oren wel wassen. We hopen dat het haar lukt en nemen aan dat zowel onze centrale als eilandsoverheid niet zal nalaten scherpe kritiek te uiten op deze plannen. Als er iets is dat wij bij de terugslag in Venezolaans toerisme niet kunnen hebben dan is dat tariefsverhogingen van de enige maatschappij die uit Europa naar de Antillen mag vliegen en waarvan bekend is dat die lijn een goudmijn is voor deze Nederlandse luchtvaartmaatschappij. Als Nederland ergens iets goeds kan doen voor deze eilanden dan is het door lage groeps- en chartertarieven voor Europese toeristen te bevorderen. Haar eigen KLM – nationale trots en terecht – kan daarom niet genoeg onder druk gezet worden door de Nederlandse overheid om op dit punt iets minder commercieel te handelen. Al zou de KLM maar net doen alsof ze concurrentie had op deze route – zoals ze doen moet op de Los Angeles-, de Atlanta-, de Australië- en de Indonesië-routes.

Allemaal veel verder weg dan de Nederlandse Antillen, maar niet duurder. Het kan dus best. Onze aandacht zal behalve op Europa toch ook blijvend en nu meer dan ooit op de Verenigde Staten gericht moeten blijven. We weten dat de Amerikanen ons eiland graag bezoeken. En er is een enorm potentieel voor groei, [illegible] het erop gaat lijken dat in de Verenigde Staten de economie weer de goede kant uitgaat.

Dat is altijd een stimulans om wat meer te gaan [illegible]. We zullen niet moeten vergeten echter dat de Amerikaanse toerist hard heeft moeten werken voor zijn vakantiecentjes en ook veel in inkomen is achteruitgegaan in de laatste jaren. De recessie heeft ook daar hard toegeslagen. We zullen daarom nog eens goed naar de prijzen moeten kijken die we in het laag-seizoen en in het daaropvolgende winter-seizoen kunnen vragen. Als men nu in verband met de teruggang van het Venezolaans bezoek de prijzen met dertig procent kan verlagen dan zijn er ook voor de toekomst mogelijkheden. Meer nog dan de prijs is het belangrijk dat de toerist waar voor zijn geld krijgt. De hotels moeten opgeknapt worden – met name het Aruba Caribbean hotel – en we moeten zorgen dat de toerist vriendelijk, snel en efficiënt bediend wordt.

De kracht van het Arubaanse toerisme is altijd geweest dat de Amerikaanse gasten steeds weer naar Aruba wilden terugkomen. Het aantal gasten dat jaar op jaar en vaak meerdere keren per jaar naar Aruba komt, is het fundament van ons toerisme.

Vorig seizoen heeft een aantal trouwe gasten aangekondigd niet meer terug te zullen komen – en dit jaar is gebleken dat velen van hen inderdaad niet terugkomen. We moeten hard aan het werk om te voorkomen dat meer vaste klanten afhaken.

De Venezolaanse terugslag is hard aangekomen, maar dankzij het toerisme uit de Verenigde Staten dat op jaarbasis [illegible] procent van het totaal uitmaakt, kunnen we het uitzingen. Laten we er met elkaar voor zorgen dat we het peil terugbrengen waar het was, dat de hotels er weer als nieuw uitzien, de mensen zich [illegible] optimale service te garanderen, zodat we de markten die [illegible] wel hebben optimaal kunnen bewerken en met succes het bezettingsgemiddelde weer op dat oude peil kunnen brengen. Gemakkelijk zal het niet zijn want door de diverse devaluaties in landen als Mexico zijn de hotelkamers elders nu veel en veel goedkoper dan bij ons. Ook de Franse eilanden, Guadaloupe en Martinique zijn door de goedkope Franse franc goedkoper geworden.

We hebben echter geen keus. Het toerisme is en blijft ons "bread and butter", nu en voor de toekomst. We zullen gewoon onze les moeten leren en moeten begrijpen dat waar voor geld moet worden geleverd en dat we alles op alles moeten zetten om de concurrentieslag met de goedkopere toeristenoorden aan te gaan.

Let wel, dit dient gezamenlijk te geschieden, met de inzet van ons allen.

Bestuurslid Frank Krozendijk

FTA wil RTC-resultaat zwart op wit zien

ORANJESTAD – In het FTA televisie programma heeft bestuurslid Franklin Krozendijk uitvoerig gesproken over de huidige situatie. Hij deed een beroep op politici en het Bestuurscollege voor een betere communicatie met de vakbonden. Ten aanzien van het bereikte op de RTC in Den Haag wilde de FTA dit graag zwart op wit zien, want nu moet worden afgegaan op wat politici verklaren en kranten schrijven. De heer Krozendijk wees erop dat welke politieke partij ook aan de macht komt dat niet alleen beloofd moet worden, maar vooral ook gedaan.

De FTA-spreker haakte nog even in op insinuaties dat er ontevredenen onder de FTA-leden bestaan die een eigen vakbond willen oprichten zoals een blad vorige week meldde. De FTA is misschien niet honderd procent, aldus FTA-man Krozendijk maar de FTA is wel goed en van problemen met leden is het bestuur niet op de hoogte.

Uitvoerig reageerde hij op de berichten dat gezien de problemen rond de Bolivar dit voor bedrijven aanleiding zou zijn om personeel te gaan ontslaan. De heer Krozendijk begrijpt deze berichten niet. Nadat het jarenlang goed is gegaan, en de zaken nu meteen minder goed gaan dat dan ontslaan toch niet de juiste weg is. Hij noemde dit de weg van de minste weerstand. Hoe men overigens aan de vooravond van de verkiezingen met bevriezen van salarissen kon komen begreep hij ook niet, omdat vooral de kleine man hiervan de dupe dreigt te worden.

Ten aanzien van de RTC-overeenkomst herhaalde hij dat het belangrijk is dat het volk gemotiveerd wordt op wat er de komende jaren gaat gebeuren. Als men een en ander niet goed toelicht en voorbereidt dan gaat het fout. Ten aanzien van programma's van politieke partijen wilde de heer Krozendijk weten wat de partijen uiteindelijk doen om bijvoorbeeld de werknemers in hotels en casino's te helpen.

Geen vuurwerk

ORANJESTAD – Op de vraag aan de Arubaanse ministers hoe gistermiddag de Statenvergadering was verlopen, kreeg de Amigoe als reactie „Geen vuurwerk". Overigens had de MEP-fractieleider Betico Croes zich ziek gemeld en woonde deze Statenvergadering niet bij. Vermoedelijk is hij ziek geworden van al de „water-problemen", was een andere reactie op het afwezig zijn van de heer Croes.

Opbrengst Vastenactie

ORANJESTAD – De Arubaanse vastenactie "De mens leeft niet van brood alleen" met het doel een fonds te vormen om meer Papiamentstalige godsdienstige lectuur te kunnen uitgeven heeft het volgende resultaat gehad: Brasil 340,-, Paradera 400,-, Santa Cruz 480,-, Savaneta 500,-, Dakota 770,-, Noord 800,-, San Nicolas 885,- en Oranjestad 2400,-. Totaal 6575 gulden. Hierbij wordt ook gevoegd een bedrag van 6800 gulden zijnde een restant van de opbrengst van de Christian action week, gehouden in de jaren 76, 77 en 79. Een bedrag van 13.375 gulden zal dus aan de boekhandel St Thomas worden overgemaakt.

Arubaanse bond besluit tot tijdelijke stopzetting competitie

Softbal eindigt in free for all

ORANJESTAD — De tweede finalewedstrijd om de damessoftbaltitel, is dinsdagavond in het Wilhelminastadion vroegtijdig geëindigd in een "free for all". Hieraan namen zowel de dames als de heren deel. Dit geschiedde in de laatste slagbeurt voor Borden met de stand op 9-9 gelijk.

Het free for all ontstond nadat eerste honk-umpire Mario Helder, die als vrijwilliger een handje hielp, omdat niet alle opgeroepen umpires verschenen, een Borden-speelster het verdere spelen had ontzegd. Deze speelster kreeg het bij verlaten van het veld aan de stok met een Nevada-speelster, waardoor de eerste vechtpartij ontstond. Hierna raakten de coaches van beide teams in gevecht, gevolgd door andere knokpartijen, nadat een gedeelte van het publiek zich ook op het terrein had begeven.

Het duurde ruim een kwartier voordat de rust op het veld enigszins teruggekeerd was. Hierna besloot een aantal supporters umpire Helder in het ASU-kantoor aan te vallen, waarbij tevens een gedeelte van de inboedel vernietigd werd.

De softbalbond besloot, gezien het gebeuren van gisteravond, de competitie tijdelijk te stoppen. Er zal een spoedvergadering worden gehouden, waarop besloten zal worden wat er verder zal moeten gebeuren.

In deze dames-play-off heeft Borden de eerste wedstrijd gewonnen van Nevada en heeft met een 1-0 leiding genomen. De wedstrijd van gisteravond werd een "forfeit" aan beide zijden, hetgeen geen verschil maakt daar de stand op dat moment 9-9 gelijk was.

Uitslagen in Lampe domino toernooi

SAVANETA — In het domino-toernooi van Joey's domino team om de "Gerrit Lampe-cup" werden drie wedstrijden gespeeld. Old Parr won met 21—15 van Alto Vista, Paradera met 21—16 van Pedro's Place en Ayo met 21—13 van Deportivo Stadion. Het toernooi wordt op 8, 9 en 10 april voortgezet.

Kandidaatstelling Brazil bestuur

BRAZIL — Voor de bewoners van Brazil bestaat nog de gelegenheid zich kandidaat te stellen voor een functie in het bestuur van Centro di barrio Brazil. Vanavond om half acht kunnen kandidaten opgegeven worden bij het Centro gebouw. Kandidaten voor een functie in de verschillende commissies kunnen worden opgegeven aan secretaresse Dora van der Biezen, (Brazil 12, of per Postbus 348.)

Aruba-Springfield

ORANJESTAD — Deelnemers van het Springfield College en van Aruba zorgden in het afgelopen weekeinde voor atletiekwedstrijden van vrij hoog gehalte. De Amerikanen wonnen uiteindelijk met 58-61 van Aruba.

Hieronder de uitslagen in de verschillende onderdelen, waarbij S Springfield betekent en A Aruba:

Speerwerpen: 1.Rob Ferguson (S) 61.[illegible] meter, 2.Kenneth Lucas (A) 53.30; 3.Freddie Burgos (A) 47.20; kogelstoten: 1.Mark Pigott (S) 12.54 m., 2.Adam Kuver (S) 12.49, 3.Bob Nelson (S) 12.07; hoogspringen: 1.Leo Schmidt (A) 1.75 m., 2.Bernie Watt (S) 1.70, 3.Sammy Dumfries (A) 1.70; discuswerpen: 1.Mark Pigott (S) 39.93 m., 2.Hubert Redhead (A) 33.31 3.Adam Kuver (S) 32.39; verspringen: 1.Freddie Burgos (A) 6.75 m., 2.Dave Morris (S) 6.60; 3.Leo Schmidt (A) 6.3[illegible]; 100 meter: 1.Louis Titre (A) 11.03 sec., 2.Freddie Burgos (A) 11.09, 3.Pedro Hazel (A) 11.20; 200 meter: 1.Freddie Burgos (A) 23.43 sec., 2.Louis Titre (A) 23.71, 3.Agustin Jermin (A) 24.08; 400 meter: 1.Reynaldo Martina (A) 52.66 sec., 2.Mark Katz (S) 52.91, 3.Greg Took (S) 53.96; 800 meter: 1.Mark Katz (S) 2.07 min., 2.Tim Niven (S) 2.12, 3.Ronnie Hoogvliets (A) 2.13; 1500 meter: 1.Ron Lombardi (S) 4.24 min., 2.Willy Willems (A) 4.25, 3.Ronnie dos Santos (A) [illegible]; 5000 meter: 1.Jeff [illegible] (S) 17.07 min., 2.Ronnie [illegible] [illegible] 4x400 meter: 1.Springfield [illegible]40 min., 2.Aruba 3.46.

AANKONDIGING PRO DEO

Bij exploit van mij, NORMAN EDMUND HART, deurwaarder voor civiele zaken op Aruba van de 1[illegible] maart 1983, waarvan een afschrift is gelaten aan de Ambtenaar van het Openbaar Ministerie op Aruba, is ten verzoeke van FERNANDO KOC[illegible] wonende op Aruba en voor deze zaak domicilie kiezende [illegible] de J.G. Emanstraat no. 61 ten kantore van de advokate mr. A. SINT JAGO-FRANCIS;

OPGEROEPEN:

LUZ DARY RAMIREZ, zonder bekende woon- en/of verblijfplaats in de Nederlandse Antillen of elders, om op woensdag 24 augustus 1983, des voormiddags om 08.30 uur ter Terechtzitting van het Gerecht in Eerste Aanleg, Zittingsplaats Aruba ten Raadhuize te Oranjestad te verschijnen teneinde op de door requirant tegen haar ingestelde vordering te antwoorden.

De deurwaarder voornoemd
(Get.) N.E. Hart.

AANKONDIGING PRO DEO

Bij exploit van mij, NORMAN EDMUND HART, deurwaarder voor civiele zaken op Aruba van de 24ste maart 1983, waarbij een afschrift is gelaten aan de Ambtenaar van het Openbaar Ministerie op Aruba, is ten verzoeke van FRANCISCO EFRAIM MADURO; wonende op Aruba en voor deze zaak domicilie kiezende aan de J.C. Emanstraat no. 58 op Aruba ten kantore van de advokaat mr. R.A. BROWN;

OPGEROEPEN:

AMANTINA DIAZ, zonder beroep en zonder bekende woonplaats op Aruba, om op woensdag, 17 augustus 1983, des voormiddags om 08.30 uur ter Terechtzitting van het Gerecht in Eerste Aanleg, Zittingsplaats Aruba ten Raadhuize te Oranjestad te verschijnen teneinde op de door requirant tegen haar ingestelde vordering te antwoorden.

De deurwaarder voornoemd
(Get.) N.E. Hart.

Aruba Ports Authority N.V.
L.G. Smith Blvd. 68
Tel.: 26633
Telex: 5120 HAFAR NA
Aruba, Neth. Antilles

Openbare aanbesteding
Revisie verlichting installatie
Havengebied Barcadera

De Aruba Ports Authority N.V. maakt bekend dat op 28 april 1983 om 11.00 uur a.m. ten kantore van

Polytechnisch Ingenieursbureau, Bubali 119,

in het openbaar zal worden aanbesteed:

Revisie verlichtingsinstallatie
Havengebied Barcadera
Bestek Polytechnisch Ingenieurs Bureau N.V.
Nr. P-9762

Bestek en tekeningen liggen ter inzage en zijn verkrijgbaar tegen betaling van Afl. 50,— vanaf heden 30 maart 1983 op het kantoor van de Aruba Ports Authority N.V., L.G. Smith Boulevard 68, Oranjestad.

Inlichtingen worden verstrekt op 14 april 1983 om 10.00 uur a.m. ten kantore van Polytechnisch Ingenieursbureau, Bubali 119.

Mr. Chr. van Krimpen,
Algemeen Directeur.

...ERTURA EKSITOSO KAMPEONATO DI FUTBOL FEDEPROF

Ekipo trikolo a kai vensi 0-1

...ong Colombia prome ...ganado di futbòl 1983

...LLEMSTAD – Bala ta lora atrobe. A toka honor na Jong Hol-...SNAV i Jong Colombia/Winkel & Zonen pa protagonisa ave-...chi e enkuentro inòugural di e di nuebe kampeonato di futbòl profeshonal. Esaki a sosode despues di un desfile simpel, pero ...oso, di e ekiponan, un di e ideanan ku e direktiva nobo di Fede-...a bini kune den kuadro di nan intentonan pa hinka bida nobo ...e ramo ku te aínda hopi ta gusta kalifika komo e deporte rei. E ...é dos puntonan di e kampeonato a bai pa Jong Colombia ku a ...ku skor di 1-0. Un resultado ku di un banda ta duna ekspreshon ...optimismo ku e dirigentenan di e formashon di Boca a mustra ...nan komentarionan, pero ku di otro banda no tabata asina kon-...nte. Pa e mesun sèn e resultado lo por tabata un empate ya ku ... Holland a bini bèk despues di un promé mitar menos bon pa ...na kompletamente den e periodo komplementario sin ku nan ...a di konkretisa esaki den anotashon.

...anti di un bon publiko - ...5 persona - Jong Colombia ...li riba bon pía logrando un ...inio den e promé mitar a ... di un futbol mas fuerte ...u liña mei-mei i mihó wega ...osiashon. Un refuerso gran-...en e filanan di e ekipo di ...a tabata sin duda Wibo Zim-...man ku a regresa den e ekipo de...ues di a milita algun tempo-... den Jong Holland. Wibo a ...a ayeranochi un enkargo mas ofensivo di DT Papi Martina aktuando komo e homber prinsipal den liña mei-mei loke a laga dividendo tambe den e promé mitar. E preshon ku e "Colombianonan" a eherse for di un prinsipio riba e arko defende pa Carlos Simon sin duda tabatin di haber ku e deskuido di un di e defensornan trikoló na di 16 minut ora ku esaki di un distansia demasiado grandi i pa kolmo den sentro di tereno a hunga e bala demasiado kortiku riba su portero. Sigmund Zimmerman a drenta rapidamente, alkansa e bala promé ku Sonny Martina i e portero i a kastiga e fayo poniendo asina e promé gol di kampeonato 1983 riba su nomber.

DIFERENSIA

E gol aki finalmente a bira tambe e diferensia den e partido. Jong Colombia a keda hunga e mihó futbòl den e promé mitar pero no a logra di oumentá su ventaha. Den e di dos mitar e papelnan a boltu por kompletu. Jong Holland, ku ta e enigma grandi e kampeonato aki despues di a perde no menos ku 4 hungadó estelar, a demostra tòg den e periodo komplementario ku e tin sufisiente material humano pa tene kabes riba awa, ku otro palabra logra un presentashon razonabel, e kampaña aki. E trikolónan probechando di e echo ku e "Colombianonan" a retrosede dunando nan espasio amplio pa opera a kohe nan kontrinkante den un gara formal. Pero, e gol ku lo a nifika un refleho mas hustu di e partido, no a kai. Rogelio Delfina e só den boka di gol despues di apenas 3 minut di reanudashon kaba, Farley Sille ku un chens di enkabesa, Herbert Lucas na algun oportunidat entre kua un chens klave den e fase final di e partido ora ela risibi un pase na midí di Erwin Godfried na rant di area chikí, tabata entre otro e trikolónan ku a frakasa den nan tarea ofensivo. Di tur manera dos punto antó pa Jong Colombia ku ta bai den buki komo e. promé ganadó di kampeonato 1983.

KONTINUASHON

E di dos fecha ta programá pa otro siman djarason. Vasco da Gama i De Koning lo habri e bataya den di dos divishon mientras ku e partido di fondo lo bai entre SUBT i Victory Boys.

...u partisipashon di varios kabai nobo

...areda di kabai dos dia di ...asku na Koral Tabak

...ILLEMSTAD – Di dos dia di ...ku lo tin un grandioso dia di ...ela di kabai, kuminsando ...di 10.30 di mainta na hipo-...mo **Koraal Tabak**. E atrak-...n spesial lo ta e debut di no ...nos ku 10 kabai Merikano. ...nera kustumber e karedanan ...kuminsa ku un pa kabai di ...o. E biaha aki mas doño di ...bai a inskribi i lo tin no me-... ku seis partisipante. Nan ta ...ro, Tornado, Sargento, Meren-..., Apache i Kalipso.

... di dos kareda, pa kabai di ...e C tin komo favoritonan ...een Elizabeth i Mi Loko. E ...mas partisipantenan lo ta Tri-...arol, Super, Mujeka i Golden ...ow.

...en di tres kareda "High Com-...nd" ta reaparese. E kabai aki ...ana su ultimo kareda ku un ...taha di 20 kurpa pero a wor-... baha pa di 3 luga. King Regis ...bai trata na wanta High Com-...nd. Den e kareda aki lo par-...ipa tambe Comanche, Shoso-..., Pequeño, Topogigo i Shon ...clon.

...en di kuater kareda Black ...ar ta gran favorito. Su prinsi-...l enemigunan ta La Borin-...eña i Dancing Queen. Den e ...reda aki Black Tanium ta de-...ta. Canario i Oro Way tambe ... mira akshon. Pa 12.30 lo tin ...lida di e di sinku kareda pa ...bainan di klase AA. Aki den ...quel B lo ta e gran favorito ...ro e yegua tin ku tene masha ...idou ku Don Daniel, monta ... P. Reyes. E otro partisipan-...nan ta J.R. Superstar, Dancing ...rl, Gelinotte II, Pele, i Cosita.

...os debutante: Rolito Vit i ...un for Glory tin di demostra ...n klase kontra Romex, Beep ...ep i Princely Nashua den e di ...s kareda. Prinsipalmente Rolito Vit ta wordu konsidera un crack, ya ku na Puerto Rico e la gana mas ku 20 kareda. Princely Nashua ta otro ku hopi posibilidat.

Den di shete kareda, pa kabai di klase AAA lo bai tin gran lucha entre e debutantenan Dancing Tumalo, Crisanto i Impish Leader kontra Destroyer i Pitita. Favorito grandi di e kareda ta Destroyer i Dancing Tumalo.

Pa mas o menos dos'or di atardi e jinetenan aprendiz por bai demostra e loke nan a siña riba Koral Tabak. King Regis ku Patrick Victoria ta mustra hopi superior den e kareda aki.

E di nuebe kareda lo bira sin duda esun di mas interesante. Aki El Puntò, e idolo di Korsou tin ku defende su mes kontra no menos ku kuater debutante. E prome ta Strike Breaker, sigi pa Brave Determination, e speransa grandi di Stud Torima, Brother Mae, i Prostar.Aki den e miho debutantenan di e grupo di dies kabai Merikano nobo ku a yega Korsou ta partisipando.

Fundashon pa promoshon di Hipismo ta masha kontentu ku awor hopi propietario ta kumprando kabai nobo i asina pone konfiansa den e organisashon i seriedat di nan fundashon. Si Korsou por konta ku un grupo di mas o menos 300 kabai, pronto lo por spera kareda di kabai tur siman. Un otro punto interesante di e yegada di kabai nobonan aki ta pa konfirma e interes grandi ku tin aki na Korsou pa e deporte di hipismo.

Nos gobernantenan por bien tuma nota di e interes imenso ku tin pa e deporte aki i trata na stimula e traspaso di e tereno tras di Brievengat pa Fundashon pa asina nan por kuminsa pronto ku konstrukshon di e Hipodromo di Korsou. Fuera ku hipismo ta un deporte interesante e ta un di e poko deportenan ku por krea asina tanto trabou pa Korsou den futuro. Na Venezuela tin no menos ku 10.000 hende direkt of indirekt envolvi den hipismo.

...andamentu pa ...publiko den SDK

WILLEMSTAD – Meskos ku ...abata e kaso durante di vakan-...nan anterior, durante e vakansi ...ki di Pasku di resurekshon Sen-...ro Deportivo Korsou na Brie-...engat su pisina ta brinda e ...portunidat na tur mucha pa bin ...anda na un preis redusi. Te ku ...ia skol habri atrobe, e dianan i ...ra ku tur mucha por bin lan-...a den e pisina di SDK pa sola-...mente sinkuenta sen ta komo ...iguiente:

...Djaluna di 9'or te 12'or; dja-...mars 9'or te 12'or; djarason di 9'or te 12'or i 2'or te 5'or; dja-...huebs di 9'or te 12'or; djabier-...ne 2'or te 5'or; djasabra 2'or te 5'or i djadumingu di 9'or te 12'or i di 2'or te 5'or. Hende grandi ta paga un florin. E dianan riba kua e pisina ta sera ta Bierne Santu, dia di Pasku i dos dia di Pasku.

BELGRADO – In een wedstrijd voor groep C van de voorolympische voetbalwedstrijden heeft Joegoslavie woensdag met 4-1 van Roemenie gewonnen. In groep C is ook Nederland ingedeeld. Joegoslavie stond bij rust al met 2-0 voor. Haililovic (24e en 79e minuut), Janjanin (40e) en Zivkovic (75e) scoorden voor Joegoslavie, Irinescu (63e) voor Roemenie. Er waren slechts 4000 toeschouwers.

WILLEMSTAD – Riba e kombinashon di potret por mira un momentu di akshon durante dje partido di vòlibòl entre Stakamahachi i Sithoc kaminda e prome ekipo a sali vensedó ku skor konvinsente di 3-0, poderando asina tambe dje "Kopa Ramon Rico" pa loke ta trata kategoria maskulino. Riba e otro dos potretnan por mira e momentu kaminda e kapitan di Staka i Green Socks ta tuma nan kopa korespondiente na e titulo di kampeon for di man di señor Winston Lourens den su kalidat komo diputado di Deporte.

WILLEMSTAD – Un momentu di akshon durante dje prome enkuentro di futbòl valido pa e kampeonato Fedeprof, entre Jong Colombia i Jong Holland. Tabata e ekipo Saminero ku a sali vensedó ku skor minimo di 1-0.

Tijdens Paastoernooi in Sentro Deportivo Korsou

Internationaal Badminton op Curacao

WILLEMSTAD – Het komende weekeinde wordt er in de sporthal van Sentro Deportivo Korsou een groots internationaal badmintontoernooi gehouden met deelname van spelers uit Trinidad, Suriname, Bonaire en Curaçao. Men is op het idee van dit toernooi gekomen toen in oktober een club uit Trinidad het verzoek deed om eens naar Curaçao te mogen komen. Het idee is uitgegroeid tot een toernooi waarbij verschillende (ei)landen uit de regio zijn uitgenodigd en waarbij Trinidad nu door 14 spelers vertegenwoordigd zal worden, Suriname een delegatie van 5 man heeft afgevaardigd en Bonaire met 9 man (en vrouw) komt spelen. De rest van de 130 inschrijvingen is afkomstig van Curaçaose spelers.

KANSHEBBERS

Als kanshebbers in de A-klasse tippen we bij de herenenkel de in de Cariben bekende spelers David Lee Kim uit Trinidad en de Surinamer Kersout. Deze laatste is samen met zijn dubbelpartner, Reggie Ching Jong, ook een der favorieten bij de herendubbel. De Curaçaose heren zullen het zwaar te verduren krijgen onder het geweld van de eerdergenoemden. Bij de dames verwacht men dat de jongedames Beverly Tang Choon en Deborah O'Connor hoge ogen zullen gooien. Bezetten zij vorig jaar bij de Caribische kampioenschappen bij de junioren respectievelijk de eerste en tweede plaats in het enkelspel, bij de senioren lieten zij ook toen al zien wat ze waard waren door in het damesdubbel in de strijd om de derde en vierde plaats onze eigen dames Yvonne Dam en Monique Agnes te verslaan.

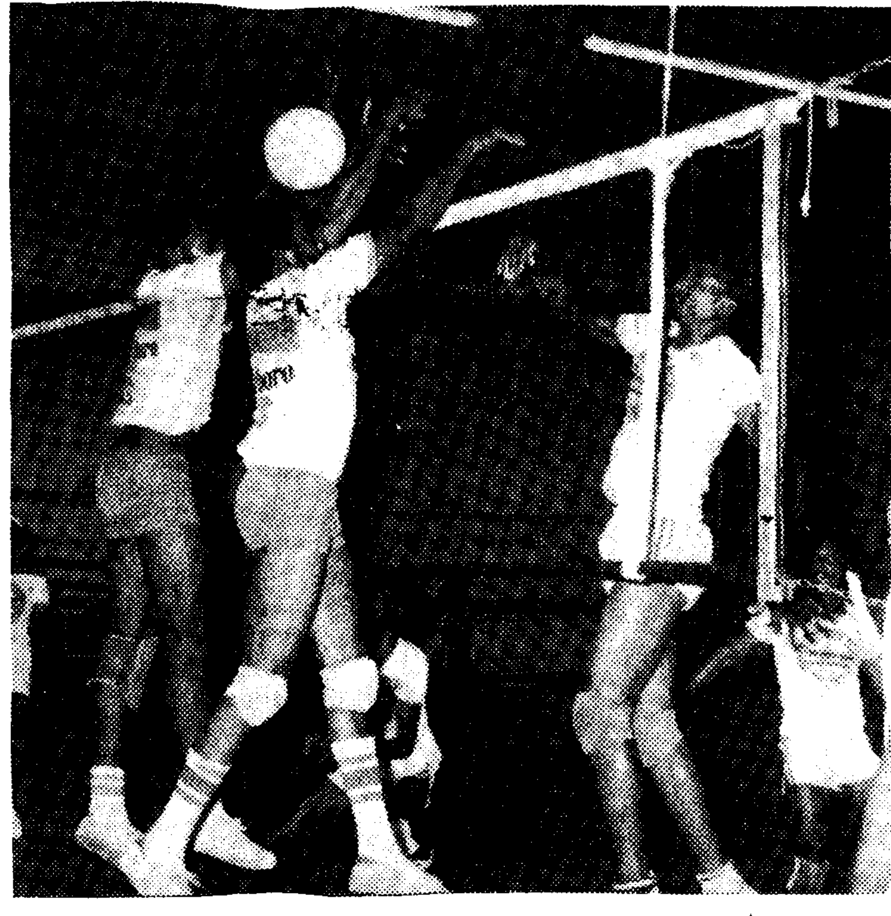
In de overige twee klassen hebben eveneens buitenlanders ingeschreven, doch daarvan is de sterkte niet bekend, zodat een voorspelling hier onmogelijk is. Voor iedereen liggen de kansen dus nog open.

SPEELDAGEN

Men start het toernooi vanavond om zeven uur. De officiële opening zal verricht worden door de heer Hubert Jansen van het Bureau Sportzaken. De wedstrijden duren tot 23.30 uur. Men gaat daarna verder op zaterdag 2 april van 9.00-14.00 en van 17.30-23.00 uur. Op zondag 3 april volgen dan de finales van 10.00-13.00 uur. Direct hierna vindt de prijsuitreiking plaats door de sportkoningin Nydia Daal.

MEDEWERKING

Het toernooi is mogelijk geworden dankzij de financiële steun van de volgende bedrijven: Licores Maduro, Curaçao Hardware, Every Supplies, Winkel en Zn. en Louis Posner Agencies. Tijdens de wedstrijden zijn toeschouwers van harte welkom. De entree is gratis.

Derotando Sithoc i selekshon Hubenil

Staka i Green Socks a gana kopa Ramon Rico

WILLEMSTAD – Stakamahachi i Green Socks/Bridgestone ayeranochi a titula kampeon dje torneo di vòlibòl anual valido pa e "Kopa Ramon Rico", respektivamente den kategoria maskulino i femenino. Ambos ekipo a derota nan adversario tambe den tres set sigui i di un forma konvinsente.

Stakamahachi - aktual ekipo kampeon di Korsou i Antiyas den kategoria maskulino superior - ayeranochi den e kancha kubri di Sentro Deportivo Korsou na Brievengat no tabatin masha problema pa podera dje kopa en kuestion, kua tabata den poder di su propio adversario di ayeranochi Sithoc/Heineken. Tumando na konsiderashon ku e ekipo di Sithoc aktualmente ta den un fase di renovashon, e ekipo di Staka no tabatin niun klase di problema pa a bai ku e triunfo. Den 56 minut e ekipo dirigi pa Remo Martha a pasa riba Sithoc, ku skor di 3-0: 15-2, 15-10 i 15-5.

Pa loke ta trata e kampeonato lokal ku proksimamente lo bai kuminsa e ekipo di Staka ta figurando tambe komo gran favorito pa retene e titulo kua nan a logra aña pasa. Green Socks den divishon femenino tambe a deshasi rapidamente di su adversario ku skor di 3-0. Den apenas 39 minut di tempu e selekshon Hubenil mester a baha kabes pa e fuerte ekipo di Green Socks, ku di e forma aki a logra mantene e kopa ku nan a logra aña pasa. E resultado dje diferente setnan tabata: 15-6; 15-7 i 15-5.

Despues dje ultimo partido a tuma luga entrega di premio na e ekiponan kampeon i tambe na dirigente, hungadó i instansianan kua a kopera ku e deporte den e aña ku a pasa.

SQUAW VALLEY – Kort voor het begin van een schaatswedstrijd in Squaw Valley is het dak van het Olympisch stadion ingestort. Op het moment dat het ongeluk gebeurde, bevond zich niemand ter plaatse. Het dak bezweek onder druk van een dikke sneeuwlaag. Een uur later was er sprake van een catastrophe geweest. Het complex wordt nu voor verschillende maanden voor reparatie-werkzaamheden gesloten. Het ijsstadion werd in 1959 voor de Olympische Winterspelen van 1960 gebouwd.

CZB organiseert tweede zwem-marathon

WILLEMSTAD – De Curacaose Zwembond (CZB) organiseert op 9 april haar tweede zwem-marathon in het sportcomplex op Brievengat. De komende marathon belooft een nog groter succes te worden dan vorig jaar. Het doel van de zwem-marathon is om gelden te verzamelen voor de zwemverenigingen en de CZB teneinde de zwemsport nog meer te stimuleren.

Het systeem van de marathon is zodanig opgezet dat de zwemmers/-sters in één uur tijd zoveel mogelijk banen moeten zwemmen. De aangezochte sponsors betalen een bepaald bedrag voor elke baan die hun zwemmer/-ster heeft gezwommen. Op deze manier helpen de kinderen zelf aan de verdere uitbouw van de zwemsport.

Diverse groepen zwemmers/-sters zullen op die dag vanaf 16.00- tot 23.00 uur aan de start verschijnen. Velen van hen zijn al druk bezig sponsors aan te zoeken om hun bijdrage te kunnen geven.

Teneinde deze gebeurtenis nog meer op te fleuren, zullen er die avond verschillende attrakties zijn voor jong en oud zoals een deurprijs, verschillende andere prijzen, Heroudini, een dansgroep etc. Het zal er ernaar uit dat het een geweldige avond wordt. Iedereen is van harte welkom en "hoe meer zielen, hoe meer vreugde".

Nadere gegevens omtrent deze marathon zullen nog worden bekend gemaakt.

Demonstrashon di karate Wadokai

WILLEMSTAD – En konekshon ku bishita di maestro Tatsuo Suzuki 8 dan karate wadokai na Korsou, Wadokai Karate Curacao en koperashon ku SWRC djasabra awor dia 2 di april ta organisa un torneo di karate den klup di Shell na Suffisant. E programa lo kuminsa 8'or en punto. Lo tin partisipashon di e miho karatekanan di e skolnan miembro di Curacao Karate Bond.

E kulminashon di e anochi lo ta un demonstrashon duna dor di maestro Suzuki. Kaminda maestro Suzuki tin 56 aña di edat ainda e ta move rapido, ku hopi presishon i ku un fasilidat enorme.

Pa duna e anochi aki un toke espesial lo tin demonstrashon di diferente otro artenan marsial manera judo, jiu jitsu, kung fu i aikido dor di hendenan ku ekspersensia den e ramonan aki.

Karchinan di entrada ta limita i nan ta obtenibel for di awe djahuebs na klup di Shell na Suffisant.

Go Kart races van zondag verschoven naar 10 april

WILLEMSTAD – De Go-kartwedstrijden die komende zondag op het circuit te Hato gehouden moesten worden, kunnen wegens onvoorziene omstandigheden geen doorgang vinden. In plaats van de races van aanstaande zondag houdt het bestuur van Curaçao Kartin Club een kontak-middag met alle leden, die om vier uur 's middags van start gaat in het clubhuis te Hato op weg naar stortplaats Shut.

In plaats van komende zondag wordt de eerstvolgende race gehouden op zondag 10 april, waarbij gereden zal worden in een nationale, internationale en een „Le Mans"-klasse.

Voorronden Europees voetbal

VALETTA (MALTA) – Een doelpunt van Frank Stapleton heeft de kansen van de Ierse Republiek op de eindronden van het Europees kampioenschap voetbal in stand gehouden. De spits van Manchester United passeerde doelman Bonello in feite in de blessuretijd.

Voordien had het er alle schijn van dat de wedstrijd in 0–0 zou eindigen. Op het speelveld, dat veel weg had van een zandbak, was voetbal nauwelijks mogelijk. Bovendien had een harde wind veel invloed op het spel. Ierland was sterker, kreeg ook kansen, maar strandde voortdurend op doelman Bonello, de best speler van het veld. Het was daarom sneu dat hij vlak voor het affluiten nog werd gepasseerd door Stapleton.

De Ieren hadden na rust de wind in de rug. Liam Brady, de middenvelder van de Italiaanse club Sampdoria, was de inleider van Ierlands beste aanvallen. Zijn ploeggenoten wisten echter geen raad met de kansen. Behalve Stapleton in de slotfase. De overwinning bracht de Ieren naast Nederland in groep 7 achter Spanje, dat een wedstrijd minder speelde om vijf winstpunten te behalen.

GROEP I

Het Schotse voetbalelftal heeft in groep I België in de kaart gespeeld door in de thuiswedstrijd tegen Zwitserland niet verder te komen dan een gelijk spel van 2–2. Bij rust leidden de Zwitsers met 1–0.

De stand in groep I is:

België	3	3	0	0	6	8–3
Zwitserl.	3	1	1	1	3	4–5
Schotl.	4	1	1	2	3	6–5
Oost-Duitsl.	2	0	0	2	0	1–4

GROEP 6

In Belfast zegevierde Noord-Ierland, vorige zomer bij de beste twaalf in het wereldkampioenschap, met 2–1 over Turkijke.

De stand in groep 6 is:

Oostenr.	3	3	0	0	6	11–0
Noord-Ierl.	4	2	1	1	5	3–3
West-Duitsl.	2	1	0	1	2	2–2
Turkije	3	1	0	2	2	2–6
Albanië	4	0	1	3	1	1–8

GROEP 3

In groep 3 van de voorronden van het Europees kampioenschap kwam leider Engeland in het Wembleystadion te Londen niet verder dan een gelijk spel 0–0 tegen Griekenland.

De stand in groep 3 is:

Engeland	4	2	2	0	6	14–2
Denmarken	2	1	1	0	3	4–3
Griekenl.	3	1	1	1	3	2–3
Hongarije	1	1	0	0	2	6–2
Luxemb	4	0	0	4	0	3–19

Conferentie Interpol:

Antillen belangrijk voor wetshandhaving

WILLEMSTAD – De Antillen spelen een belangrijke rol op het gebied van wetshandhaving voor de Interpol, en het vestigen van persoonlijke contacten is daarom ook een gebiedende eis. Zo bleek uit de negende jaarlijkse Amerikaanse Interpol Conferentie die van 14 tot 17 maart te Lima (Peru) gehouden werd.

Op de eerste plaats werd uitvoerig ingegaan op het toenemend gebruik van cocaine in de wereld. De landen die coca produceren zijn Bolivia, Peru en Ecuador. Op de conferentie spraken de 101 afgevaardigden van 18 landen van het Amerikaanse continent ook over de hechte politiële samenwerking die vereist is voor het bestrijden van de internationale misdaad. Een kleine werkgroep is opgericht bestaande uit vertegenwoordigers van de VS, Canada, de Cayman eilanden, Venezuela, Argentinie en Peru; deze groep zal waarschijnlijk in mei op Curacao van gedachten wisselen over de economische delicten. De aanbevelingen van deze werkgroep zullen besproken worden op de algemene vergadering van Interpol, die in oktober te Cannes (Frankrijk) gehouden wordt.

Aan bod kwam ook het feit dat alle informatie snel verspreid moet worden; daartoe zijn alle leden aangesloten op het Interpol Telecommunicatienet. Op de conferentie is besloten Caracas aan te nemen als substation voor het Caribisch gebied en Midden-Amerika waardoor de kosten voor aansluiting op het Telecommunicatienet aanzienlijk beperkt worden.

Na de conferentie werd met de Europese landen gesproken over de toenemende handel in cocaine naar Europa, en welke maatregelen daartegen genomen kunnen worden. Tijdens de conferentie vond ook een officiele verbranding plaats op een afgelegen plek van 1600 kilo in beslaggenomen coca-pasta.

In het kader van de wetshandhaving werd er ook op gewezen, dat het zeer nuttig is jongere politie-officieren aan dit soort conferenties te laten deelnemen. Dit was voor de Antillen gezien de bezuinigingsmaatregelen niet mogelijk.

De Nederlandse Antillen waren op de conferentie vertegenwoordigd door Hoofdcommissaris Johan Oldenboom, die tevens tot vice-voorzitter van het congres gekozen werd. De vergadering werd geopend door de Peruaanse president Fernando Belaunde Terry.

Gez Casseres voor tv:

Doktersbriefje voor inwonend dienstmeisje

WILLEMSTAD – Hoewel er aan de ene kant een groeiende werkloosheid bestaat onder de bevolking van Curaçao is er aan de andere kant een import van buitenlandse werkkrachten die werkplaatsen innemen die Curaçaoënaars zelf kunnen vullen. Zo zei gezaghebbers van Curaçao Ronnie Casseres gisteravond op de televisie, in een uitleg over de toepassing van de wet voor toelating van buitenlandse arbeiders.

De eerste burger verklaarde verder dat voor oktober vorig jaar alleen al 259 verzoeken ingediend waren voor toelating van buitenlandse arbeiders; voor november was dat 252, en voor december en januari de cijfers respectievelijk 228 en 199 waren. Hoewel er een afname te zien is in deze cijfers komt het gemiddelde neer op 150 verzoeken per maand, en zonder de buitenlanders erbij te tellen die hier [illegible] zonder een werkvergunning, aldus Casseres.

De gezaghebber maakte een onderscheid tussen het legaal verblijf en het illegaal verblijf; twee termen die dikwijls met elkaar verward worden. Volgens de huidige regelingen moeten buitenlanders die op Curaçao willen komen werken een werkvergunning aanvragen. Er zijn echter buitenlanders die na enige tijd [illegible]n worden of zelf hun ontslag nemen en ergens anders gaan werken zonder de nodige vergunningsverandering aan te vragen. Als gevolg daarvan komen de immigratie-autoriteiten bij een van hun routinecontroles personen tegen die bij een bedrijf of gezin werken, zonder vergunning. Zulke personen kunnen dan het land uitgezet worden, zo verklaarde Casseres.

Voor wat betreft de recente problemen met het geven van vergunningen voor het toelaten van buitenlands huishoudelijk personeel, legde de gezaghebber uit dat de regering begonnen is met een strengere naleving van de voorgeschreven regels, dan vroeger het geval was.

Omdat vele lokale dames zelf dat huishoudelijk werk kunnen doen, is het niet verantwoord zonder meer huishoudelijk personeel uit het buitenland toe te laten, hoewel de regering niet kan beslissen of een huisvrouw dat dienstmeisje nodig heeft of niet. Een struikelblok is dat – hoewel lokale dames bereid zijn het werk van dienstmeisje te doen – vele van hen niet bereid zijn in het bewuste huis de nacht door te brengen, en tegenwoordig [illegible] inwonende dienstmeisjes gevraagd.

Daarom zal nu een doktersbriefje van de huisvrouw geeist worden, als bewijs dat ze niet zonder een "inwonende hulp in de huishouding" kán. In dit geval geldt dat er dan een buitenlands dienstmeisje toegelaten kan worden, omdat er toch geen lokale zijn die als inwonende hulp willen werken.

Die toelating is ook mogelijk voor gezinnen waar de huisvrouw bijvoorbeeld 's nachts moet werken, terwijl ze getrouwd is en kinderen en een huishouding voor haar rekening heeft, zo bleek uit verklaringen van gezaghebber Casseres.

Concubine krijgt niets uit erfenis

SANTA MONICA, CALIFORNIE – Een jury heeft vandaag beslist, dat Erin Fleming de concubine van de overleden komiek Groucho Marx, hem bestolen heeft en gedurende zijn laatste levensjaren uit was op het verkrijgen van zijn fortuin.

De beslissing van de jury werd genomen met negen tegen drie stemmen. Toen Erin Fleming zeven jaar geleden bij Marx introk, moest hij geestelijk al erg teruggevallen zijn. Lichamelijk was hij reeds een wrak en kon zich vrijwel alleen in een rolstoel voortbewegen. Elke avond moest ze hem eerst vertellen dat hij op het punt stond deel te nemen aan de beroemde autorace van Indiannapolis, om hem dan in de rolstoel te tillen en hem in bed te stoppen.

Vrienden van het paar vertelden ter zitting, dat Fleming zeer toegewijd was en hem uitermate liefdevol behandelde. Toen na de dood van Marx uit het testament bleek, dat hij haar vrijwel alles had nagelaten, ontstonden twijfels over haar oprechte liefde. Vooral omdat in het testament de bepaling stond opgenomen, dat zijn kinderen - indien die de geschreven wilsbeschikking aanvochten - ze maar één dollar toegewezen zouden krijgen.

Nog meer achterdocht ontstond, toen bleek dat ze via slinkse methoden the Bank of America ertoe had bewogen uit de nalatenschap van Marx een half miljoen dollar op haar rekening te doen bijschrijven. Dit bedrag moet ze bij the Bank of America terugstorten, aldus besliste de jury.

CURAÇAO AGENDA

NACHTDIENST : Huisdage-neeskundige v.w.b. het derde district gelieve tel.: 641658 op te bellen en dan het antwoordapparaat af te wachten (dit geldt uitsluitend voor gouvernementspatienten van Bandabao).

***

WEEKEINDEDIENST eilandsgeneeskundigen:
1 april 1983 van 08.00 uur t/m 4 april 1983 om 06.00 uur.
Stads- en 2de distrikt Oost: dokter R.Pattinaja, spreekkamer Santa Ana Abao, tel.: 54751; spreekuren: 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 54751.

1 april 1983 van 22.00 uur t/m 4 april 1983 om 06.00 uur:
Stads- en 2de district West: dokter J.Braakman, spreekkamer Cas Chiquito, tel.: 23550; spreekuren: 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 671319.

1 april 1983 van 06.00 uur t/m 5 april 1983 om 06.00 uur:
Derde district (Bandabao): dokter R.Botero, spreekkamer Soto, tel.: 641790; spreekuren: 10.00-12.00/16.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 641790 (ambulance: 641998 of 641845 politie post).

1 april 1983 van 08.00 uur t/m 3 april 1983 om 08.00 uur:
Stads- en 2de district Oost: dokter F. da Costa Gomez, spreekkamer Ariba Botica Popular (Madurostraat), tel.: 613822; spreekuren: 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 613822.

31 maart 1983 van 18.00 uur t/m 2 april 1983 om 22.00 uur:
Stads- en 2de district West: dokter T.J.Mous, spreekkamer V. Leeuwenhoekstraat z/n, tel.: 24113; spreekuren: 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 675832.

31 maart 1983 van 18.00 uur t/m 3 april 1983 om 06.00 uur:
Derde district (Bandabao); dokter B.Schellens, spreekkamer Barber, tel.: 641658/641605; spreekuren: 10.00-12.00/16.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 641605/641658.

***

WIT GELE KRUIS (wijkverpleging): kantoor Santa Maria 17, tel.: 82947; geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-16.00 uur; zaterdag gesloten; de wacht heeft zuster Visser, tel.: 673137 en zuster Van de Loo, tel.: 53647.

KLEUTERBUREAU: 14.00-16.00 uur alleen volgens afspraak.

ZUIGELINGENBUREAU: maandagmiddag van 13.30-15.30 uur; donderdagmorgen van 07.15-10.30 uur, alleen volgens afspraak.

GEZINSVERZORGING (Kwido pa famia): geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-12.30/13.30-17.00 uur, kantoor Sta. Maria 17, tel.: 80282.

TANDHEELKUNDE - ... woensdagmiddag van ... 16.00 uur gelegenheid voor behandeling.

BOTICA BANDABAO: geopend van maandag t/m vrijdag van 08.00-12.00/14.00-18.00 uur; zaterdag gesloten.

BOTICA'S (weekeindedienst)
31 maart: Otrabanda: Otrabanda, tel.: 25633; Punda: Bettina, tel.: 79567.
1 april: Otrabanda: Sta. Maria, tel.: 80800; Punda: Brievengat, tel.: 79567.
2 april: Otrabanda: Curaçao, tel.: 23575; Punda: Antillian, tel.: 76200.
3 april: Otrabanda: Coromoto, tel.: 23241; Punda: Cerrito, tel.: 77393.
4 april: Otrabanda: Central, tel.: 23281; Punda: Salifia, tel.: 615177.

***

VERLOF BEGRAFENIS
1 april: E.F. de Kamps, Mahumaweg 35.
2 april: M.M.Celestina, Pampanostraat 10.
3 april: A.M.Rafaela, Seru Fortuna 330.

***

POMPSTATIONS

Op Goede Vrijdag zijn alle pompstations gesloten.

3 APRIL (openingstijden van 08.00-15.30 uur):
Frederik-Salinja; Maduro-Biesheuvel; Libier-Cas Chiquito; Isa-Plantersrust; Scheidelaar-Mundo Nobo; Vanddis nv-Marie Pampoen; De Haseth-Parera; Nieuw-Sto. Domingoweg; Perry-Grand Central; Schotborg-Cas Cora.

4 APRIL (openingstijden van 08.00-15.30 uur)
Craz-De Ruyterkade; Isa-Saliña; Van der Dijs-Rio Canario; Canword-Gasparito; Coop. Transport-Colon; De Jong-Mundo Nobo; Galmeyer-Cerrito; De Lannoi-Santa Rosa; Jansen-Sta Maria; Mauricio-Santa Helena.

BIOSCOPEN
CINELANDIA
19.00 en 21.00 uur *Hot Scotch* (actiefilm, Engels, boven 18 jaar, fl. 2,75 en fl. 3,75).

vrijdag geen voorstelling
(zaterdag)
19.00 uur *Hot Scotch*; 24.00 uur *Blond Ambition* (sexfilm, Engels, boven 18 jaar, fl. 2,75 en fl. 3,75).
(zondag)
19.00 uur *Fearless fist* (actiefilm, Engels, alle leeft., fl. 2,75 en fl. 3,75); 21.00 uur *Hot Scotch*.
(maandag)
19.00 en 21.00 uur *Hot Scotch*.

GOLDEN DRIVE-IN
21.00 uur *First blood* (actiefilm, Engels, boven 18 jaar, fl. 5,–).
vrijdag geen voorstelling
(zaterdag)
21.00 uur *the thing* (actiefilm, Engels, boven 18 jaar, fl. 5,–); 24.00 uur *Mad Max II* (actiefilm, Engels, boven 18 jaar, fl. 5,–).
(zondag)
19.00 uur *E.T.* (actiefilm, Engels, alle leeft., fl. 10,– per auto); 21.00 uur *The thing*.
(maandag)
21.00 uur *The thing*.

TELECURACAO
DONDERDAG: 16.30 Trollkins; 17.00 animals, animals; 17.30 knutsel prutsel; 18.00 alimentashon salú; 18.15 philatelie; 18.30 purba ku keshi; 18.45 telenovela: Dancin' Days; 19.30 interview met Henk Herrenberg, ambassadeur van Suriname; 20.00 notisiero tele-8; 20.30 you asked for it; 21.00 Hart to Hart; 22.00 kontakto; 23.00 sluiting.
VRIJDAG: 16.30 apertura aña santu; 17.50 caminda di cruz; 18.00 Jesus un di nos; 19.00 notisiero tele-8; 19.30 Peter and Paul; 23.15 tempu pa Dios.
ZATERDAG: 16.30 telefiesta; 18.00 wild world of sports; 19.00 muhé informá; 19.30 here's Lucy; 20.00 notisiero tele-8; 20.30 aktualidat tele-8; 21.00 rikesa universal (Pentagram); 23.00 sluiting.
ZONDAG: 16.30 Easter premise; 17.15 Hammy Hamster; 18.00 telepatria; 19.15 Dukes of Hazzard; 20.00 notisiero tele-8; 20.30 the Jeffersons; 21.00 special: Roberto Carlos; 22.00 wrestling; 23.00 sluiting.
MAANDAG: 16.30 cartoons; 16.45 club telepost; 17.15 teen tips; 18.00 the muppet show; 18.30 tele-enfasis; 18.45 telenovela: Dancin' Days; 19.30 history makers; 20.00 notisiero tele-8; 20.30 Benny Hill show; 21.00 studio '83; 22.00 cultuur & opvoeding; 23.00 sluiting.

Vandaag opening Kas di Arte

WILLEMSTAD — Aan de Schijnwerkerstraat 14 wordt vanmiddag om vijf uur de "Kas di Arte" van Curaçao geopend. Ter gelegenheid daarvan is er vanaf vijf uur tot zeven uur 's avonds een ontvangst voor genodigden.

Wat zegt Maria Liberia ervan?

WILLEMSTAD — In het programma „Wat zegt hij/zij ervan?" van zaterdag 2 april op Radio Hoyer 2 is minister Maria Liberia-Peters van Economische Zaken de gast van Anneke van Arkel. Het programma duurt van kwart voor negen tot kwart over negen

Caribbean tourism van CTRC:

Recessie niet schuld van alle toerisme problemen

WILLEMSTAD – De negatieve gevolgen van de wereldwijde economische recessie op alle handelsactiviteiten kan niet ontkend worden. Het zou dan ook wat verbazingwekkend zijn geweest als het toerisme die dans ontsprongen was. Op talrijke uiteenlopende manieren is het toerisme verbonden met de mogelijkheden tot uitgeven van geld door de betrokkenen; het toerisme zal dan ook er onder lijden wanneer er een economische achteruitgang is. Zo stelt Caribbean Tourism in een beschouwing vast. Het voegt er echter direct aan toe dat men moet oppassen dat men de schuld van elke achteruitgang of vermindering op de recessie afschuift. Men moet dit goed onderzoeken, vindt de raad van Caribbean Tourism, het orgaan van het Caribbean tourism and development research institute (CTRC).

Dit gevaar om gemakshalve elk probleem af te schuiven op de recessie doet zich niet alleen op individueel vlak voor, maar ook in nationaal verband.

Het is hoe dan ook nodig om een diepgaand onderzoek in te stellen naar de werkelijke reden van de problemen waarmee men bij het toerisme nu geconfronteerd wordt op veel plaatsen.

Het CTRC-orgaan is ervan overtuigd dat degenen die nu ondanks de problemen kans zien afstand te nemen van hun concurrentie dadelijk hun concurrenten ver achter zich zullen laten wanneer de situatie verbetert. Het CTRC-orgaan blijft van mening dat men nu meer dan ooit verplicht is een diepgaande evaluatie te maken. Men moet zich niet beperken tot maatregelen op korte termijn. Met diepgaande evaluatie denkt CTRC aan zaken als een onderzoek naar de marktmogelijkheden, naar het feit of de toeristen zich vermaakt hebben of nog wensen koesteren, en naar de dienstverlening en naar de samenwerking tussen de openbare en particuliere sector. Er is dus genoeg werk aan de winkel voor de onderzoekers.

Aanhoudingen in verband met diefstal

WILLEMSTAD – De man M.B.I. (45) werd door de recherche aangehouden in verband met diefstal van een auto. De verdachte verkocht onderdelen van de gestolen auto. Hij bekende en is opgesloten. Ook aangehouden werd de man E.SN. in verband met diefstal met inbraak. Hij bekende en werd opgesloten, in verband met nader onderzoek.

Julianaplein voor 7 maanden afgesloten

WILLEMSTAD – In verband met reconstructiewerkzaamheden die ongeveer zeven maanden zullen duren, is het Julianaplein vanaf 6 april voor het verkeer gesloten. In verband daarmee zullen de volgende verkeersmaatregelen van kracht zijn:
–Vanaf de Berg Altena (beginnende bij 't Ukwezengebouw) zal geen verkeer toegelaten worden in de richting van het Julianaplein. – Vanaf Pietermaai (beginnende t.h.v. Botica Julianay) zal eveneens geen verkeer toegelaten worden in de richting van het Julianaplein. –Over de Araratweg zal geen verkeer toegelaten worden in de richting van Berg Altena. –Over de Ooststraat zal het verkeer (in tegenstelling tot de bestaande verkeerssituatie) slechts in de richting van het Woutersplein (Abraham de Veerstraat) toegelaten worden.

WILLEMSTAD – Ter hoogte van Ascencion sloeg woensdagochtend een auto over de kop, omstreeks kwart over vijf. De bestuurder verloor de macht over het stuur en reed naar links de rijbaan af; ging daarna over de kop en kwam op de onverharde berm tot stilstand. De bestuurder liep een polsbreuk op en werd naar het ziekenhuis voor behandeling gebracht. De schade is 1800 gulden.

Man overvallen

WILLEMSTAD – Een man die dinsdag omstreeks zeven uur 's avond op de Rooseveltweg liep, werd door twee mannen overvallen. Ze hielden hem stevig vast en wisten een portemonnee uit zijn broekzak te vissen. De portemonnee bevatte vijftig gulden. De recherche stelt een onderzoek in.

Goede Vrijdag dienst 's avonds in Emmakerk

WILLEMSTAD – In de Emmakerk wordt op Goede vrijdag om half acht 's avonds een dienst gehouden met gedachtenis aan het overlijden van Jezus. In het kerkorgaan Gids tot eenheid was abusievelijk gemeld dat deze dienst 's morgens zou zijn. Dominee P.P. Saraber gaat in de dienst voor avondstilte in fortkerk.

Zes gewonden in woensdagverkeer

WILLEMSTAD – Zeventien aanrijdingen waren er gisteren in het verkeer van Curacao, waarbij zes personen gewond raakten. De totale materiele schade bedraagt 31.850 gulden.

Legaal dode moeder verwekt kind

SAN FRANCISCO – Een vrouw, die legaal dood was verklaard, heeft een kind ter wereld gebracht, doordat artsen onder meer ademhalingsapparatuur bij de vrouw in werking stelden.

Zij was negen weken geleden door een hartaanval getroffen. De vrouw werd toen legaal dood verklaard, omdat dit volgens de Californische wetten het geval is wanneer de hersenen niet meer funcioneren.

De familie van de vrouw wilde dat het kind dat ze in zich droeg, geboren moest worden. De baby, zeven maanden oud, kwam gisteren ter wereld. De artsen achten zijn overlevingskansen groot.

Voor economische groei

Derde Wereld heeft 165 miljard gulden nodig

Proces nalatenschap van Groucho Marx

GENEVE – De ontwikkelingslanden hebben in 1985 in totaal 165 miljard gulden Antilliaans nodig om te worden verlost van economische stagnatie en om weer economische groei te krijgen. Dat staat te lezen in een rapport van de Conferentie voor Handel en Ontwikkeling van de Verenigde Naties (UNCTAD).

Ondanks tekenen die wijzen op hervatting van de groei in de industrielanden zal het bruto nationaal produkt (de som van alle voortgebrachte goederen en diensten) van de ontwikkelingslanden dit jaar waarschijnlijk weer een inzinking te zien geven. Dat zou dan het derde achtereenvolgend jaar zijn waarin dat gebeurt. Een dergelijke ontwikkeling heeft zich volgens de UNCTAD in de derde wereld sedert de depressie van de jaren dertig niet voorgedaan.

Het bedrag van 165 miljard is naar het inzicht van de VN-organisatie nodig om de economie van de ontwikkelingslanden in 1984 en 1985 met gemiddeld vijf procent te laten groeien. Het plan zal in juni op de UNCTAD-conferentie in Belgrado aan de 154 aangesloten landen worden voorgelegd.

In het rapport worden voorstellen van eerder dit jaar herhaald. Zo doet de organisatie een beroep op het Internationale Monetaire Fonds (IMF) een fors deel van zijn
zit te verkopen om derd
landen te behoeden voo
kort aan liquide middel
der dienen ontwikkeld
hun hulp uit te breiden
dan 0,7 procent van h
nationaal produkt. Deze
ling werd in 1979 op
TAD-conferentie met
stemmen aanvaard. I
hebben zeventien west
den gemiddeld niet m
0,32 procent van hun
ontwikkelingshulp best

De verwachte oplevin
economie in de indust
zal volgens de organis
voldoende zijn om de u
de Derde Wereld te late
men. De zware druk
betalingsbalansen van
kelingslanden vormt de
belemmering voor groei.

De vooruitzichten voor
ring in de grote West
landen zijn tegen een
grond van onzekerheid
Zelfs in de Verenigde
waar steeds meer aanw
komen voor versnelling
bedrijvigheid, is het n
oordeel van de UNCTA
vroeg om te zeggen of
betering van betekenis is.

[W]ORLD IN A NUTSHELL

[WASHI]NGTON — President [...] offered to cut back on [...]ned deployment of new [...]range missiles in Europe [...]viet Union agreed to re[...] arsenal of nuclear rocket [...] targeted on NATO [...]s. Even if the proposal [...]ted, the US would be[...]lling new, single-war[...]hing 2 and cruise mis[...] Europe late this year as [...]d.

[MOSC]OW — The Soviet Union [...] Israel of threatening to [...] „piratical strike" on Syria and charged the US backed the alleged Israeli plans. The statement did not say what Moscow would do if the supposed plans were actually realized but it noted that Syria had the support of the Soviet bloc.

JERUSALEM — US Presidential Envoy Philip Habib failed to break the deadlock on security arrangements that was blocking a troop withdrawal agreement with Lebanon, and Israeli officials said Habib would return to Washington today.

RABAT — Morocco's King Hassan II has decided to convene an extraordinary Arab summit meeting „in the near future" to review all aspects of the Middle East conflict, Moroccan Foreign Minister Mohamed Boucetta announced.

TEL AVIV — Thousands of Arabs demonstrated to mark the 1976 land day riots, and authorities reported 41 arrests and 13 injuries. Since 1976, when Israeli police killed six Galilee Arabs during violent protests against expropriation of Arab land. March 30 has been the occasion for Israeli's one-sixth Arab minority to demonstrate against what it calls its second-class citizen status.

ISLAMABAD — French Foreign Minister Claude Cheysson said France is in the camp of the Atlantic countries on fundamental issues and „fully supports" the US in strategic arms limitation talks with the Soviet Union. France and other NATO allies can contribute to US-Soviet arms limitation talks „by expressing as often and as clearly as possible our support to the Americans", he told reporters in Lahore.

PROVIDENCE, RHODE ISLAND — Author Truman Capote says in a sworn affidavit that Martha „Sunny" von Bulow showed him how to inject himself with drugs and enjoyed a mixture known as a „roller coaster". The affidavit was filed in the court where Mrs. Von Bulow's husband, Claus, appealed a conviction for twice trying to kill her with insulin injections at their Newport mansion, leaving her in an irreversible coma. Von Bulow is free on 1 million dollars bail.

WASHINGTON — President Kenneth Kaunda of Zambia said he and President Reagan agreed that early independence for South-West Africa, or Namibia, was imperative. There was no indication, however, that Kaunda was able to persuade Reagan to stop demanding a Cuban troop withdrawal from Angola, Namibia's Northern neighbour. Kaunda seeks to enlist US support in pressuring South Africa to leave Namibia.

PARIS — Bolivian President Hernan Siles Zuazo said his visit to France had no connection with Bolivia's February 5 handover of convicted Nazi war criminal Klaus Barbie to French authorities. Siles Zuazo said the main purpose of his visit was to strenghten relations with France and encourage French investment in his country. Le Quoti-

[Me]t onze diepe droefheid is op 30-3-'83 van ons [he]engegaan onze geliefde man, vader, schoon[va]der, grootvader, broer, oom en vriend

Paul René Hong-A-Fat

[Zij]n echtgenote:

Mw. Truus Hong-A-Fat-Zwiggelt

[Ki]nderen:
[...]e en Hans Barnar-Hong-A-Fat
en kinderen (Ned.)
[...]rid Hong-A-Fat en Maikel Hooker (Ned.)

[Zus]ters:
[M]w. A. Wildeboer (Paramaribo)
[M]w. J. van Trigt (Paramaribo)

[Ov]erige familieleden en vrienden:
[Fa]m. van Trigt (Aruba)
[Fa]m. Armand Wildeboer (Paramaribo)
[Fa]m. Jan Berger (Paramaribo)
[Fa]m. Ernesto Romer
[Fa]m. Harry Hu-A-Ng.

[...] wordt nader bekend [...]

English Companion

[H]ENRY — By Jack Tippit

LIBRARY
QUIET
FIRE!

[B]EETLE BAILEY — By Mort Walker

[BE]AUTIFUL MORNING, [MI]SS BUXLEY! WHAT [GR]EAT DECISIONS [DO] YOU HAVE [WAI]TING FOR ME?
DO YOU WANT A GLAZED DOUGHNUT OR A CHEESE DANISH FOR YOUR COFFEE BREAK?
I HATE TO START OFF WITH A REAL BIGGIE LIKE THAT

Jim Henson's MUPPETS

FOZZIE'S MONOLOGUE IS NEXT!
GOOD LUCK! BREAK A LEG!
IF THE CROWD IS ANYTHING LIKE LAST NIGHT'S, THEY'LL BREAK IT FOR ME!
BOO! BOO! BOO!

[Q]UINCY — By Ted Shearer

[QUI]NCY, YOU AND NICKELS MADE [THE] SAME STUPID ERROR ON [QUE]STION FIVE, [...] YOU [...] SIDE BY [...]... WHAT [...] YOU [...] TO [...] THAT [...] COINCIDENCE?
WOW, MISS TERRIL! SHE SAY WE MADE A MEDICAL BREAKTHROUGH HERE.
IT LOOKS LIKE WE PROVED STUPIDITY IS CONTAGIOUS!

U.S. STOCKMARKET NEWS

Am.Tel.Tel.	65 1/2 + 5/8		I.B.M.	104 3/8 + 1 1/2	
Asa Ltd.	60 1/8 + 1 3/8		I.T.T.	36 3/8 + 3/4	
Anacomp	22 1/4 + 5/8		K.L.M.	88 3/8 + 1/4	
Beatrice Fds.	26 1/8 unch		Merck	86	
Burroughs	47 7/8 + 1 1/8		Motorola	109	
Comsat	71 + 3/8		N.C.R.	112 1/4 + 1/4	
Coca Cola	54 1/2 + 2		Pepsico	36 3/8 + 3/8	
Disney	77 1/4 - 1/4		Pogo Prod.	19 7/8 + 5/8	
Dome Mines	15 5/8 unch		Royal Dutch	38 7/8 + 3/4	
Dupont	40 5/8 + 1/8		Stand.Oil Ohio	40 1/2 + 3/4	
East.Kodak	84 3/8 + 1/4		Shell Oil	35 5/8 + 5/8	
Fluor	20 + 3/8		Sears	30 1/8 + 7/8	
Ford	41 1/8 + 1 1/4		Union Pac.	47 + 1 3/8	
Foster Wheeler	14 3/8 + 1/2		U.S. Steel	22 7/8 + 1/8	
Genl.El.	106 1/2 + 1 3/4		West.El.	47 1/8 + 1/4	
Genl.Motors	60 + 1		Xerox	42 3/8 + 3/4	
Dow Jones	1.143,29 + 12,10		Gold	413,20 - 2,60	
Six months tsy Bills	9,07%		Silver	10,60 + 0,06	

AMSTERDAM

A.B.N.	353,50	Philips	43,00
Akzo	57,10	Robeco	276,30
Heineken	127,90	Rolinco	257,00
[illegible]	103,80	Unilever	215,70

Koersen Centrale Bank

NOTERINGEN CENTRALE BANK VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN GELDIG OP 30 MAART 1983 EN TOT NADER ORDER:

US DOLLAR	1.77	1.79	1.81
CAN DOLLAR	1.43	1.45	1.47
PND STERLING	2.575	2.63	2.69
NED GLD	64.73	65.45	66.25
BOLIVAR	-	-	-
ZW FRANCS	85.40	86.12	86.92
FR FRANCS	23.30	24.40	25.1[...]
DUITSE MARK	72.06	73.78	[illegible]
SUR GLD	-	100.07	102.33
IT LIRE	0.92	1.22	1.28

KOERSEN VAN DE OBLIGATIELENINGEN NEDERLANDSE ANTILLEN UITGEGEVEN DOOR HET DEPARTEMENT VAN FINANCIEN GELDIG VANAF HEDEN 30 MAART EN TOT NADER ORDER:

9.75 0/0 OBLIGATIELENING 1979 PER 85/89 96.88
13 0/0 OBLIGATIELENING 1980 PER 96/90 [...].36
12.5 0/0 OBLIGATIELENING 1981 PER 1986 [...].82
12 0/0 OBLIGATIELENING 1982 PER [...] [...].33

HET EFFECTIEVE RENDEMENT OP ALLE OBLIGATIELENINGEN BEDRAAG 10.25 0/0. DE AANKOOP VAN OBLIGATIES KAN GESCHIEDEN BIJ HET LOKALE BANKWEZEN.

HET SPOOK VAN DE WERKLOOSHEID

Teilhard: teken van bevrijding

DONDERDAG 31 MAART 1983

NAPA

AMIGOE - WEEKENDBIJLAGE

Door pater R. Nooyen

"HET IS GEBRUIK de werkloosheid te vervloeken, en de machine er de schuld van te geven, of – en dat is ten dele waar – de schuld ervan te werpen op een slechte economische organisatie van de wereld. Maar deze kritiek gaat niet tot de bodem van de zaak. Vanuit evolutie-standpunt wordt de werkloosheid gedefinieerd als het plotselinge verschijnen van een massa menselijke energie die eensklaps is vrijgekomen door de interne herinstelling van de noösfeer (mensenwereld)". Dit is een citaat uit een uitvoerig essay van Teilhard de Chardin geschreven in 1937, op zijn bootreis van Europa naar China, onder de titel van "DE MENSELIJKE ENERGIE".

"Het verschijnsel schept een gevaar, zegt hij verder, en roept om remedies". Maar zoals hij in 1947 in "De vorming van de noösfeer (mensenwereld)" schrijft, zou het tegen de natuur zijn en een biologische absurditeit de werkloosheid te bestrijden ten koste van de machine.

In 1949 schrijft hij nogmaals, in "De plaats van de mens in de natuur", dat er niets onjuister is en tevergeefs als het vechten tegen de groeiende werkloosheid waartoe de machine ons onverbiddelijk brengt.

In zijn "Het verschijnsel mens", dat hij zelf als zijn standaardwerk beschouwt, komt hij op hetzelfde terug: Proberen deze overvloed van vrijgekomen energie door de machine terug te dringen zou tegen de natuur zijn en monsterachtig" (1973, herzien tot 1948).

OORLOG ALS UITLAATKLEP

Al een paar malen heeft Don Martina voor de TV gezegd, dat onze voornaamste energiebron op de Antillen de mens is. De vraag is, wat doen we er mee? Want ze blijft nog ongebruikt.

"Opgehoopte menselijke energie zoekt een uitlaatklep, zegt Teilhard, in "De menselijke groep" 1951, in: zich verstrooien en zijn tuin verzorgen, of ook, en bovenal, oorlog voeren, de grote uitlaatklep".

Maar als oorlog voeren onmogelijk wordt gemaakt door de atoombom of kernbom, zoals Teilhard opmerkte naar aanleiding van de atoomproef in Arizona 1946 ("het is de oorlog zelf die door de atoombom dood gemaakt wordt") dan is er nog wel een uitlaatklep in de richting van kleine oorlogjes, terrorisme en criminaliteit. Iets wat we nu zien gebeuren. "De mens verveelt zich. We weten niet meer wat we kunnen doen", zegt Teilhard enkele malen. Hij kent ook het spreekwoord: Verveling is des duivels oorkussen.

Hij schreef "De menselijke energie" in de jaren van de oorlog tussen Japan en China, de Italiaanse oorlog in Abessynië en de Spaanse burgeroorlog. Zijn biografen Mary en Ellen Lucas, Newyork 1977, noemen dit geschrift van Teilhard een protest tegen de pijnlijke politieke en sociale desintegratie die hij om zich zag en 'het meest gedurfde en optimistische semi-wetenschappelijk stuk dat hij in zijn lange leven heeft geschreven'.

Hij zou zo graag gezien hebben dat de moderne wereld zich meer op de verovering van de materie en de ruimte wierp door onderzoek. "Momenteel begrijpt de meerderheid der mensen de Kracht (de sleutel en het symbool van het méér-zijn - nog slechts in haar meest primitieve en wilde vorm: oorlog. Ziehier waarom het misschien noodzakelijk is dat wij nog enige tijd steeds grotere en steeds moorddadigere oorlogsmachines maken: omdat wij helaas nog behoefte hebben aan deze machines om in onze concrete ervaring de vitale zin van de aanval en van de victorie te materialiseren" (1937!).

BIOLOGISCHE ORDENING

Ofschoon Teilhard als paleontholoog zich altijd met het verre verleden van de mens heeft beziggehouden, lag sinds 1935 zijn echte belangstelling uitsluitend in de toekomst van de mens. Maar in 1916 al schreef hij dat 'onderzoek' in de toekomst voornamer wordt dan productie en dat de oplossing van de werkloosheid op de eerste plaats moet gezocht worden in de richting van het onderzoek, was zijn vaste overtuiging sinds 1937.

Onder 'onderzoek' versta ik, schrijft hij in 1949 (De plaats van de mens in de natuur): "op zeer algemeen niveau begrepen: een tastende poging om zonder ophouden de beste biologische ordening te vinden". Dus allerlei fysisch , sociaal, psychologisch, medisch en religieus onderzoek.

Trouwens heel het natuurlijke proces van de evolutie vanaf het eerste begin tot en met en voorbij de geboorte van de mens en van de geest op aarde was een tasten en zoeken naar een steeds betere organische ordening van de materie. En dat blijft de voornaamste werkzaamheid van de evolutie, ook al is ze nu, of juist daarom, in handen van de mens, van heel de mensheid.

Alle vrijgekomen energie moet daarop gericht zijn. Zoals ook al van het begin af aan bij de jagersvolkstammen vrijgekomen energie door de uitvinding van de landbouw en veeteelt, besteed werd aan kunst, cultuur en godsdienst. Vrijkomen van de energie, van de handen, betekent dus vooruitgang in levensniveau van de mens, het méér-zijn. Zo wil het de evolutie blijkbaar. In casu de werkloosheid van nu: opbouw van de mensenwereld op internationaal, mondiaal vlak tot een steeds beter organisch geheel.

"De financiele en economische crises herinneren er ons overvloedig aan, hoezeer in de materie van de gecontroleerde energieën, de techniek , de uiterlijke organisatie van de mensheid, onze theorieën nog verward en onze procédés nog barbaars zijn!"

BIOLOGISCHE VOORWAARDEN

Het is de taak van de politici en de technici van de mensenwereld om de werkwijze van de mens in evolutie, van de werkloze wereld, vast te stellen. Teilhard geeft alleen maar een visie en als bioloog kan hij ook de biologische voorwaarden aangeven voor een welslagen van de wereld in opbouw. Daarin voelt hij zich meer thuis bij geleerden als Bergson, Haldane, Aldous Huxley, Julian Huxley, Alexis Carrel, J. Toynbee, Wells, Eddington, Galton-Darwin. Van Wells en Huxley (Brave New World) zegt Teilhard: Hun idee is juist en groots en de verwerkelijking daarvan zal, evenals het leven zelf doet, weten te ontsnappen aan de karikatuur en de satire van Wells en Huxley.

Teilhard wil op de eerste plaats het idee opgeruimd zien alsof de 'kunstmatige verlengingen van de hand', de techniek dus en het geestes leven niet tot de biologie zou behoren, maar min of meer bijkomstige verschijnselen zouden zijn in de evolutie. De concentratie van heel de mensenwereld tot een organisch geheel is net zo goed biologie als de concentratie van de eerste levenscellen tot vorming van meercellige wezens. De vleugels van een vliegtuig zijn even natuurlijk als de vleugels van een vogel. Een rekenmachine is even natuurlijk als een hersenpan. Alle automatisaties zijn biologisch natuurlijk. Deze proberen tegen te houden of zelfs af te schaffen zou een biologisch schandaal zijn. Het zou zich op lange duur toch wreken.

POLITIEK NIET HAALBAAR

Verdere ontwikkeling van de techniek en automatisatie zal dikwijls in verband met de groeiende werkloosheid politiek niet haalbaar zijn. Politiek is kortzichtig, wil onmiddelijk succes en beperkt zich tot een land of een streek. Terwijl de economische en technische ordening al lang internationaal en zelfs mondiaal is.

De huidige werkloosheid is een evolutieverschijnsel en niet een politiek verschijnsel. Een biologische voorwaarde om de vrijgekomen menselijke energie te nutte te maken, is dat het internationaal en liever nog mondiaal bekeken en georganiseerd wordt. Wanneer verschillende blokken of naties elkaar beconcurreren, blijft werkloosheid onoplosbaar. "Wat thans onze economie en onze politiek vermoordt, is niet alleen de hardnekkigheid waarmee deze twee de wereld verdelen in waterdichte compartimenten. Nog noodlottiger is de koppigheid waarmee de een statische vorm en een statisch ideaal bewaren: cirkelvormige regimes van uitwisseling waarvan de volmaaktheid zou bestaan, schijnt het, in zichzelf kort te sluiten". Leer dus van het gesloten evenwicht in handel, wapens en productie!

Alles proberen ten einde toe, ondanks allerlei mislukkingen voortgaan op de weg naar een mogelijke uitweg voor de grote massa vrijgekomen menselijke energie. Het hele evolutieproces van heelal en wereld was altijd een "Alles proberen", een weg van tasten en pogen. De mens van nu kan zich daaraan niet onttrekken. Dus: onderzoek!

"De objecten ontbreken niet waarop wij dit natuurlijk overschot van kracht rationeel kunnen afleiden: installatie en sanering van de continenten(werelddelen), georganiseerde strijd tegen ziekten, collectieve inspanningen van exploratie en onderzoek. Later wij de nadruk leggen op dit laatste punt: het schijnt mij de definitieve oplossing te bevatten van de problemen gesteld door de benuttiging van de menselijke energie".

EERDER HERKENNEN, DAN UITDENKEN

"Het werk van de technici van de toekomst bestaat misschien minder in het uitdenken van nieuwe wegen van vooruitgang, dan wel in het herkennen van de waarde en het gissen van de logische voortzettingen van de reeds aan de gang zijnde ontwikkelingen".

Teilhard neemt het op voor de eugenetiek: biologie, fysiologie, geneeskunde. "Er is nog een valse godsdienstige vrees de ontastbare rechten van de Schepper op zijn werk van vlees en denken te schenden; om een complex van duistere redenen beschouwt onze generatie (1937) nog met wantrouwen elke door de wetenschap ondernomen poging om de hand te leggen op de bronnen van de erfelijkheid, de bepaling van de sexen, de ontwikkeling van het zenuwstelsel. Alsof de mens het recht heeft en het vermogen te raken aan alle gangen van de wereld behalve die welke hem zelf vormen! En toch geldt op dit terrein, en wel bij uitstek, dat wij álles moeten proberen ten einde toe". En dat wat betreft de 'geincorporeerde energie' zoals Teilhard dat wil indelen, 'de natuurlijke machine', het menselijke lichaam. De 'gecontroleerde energie' duidt de techniek aan. En de 'vergeestelijkte energie' is zijn benaming voor de 'immanente zones van onze vrije activiteit, ons denken, voelen en willen'.

Wat dit laatste betreft vraagt Teilhard aandacht ook voor de vrijgekomen energie van de 'liefde', aangezien de behoefte aan voortplanting nog steeds vermindert. "Empirisch zijn de moraalstelsels er toe gekomen om het gebruik van de liefde te codificeren met betrekking tot de instandhouding en de materiele voortplanting". Dat gaat nu niet meer volledig op. Nu heeft die liefde de neiging om een veel bredere functie te vervullen. Een goede biologische ordening zal nu ook moeten bekijken, hoe die liefde tussen man en vrouw' niet bedwongen moet worden, maar getransformeerd, benut en bevrijd". Een wederzijdse meer spirituële aanvulling dus, een elkaar geestelijk bevruchten, zoals Teilhard dat noemt.

De uitlaatklep voor deze soort menselijke energie is blijkbaar niet de oorlog, maar de 'verstrooiing'. "Wat een verspilling van menselijke energie in de rossige buurten van onze grote steden en overigens overal!", verzucht Teilhard in "De Geest der aarde" 1931.

RASSENMENGING

Uiterlijk, technisch dus, worden de onderlinge banden van heel de mensheid steeds nauwer aangehaald. Innerlijk, mentaal dus, zien we het tegendeel: afstoting en botsingen. Een mondiale eensgezindheid! Hoe kom je daaraan?

"Vermenging en versmelting van de rassen kan rechtstreeks leiden tot vorming van een gemeenschappelijke vorm van taal, zedelijkheid en ideaal". Er zijn meer geleerden die alleen in een rassenversmelting toekomst zien. Maar ook dit blijkt dikwijls politiek nog niet haalbaar te zijn. Men wil nu de gastarbeiders maar liever weer kwijt zijn en de Europeaan in de Derde Wereld wordt dikwijls vriendelijk of onvriendelijk verzocht 'Go home'. Ook dit is biologisch onverantwoord.

Het grootste biologische schandaal wat betreft het gebruik van de menselijke energie is wel de beknotting, de onderdrukking van de vrijheid, spontaniteit, oftewel de persoonlijkheid van de mens. Teilhard ziet dat gebeuren (in 1937) zowel bij de 'democraten, als bij de communisten en de fascisten"..."Steeds door de persoon als secundair en voorbijgaand te beschouwen en door aan het hoofd van hun programma's het primaat van de zuivere totaliteit te plaatsen".

De mens wordt gemechaniseerd en daardoor ontkracht. Terwijl de hele biologische ontwikkeling van de wereld er naar streeft om meer bewustzijn voor ieder menselijk individu te bereiken als bewuste vrije en verantwoordelijke leden van een grote mensengemeenschap.

De Franse Revolutie, de moderne vrijheidsdrang, is geen verwording, maar vooruitgang, zeker in biologisch opzicht. Vrede en rust zijn daarmee niet altijd gebaat. Politiek dus nog niet haalbaar. Maar alle sociale stelsels die de persoonlijkheid van de mens veronachtzamen ten bate van de eenheid en totaliteit zijn gedoemd te mislukken. Het gaat tegen het biologisch proces in. Het laat een grote massa aan menselijke energie, aan ideeën, creativiteit, goodwill, verloren gaan. Op de duur zal 'het leven' sterker blijken te zijn dan alles wat het wil tegenstreven.

UTOPIST ?

Er is dus toekomst. Zeker op lange, zeer lange termijn. Toch is Teilhard geen utopist in de ongunstige zin van het woord. Hij weet drommels goed dat de hele evolutie van het begin af aan tot aan het bittere eind een spoor van bloed en tranen achterlaat. De geschiedenis van de dierenwereld en ook van de mensenwereld heeft nog niets anders vertoond.

Heel het evolutieproces is een kruisweg, een Goede Week. Teilhard ziet in het kruis het symbool van de poging, de inspanning, de mislukking, maar ook van de overwinning: de Paasmorgen. Ook voor de mensenwereld als een geheel.

Daar is wel één voorwaarde aan verbonden: De mens moet geloven aan zijn eigen toekomst. Als de mens geen uitweg meer ziet, staakt hij. Als de evolutie, ook met zijn huidige werkloosheid, geen uitweg meer zou hebben, niet meer zou kunnen stijgen, dan zou ze zichzelf tegenspreken.

De Amerikaanse geleerde George Leonard is in zijn boek The Transformation het volledig eens met Teilhard de Chardin. Bres 40 (1977) citeert uit dat boek: "Het merendeel van onze huidige moeilijkheden, van onze angst voor de toekomst en het volledig verdwijnen van vakmanschap is terug te voeren tot het ontbreken van een levend beginsel dat alles verenigt, of van een geloof dat door iedereen beleden wordt".

Verband van godsdienst en spinverhalen

Nanzi's vele gedaanten

PROEFSCHRIFT VAN DS BAART

DOMINEE WIM BAART was van 1950 tot 1956 predikant op Aruba en in 1979 en 1980 op Bonaire. Hij moet lachen om de opmerking, dat het wel een streek van Compa Nanzi lijkt: een theoloog wordt doctor in de godgeleerdheid door een studie van de spinverhalen. "Je kunt het onderwerp van veel kanten aanpakken, maar ik heb het als een zuiver godsdienstig onderwerp gezien", antwoordt hij rustig.

Bij het aanleren van het Papiamentu las Wim Baart de 'Cuentanan di Nanzi' van Nilda Pinto. Zijn theologische belangstelling werd gewekt, toen een Amerikaan beweerde dat de spinverhalen een religieuze betekenis hebben. Wim Baart: "Toen dacht ik: Die man is gek. Ik ga bewijzen dat dit volkomen uit de lucht gegrepen is. Ik ben gaan zoeken, maar na verloop van tijd kwam ik erachter dat er wel degelijk sprake is van een godsdienstige betekenis. Toen heeft het me helemaal te pakken gekregen en heb ik het nooit meer opgegeven. Tientallen jaren ben ik bezig geweest materiaal te verzamelen. Ik ben terug geweest naar de Antillen om de voorgeschiedenis van Nilda Pinto's tekst te bekijken. Ik heb geprobeerd Twi, dat is de taal van de Ashanti van wie de spinverhalen komen, te leren. Het geeft me voldoening dat ik het nu rond heb. Dat ik zonder meer kan zeggen: Deze Nanzi is een trickster. In Afrika was hij een heilbrenger, gecombineerd met trickster, en bode van de hemelheer. Dus die theorie van vroeger dat de spin het zonnesymbol zou zijn, is achterhaald.

Ik heb tientallen jaren geleefd met de vrees dat een ander me net voor zou zijn. Want ik werk niet zo vlug, ik heb er altijd een baan naast gehad. En ik ben ook niet iemand die zomaar de dingen op papier gooit, ik moet altijd erg lang nadenken voor ik iets durf te beweren".

DE SPIN HEETTE in de Afrikaanse verhalen Anse en was lid van de hofhouding van de hemelheer. Dit ontdekte ds Wim Baart, die op 23 maart promoveert tot doctor in de godgeleerdheid op een proefschrift over de spinverhalen. Ds Baart: "Hij is soms getrouwd met de dochter van de hemelheer, soms met zijn zuster. Hij is een echte trickster-figuur. In de godsdienstgeschiedenis bedoelen we daar een figuur mee, die goede gaven van de goden naar de mensen brengt. Maar soms bedriegt hij de mensen ook, dan laat hij ze verongelukken. In alle godsdiensten komt zo'n figuur voor, denk maar aan de Hermes-figuur bij de Grieken."

De oorspronkelijke spinverhalen stammen van de Ashanti uit Ghana. Ds Baart had het geluk op dertig Ashanti-verhalen te stuiten die Captain Rattray in 1930 publiceerde. Met smaak vertelt hij een van die verhalen waarin de dubbelzinnigheid van Ananzi als cultuurbrengster en trickster verborgen zit.

„In oude tijden bezat alleen het everzwijn de chapi. Maar het was een heel bijzondere chapi: je hoefde er geen lichaamskracht bij te gebruiken. Op een keer kwam Ananzi erachter, dat het everzwijn over zo'n mooi werktuig beschikte. Aangezien Nanzi een beetje aan de luie kant is, dacht hij: „Die wil ik wel een keer lenen." Maar hij ging hem lenen met de bedoeling hem nooit meer terug te geven en hem zelf te houden.

Dan gebeurt wat vaak in de Ananzi-verhalen het geval is: hij slaagt er wel in om te stelen, maar hij vergeet zich op de hoogte te stellen van de magische formule die de werking weer doet stoppen. Hij zet de chapi aan het werk, maar hij kan hem niet tot stoppen brengen. Die chapi gaat verder en verder, van de ene akker naar de andere. Hij komt tenslotte aan zee en verdwijnt daar.

Zo kwam hij bij het land van de blanken, en dat is de reden dat de Engelsen in Ghana duizenden chapi's ingevoerd hebben. De chapi is uit zichzelf daar naartoe gegaan en die Engelsen hebben hem nagemaakt en brachten hem weer terug naar Afrika."

Ds Baart kegelt met zijn proefschrift de theorie van Lou Lichtveld (Albert Helman) omver, die stelde dat de spin in de oorspronkelijke verhalen de zon verzinnebeeldde. Hij zegt: "OP ZOEK NAAR DE SPIN" van Lichtveld is een erg knap geschreven artikel, dat een paar jaar mijn leidraad geweest is. Maar ik kon in het Afrikaanse materiaal geen verhalen vinden om de stelling van Lichtveld te onderbouwen. Een halve eeuw geleden heeft Lichtveld zich te veel laten leiden door de Duitse ontdekkingsreiziger Leo Frobenius, die tussen 1890 en 1905 Afrika bereisde. Frobenius ging teveel af op zijn intuïtie en daar is Lou Lichtveld hem helaas in gevolgd".

Een andere theorie stelde dat de Afrikaanse spinverhalen een totem-functie hadden. Ds Baart: "Er zijn helemaal geen mythen bekend waaruit dit zou blijken, dus daar ben je gauw over uitgepraat".

Een derde theorie, die van Cola Debrot, luidde dat de spinverhalen in oorsprong misschien wel een religieuze functie hadden, maar in de Caribische spinverhalen hebben ze die functie allang verloren. Ds Baart: "Daar ben ik het voor honderd procent mee eens. Ik heb er ook een gesprek over gehad met mevrouw Popy Muzo op Curaçao. Ik vertelde haar dat zo'n trickster-figuur in oorsprong ook wel eens iets fikst, omdat hij wel eens wat goeds brengt. Daarop zei ze met een met een lachje: "Maar Nanzi fikst helemaal niks". En als je de verhalen die Nilda Pinto verzamelde, bekijkt, is dat juist. Hij fikst niets, brengt niets voor elkaar. Hij haalt alleen maar streken uit, verder niets".

ONTWORTELD

De verandering die zich in de verhaalinhoud voordeed, beredeneert Ds Baart. "De slaven werden in Ghana bijeengebracht. Daar werden ze opgekocht door

(Vervolg op pagina 5)

Kaito - Kaiso - Caliso - Calypso

"(A) RESIDENT HERE RECALLS the arrival in the island (of Trinidad) in past days from Curaçao of a lady singer of easy virtue named Calypso (creole: calyso) but more commonly known as Bim-Bim. Her songs were pronouncedly risqué; neither she nor they were mentioned in polite society. It seems probable that the lady's songs were called by her name, and, by the association of ideas, the name became adopted for carnival improvisations." Deze 'theorie' omtrent de oorsprong van het woord 'Calypso' is ooit eens naar voren gebracht, maar niemand lijkt deze mening nog te (kunnen) delen. Het woord Calypso noch waar het voorstaat komen van Curaçao. Er zijn in de loop van de jaren een aanzienlijk aantal etymologische verklaringen naar voren gebracht; een oud Indiaans woord, Franse en Spaanse woorden zijn naar voren geschoven als mogelijke oorspronkelijke bron. Keith Q. Warner houdt het in zijn studie over de Trinidese Calypso op het West-Afrikaanse woord 'Kaiso' – een verbastering van 'Kaito' – dat 'bravo' betekent. In die betekenis komt het woord nog steeds voor en juist om de waardering voor een goed uitgevoerde Calypso te uiten. Daarnaast zou het woord (aan het eind van de vorige eeuw) zijn verbasterd tot Calypso via (onder meer) het woord 'Caliso'.

Het woord Calypso is overigens van veel recentere datum dan datgene waar het naar verwijst. Onderzoek heeft uitgewezen dat we terug moeten gaan tot de laatste decennia van de achttiende eeuw om het begin van wat we nu de Calypso noemen te vinden. Reeds in die tijd worden er liederen gezongen op een wijze, in een situatie, met een inhoud die overeenkomt met de Calypsos van deze eeuw. De liederen uit die dagen werden, vooral voor wat betreft de tekst, onvoorbereid gezongen, een kwaliteit die in de hedendaagse Calypsonian nog steeds hoog wordt gewaardeerd. De vleiende en satirische inhoud van die liederen is in de loop van de tijd een zeer belangrijk element gebleven van de Calypso. Bovendien, ook toen moeten de zangers onderling felle (verbale) ruzies hebben gehad, een nog steeds niet weg te denken gebeuren. In feite moet de oorsprong gezocht worden in de Westafrikaanse samenlevingen van nog langer terug. De Calypso-zanger vertoont sterke overeenkomsten met de Westafrikaanse **griot** (verteller, chroniquer, lof-dichter, professionele vermaker).

Er zou een heel boek te schrijven zijn over de ontwikkeling van bepaalde liederen tot de Calypso van deze eeuw. Dit heeft Keith Warner niet gedaan. In zijn **Kaiso! The Trinidad Calypso (a study of the Calypso as oral literature)** besteedt Warner hieraan betrekkelijk weinig aandacht. Het is Warner in de eerste plaats te doen om **de teksten** van de Calypso in de periode 1956–1980. In het eerste hoofdstuk wordt nèt voldoende informatie gegeven over de vele nauw met (de tekst van) de Calypso verbonden verschijnselen: het Karnaval, de Calypso-tenten, de scheldpartijen (de zogenaamde 'Picong'), de bijnamen van de Calypso-zangers, de Calypso-Competition, de Road March. Men kan overigens hieromtrent uitstekend terecht bij Errol Hill, **The Trinidad Carnival: Mandate for a National Theatre** (Austin: University of Texas Press, 1972).

De primaire aandacht voor de tekst maakt Warners studie strikt genomen maar ten dele een studie van de Calypso als **'oral literature'** (letterlijk: mondeling overgeleverde literatuur). In tegenstelling tot geschreven teksten die bedoeld zijn om te worden **gelezen**, is de 'orale literatuur' in de eerste plaats bedoeld om **gehoord** te worden (dat deze teksten – nu zeker – ook op papier gezet kunnen worden, doet niets af aan de kwalifikatie orale literatuur; evenmin het feit dat de Calypso op de plaat gezet wordt en via radio-stations te **beluisteren** is). De sfeer waarin en de omstandigheden waaronder een bepaalde calypso de 'luisteraars' bereikt, is van evengroot belang als de Calypso zelf. Studie van deze vorm van orale literatuur moet deze aspecten, en niet te vergeten de muziek, in feite ook omvatten. Hieraan zou nog kunnen worden toegevoegd de bestudering van de effecten van bepaalde Calypsos op het denken en handelen van mensen. Al deze aspecten komen vel enigszins aan bod, maar de nadruk ligt op de teksten, hun opbouw, taalgebruik, stijl en inhoud.

Voor wat betreft de inhoud concentreert Warner zich op drie aspecten, te weten de sociale en politieke kritiek, de relatie man-vrouw, en humor, fantasie en het absurde.

In het hoofdstuk 'Social and Political Commentary in the Calypso' gaat Warner uitvoerig in op het commentaar dat de Calypsos leverden op de socio-politieke gebeurtenissen, zoals gezegd, vanaf 1956: het jaar waarin dr Eric Williams de politiek en Mighty Sparrow de Calypso en het Carnaval gingen beheersen. vrijwel alle belangrijke gebeurtenissen uit de periode van 'the Doctor' vinden hun weg naar de Calypso. Sparrow is niet de enige die Williams' doen en laten van commentaar voorziet (aanvankelijk uitsluitend als zijn aanhanger), maar wel de belangrijkste. Wagner laat een scala van gebeurtenissen de revue passeren die Sparrow tot inspiratiebron dienden: de nederlaag van Albert Gomes en de overwinning van Williams ('William the Conqueror'), de verbetering van het belasting-systeem ('You can't get away from the tax'), verhoging van de ambtenaren salarissen ('Police get more pay'), de West-Indische Federatie ('Federation'), onafhankelijkheid ('Model Nation'), het niet nakomen van verkiezingsbeloftes door de People's National Movements ('Present Government', Get to Hell out of here'), enz.

Wagners commentaar en uitleg is duidelijk gesteld en plezierig om te lezen. De auteur gaat hier (en in zijn hoofdstuk over de man-vrouw relatie) echter nog een stapje verder, zijns inziens moeten de reacties van de calypso-zangers zoals verwoord in hun liedern worden opgevat als de reacties en opvattingen van hun publiek, het grootste deel van het Trinidese volk.

'The calypsonian, then, in one of his roles, acts as a mirror for the society and provides the population with a voice and a platform. He also interprets that which is new, puzzling, controversial or foreign, as can be seen from the many calypsoes commenting on newsworthy world affairs, (...) It is clear that the views expressed fall under the general banner of popular opinion, the type the average citizen holds and discusses with his friends – views that also include those on religion, education, drug abuse, unemployment etc. insofar as they affect the individual and his relationship with the rest of the society. (...) His role in shaping social and political consciousness is by no means unimportant or insignificant'.

De Calypso-zanger verwoordt de gevoelens van het volk en helpt mede vorm te geven aan meningen en bewustwording. Dit weet Warner nergens werkelijk aannemelijk te maken, het blijft bij het stellen dat dit zo is. Onderzoek naar de juistheid van deze bewering zal beduidend meer moeten omvatten dan een bestudering van teksten.

Warner geeft ons iets meer houvast voor wat betreft de waarden en normen met betrekking tot de man-vrouw relatie zoals vervat in de Calypsos en zoals die bestaan in de Trinidese samenleving. Hij kan in deze naar sociaal-wetenschappelijk onderzoek verwijzen en de resultaten van dergelijk onderzoek vergelijken met zijn eigen onderzoek. Toch is ook hier zijn vergelijking verre van waterdicht. Te gemakkelijk worden de ideeën uit de Calypsos gehouden voor de ideeën van de gemiddelde man/vrouw.

Hoe het ook zij, de hoofdstukken 'Male/Female Interplay in the Calypso' en 'Humour and Fantasy in the Calypso' geven de lezer een aanzienlijke hoeveelheid voorbeelden en plausibele interpretaties, die het begrip (en plezier) voor de Calypso stellig zullen vergroten. In het zesde en laatste hoofdstuk doet Warner een poging een indruk te geven van de plaats die de Calypso en de vertolker innemen in de geschreven literatuur. Geen uitputtende beschrijving, maar mijns inziens een eerste aanzet (al wordt het niet als zodanig gepresenteerd).

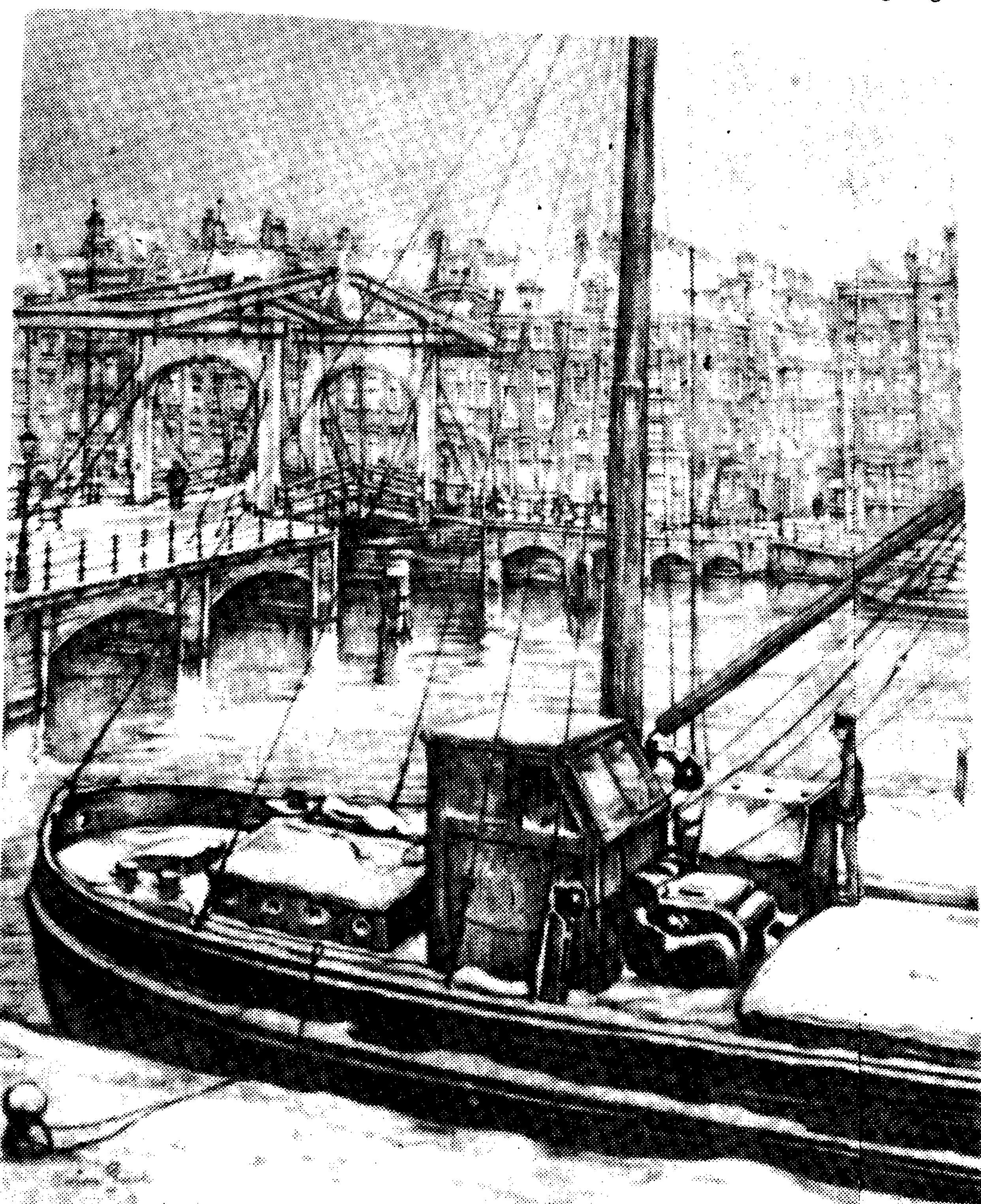
Ook al moet Warners studie met enige terughoudendheid worden gelezen, het biedt toch voldoende interessante uiteenzettingen om te lezen, respectievelijk te bestuderen. Ter compensatie van de ontbrekende aandacht voor de muziek zijn twee Calypsos van Mighty Sparrow – tekst èn muziek – opgenomen. Verder bevat het boek een overzicht van de 'Calypso champions' vanaf 1956, een uitgebreide discografie en een aantal foto's van de belangrijkste vertolkers van de Calypso.

AART G. BROEK

Keith Q. Warner, Kaiso! The Trinidad Calypso (A Study of the Calypso as Oral Literature). Uitgegeven door Three Continents Press (1346 Connecticut Avenue N.W., Washington, D.C. 20036), 1982, 153 blz. Verkrijgbaar in hardcover en paperback.

In Trinidad heeft de 'Calypsonian' ook al een plaats (naast anderen) veroverd in een stripverhaal. Kid Callalloo is de ieder jaar opnieuw "veel belovende" zanger in de strip **Sweet Bread**. Veel verder dan de eerste drie regels van de beste calypso van het jaar is hij nooit gekomen.

Coordinatie:
Carel de Haseth

Een winters tafereel: Magere brug, de bekendste brug van Amsterdam.

GEDICHTEN VAN·EEN PATER EEN·TAMELIJK OUDE·MAN DIE·AAN·HET DICHTEN IS·GESLAGEN EN·NIET·MEER STOPPEN·KAN

Anton Pieck

Kijk op Nederland

WEINIGEN ZULLEN ER zijn die Nederland kennen zonder ook te weten wie Anton Pieck is. Misschien weten zij het niet bewust, zijn werk zal hen in ieder geval niet vreemd zijn. Zijn tekeningen waar je niet omheen kunt als je eenmaal Nederland gezien hebt.....

Bij de Zuid-Hollandse Uitgeversmaatschappij verschenen **De Nederlanden** tekeningen en vertellingen van de in 1895 geboren schilder uit heel Nederland (en een stukje België). Het zijn tekeningen waarvan je bijna zou zeggen dat ze zijn als alle exemplaren die je van Pieck gezien hebt. Maar dat doet de tekenaar geen recht. elke tekening is nieuw, bevat details de getuigen van de oprechte betrokkenheid van de kunstenaar bij zijn model, zijn land en haar bewoners.

Pieck schildert het liefst winterse taferelen, of het oude stadspleinen zijn, een eenzame boerderij of een detail als de poort van een middeleeuws "hofje". Je proeft de geborgenheid van besneeuwde daken, het pogen van de tekenaar een huis te zien als een levende toevlucht voor de kou, een wezen vergelijkbaar met de buiten ronddwalende mens.

Moderne gebouwen zijn uit den boze; alleen oudere bouwwerken zijn te zien op de tekeningen. Zelfs gaat Pieck een stapje verder, ook de mensen die hij tekent, zijn de mensen uit zijn jeugd, het begin van de twintigste eeuw. En toch zijn de tekeningen herkenbaar: het tijdloze van menselijke binnensteden...

In de tekst bij de tekeningen, maken wij kennis met de mens Anton Pieck. De observator van stad en mens, tekenaar uit passie. De bescheidenheid als wanneer hij zich herinnert hoe hij eens door een voorbijganger gewaarschuwd werd om Anton Pieck niet zo duidelijk te imiteren...

De Nederlanden, nauwelijks is er een betere titel te bedenken bij het werk van Anton Pieck!

CAREL DE HASETH

De Nederlanden, door Anton Pieck
ISBN 90 10 03967 6

Paul Brenneker

Gedichten van een tamelijk oude man

IEDEREEN OP CURACAO WEET , dat wanneer er één duizendpoot je huis binnenkomt, je er rekening mee moet houden dat een tweede kort daarna zal verschijnen. Zoals Elis Juliana zich als duizendpoot heeft ontwikkeld, is nu ook Pater Brenneker op weg zich als de tweede duizendpoot te manifesteren. Waren het eerder vooral zijn aktiviteiten op het terrein van folklore, het verzamelen van oude objekten, het optekenen van volksoverleveringen, en dergelijke die hem bezighielden (naast zijn werk als priester en zijn aktiviteiten op sociaal gebied), de laatste tijden heeft pater Brenneker zich gewijd aan tekenen en sinds kort ook aan de poëzie. En eenmaal ergens mee begonnen, weet hij nauwelijks meer van ophouden....

Zelfkennis voor wat dit laatste betreft bracht hem ertoe zijn "eerste" gedichtenbundel (in zekere zin kan zijn **Kredo** als "voorloper" worden gezien) **Gedichten van een pater een tamelijk oude man die aan het dichten is geslagen en niet meer stoppen kan** te noemen. Een klein bundeltje (16 gedichten) in het formaat dat de geschiedenis in zal gaan als het "Brenneker–formaat" (naast folio, kwarto etc.).

Gedichten die getuigen van de betrokkenheid van Brenneker met de mens om zich heen, de kleine man vaak, de arme, de zieke, de door de maatschappij uitgestotene. De kleine of juist het kleine in het grootste, het machtige: de menselijke zwakheid, de relativiteit van het schijnbaar aloverheersende. Het zijn de dingen, die – zoals Brenneker zegt – "heel de wereld/ heel heel klein" maken. Brenneker's oog ziet het "sas" van witte mieren die de kerk aantasten, de ongewenste zwangerschap, het kolonialism diskriminatie, het onbeg verdriet, de diepe volkswijs en zijn pen transformeer beelden tot gedichten. Be den van vorm, van lengte, daarom niet minder spre stekend.

Ook Brenneker's vermoge spelen met de taal mag e slist zijn. Geen gedwongen maar eerder het knedend woorden, gevoelswaarden, leggen van associaties di het eerste gezicht misschien eens opvallen, maar die in onderbewuste inwerken. in het gedicht **Helpen** wa link tussen God's zegen dank voor het goed–doen wordt tot regen, de rege als zegen gezien wordt op eilanden. En dan al de twee regels van dit ge **"Is een goed werk wer goed"**.....

Gedichten van een pater in de handel verkrijgbaar is erg jammer.

CAREL DE HA

V R I J H E I D

Kristus bood
de zijnen aan
om als zijn leer
hen niet beviel
vrijwillig
heen te gaan
welke grote van de
grote leiders
durft in deze
naast hem staan?

G O D

Mijn gedienstige
een wijze vrouw
leest mijn geschri
zeer getrouw
en merkte laatst
verwonderd op:
"bij u staat het
Gods-probleem voor
ik zei:
"het doet me goed
dat jij dit ziet"
en zij:
"het misstaat u nie

Geyerstein's Dynamiek

Tegenvaller van Hermans

BIJ DE BEZIGE BIJ verscheen in 1982 het derde deel uit een drieluik van W.F. Hermans: na Homme's Hoest en Filip's Sonatine verscheen Geyerstein's Dynamiek. Ook deze keer weer een juweeltje van eenvoudig uitgeverskunnen: zestig pagina's in zwart linnen band, zwarte flapkaft met in drie verschillende kleuren de naam van de schrijver, de titel en de uitgever erop. Wat dat betreft geen kritiek.

Alle drie de novelles van Hermans gaan over iets dat niet (meer) is, de Helena in Homme's Hoest, de sonatine van Filip en nu de dynamiek van Geyerstein. Want Geyerstein is alles behalve dynamisch meer: de bejaarde schilder laat zich eens per jaar ten aanschouwe van een zaal genodigden, door naakte meisjes in zijn rolstoel langs opgestelde doeken rijden, waar hij dan met schilderkwasten strepen over trekt. De schilderijen welke zo ontstaan worden dan verkocht.

Toch blijft het bij deze ene gelijkenis, want **Geyerstein's dynamiek** blijft verder vlak, bijna zou men kunnen zeggen inhoudloos. Maar zoals elk verhaal wat aan inhoud heeft, zo heeft ook deze novelle er een: de hoofdpersoon, Carolien, is op 28-ste weduwe geworden haar echtgenoot, Allard, zijn luchtballon te pletter kort voor zij met z'n twe de happening van Geyer voor een krant zouden slaan. Zij als journaliste, Al als fotograaf. Zij besluit toch het gebeuren te vers met de fotokoffer van man in de hand vertrekt zij het buiten van de kunsten Veel bijzonders gebeurt er ve niet, behalve dat de spann er zo half en half in gebrac wordt door het raadsel van zwembad waarin het water horizontaal maar licht hell ligt. Dat er glas over zou lig en dat Geyerstein aan het e van de sessie bloedschone m jes (zoals Carolien) zich te ter liet springen op het om van onderaf het gebeu gade te slaan om inspiratie te doen voor zijn werk. **Geyerstein's dynamiek** is m uitgegeven en leest prettig m veel meer valt er helaas niet te zeggen.

CAREL DE HASE

W.F. Hermans: Geyerstein's Dynamiek. De Bezige Bij 198
ISBN 90 234 0802 0

Een oud stadsplein: Grote markt..... en hier met de nieuwe spits.

Vijftiende van Schulze:

Elektronische lappendeken

KLAUS SCHULZE HEEFT zijn vijftiende elpee 'Audentity' genoemd, paring van de begrippen audio en identity. 't Is een dubbelalbum.

Dat de musicus Schulze grote waardering heeft voor dichter-schrijver Georg Trakl, bleek al op zijn befaamde dubbelplaat 'X', waarop een van de stukken naar de expressionistische auteur werd vernoemd.

Voor 'Audentity' heeft Klaus Schulze de roman 'Sebastian im Traum' van Trakl gebruikt als leidraad. Op de vier plaatkanten worden groei en leven van Sebastian in electronische muziek verklankt. De landschappenschilder Schulze is binnen de drie muren van zijn electronische laboratorium op zijn best, wanneer schijnbare en in kleur en ritme ver uiteenliggende 'toevalligheden' door en met elkaar vergroeien tot een muzikale stroom.

Een stroom dan, die niet meer te stuiten is en op zulke momenten de indruk maakt volstrekt logisch en onontkoombaar te zijn. Schulze op zijn best is de Chinees jongleur aan het einde van zijn breekbare act; alle schoteltjes op de stokken draaien, elk in eigen tempo en beweging. Tezamen echter: glorie en perfectie.

Op 'Audentity' komen die momenten niet vaak voor. Schulze zegt zelf met dit lange werkstuk een uniek experiment te zijn aangegaan. Wie zal dat ontkennen, maar –oh toevalligheid – eerst op de derde plaatkant ('Spielglocken'), wanneer Sebastian volwassen is geworden, lijkt ook de muziek van Schulze vergelijkingen met eerdere platen te kunnen doorstaan. Natuurlijk zijn er op kant 1 ('Cellistica') en kant 2 (Tango-Saty, L'Amourage en Opheylissem') passages, waarin 'al heel wat schoteltjes draaien'.

Maar toch lijkt de ontwikkeling, die begon na 'X' op platen als 'Dune', 'Dig It' en 'Trancefer' zich helaas door te zetten. Het scherpe percussiegeluid, dat hij de EEH-computer laat oproepen, kleurt al deze elpees sterk.

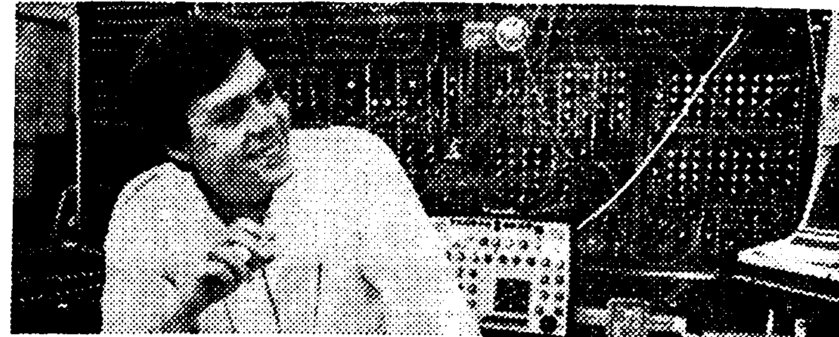
Het geheel is doorzichtiger geworden en de bruine en donkerrode toetsen zijn veelal verdwenen van het palet.

Een steekvaste weefwijze van deze Duitse componist was het afwisselen van dikke geluidsknopen en melodische draden. Met 'Audentity' lijkt wel bevestigd dat Schulze heeft gekozen voor electronische lappendeken. Er is ongetwijfeld een brede markt binnen de Schulzefans voor deze ontwikkeling te porren. Ik geloof, dat er dromen door worden verstoord. Klaus riep voor 'Audentity' en de bijbehorende toernee – die hem in een uitputtende marathon in de maanden februari, maart en april langs zo'n zestig (!) concertzalen voert – oude bekenden als drummer Michael Shrieve en cellist Wolfgang Tiepold op. Daarnaast verzocht hij pianist-organist Rainer Bloss deel te nemen in het Audentity-project. Bloss, een musicus die zijn klassieke scholing kreeg op de Franz Liszt-academie in Weimar en de Hanns Eissler-muziekacademie in Oost-Berlijn, accepteert werkelijk alle invloeden, die binnen zijn zintuigbereik komen: Schönberg, avant-garde electronische muziek, Bartok en muzak, alles gaat in de rugzak, die ervaring heet.

De samenwerking met cellist Tiepold leidde hier en daar tot prachtige momenten: grommende schaduwpartijen met de synthesizer, formatievliegen met geringe ruimte tussen de vleugeltips.

(Overgenomen uit de Haagsche Courant van Thom Olink).

• Hoes-illustratie voor 'Audentity'

• Klaus Schulze

Urbanus er verst

TWEE ALBUMS van Urbanus die door Philips onlangs opnieuw zijn uitgebracht, staat zijn artiesten-achternaam: 'Anus'. Waarmee de fans deze Belgische wondervogel meteen zullen begrijpen dat het om oud werk in een nieuw gaat. Immers: Urbanus besloot enkele jaren geleden z'n achternaam de toevoeging af te schaffen omdat het 'wel leuk genoeg geweest' én omdat beheerders van patronaatsgebouwen en anders zonder meer al niet lieten.

Toch een goede zaak, deze re-releases. 'Levend' en 'In weide' (respectievelijk uit en 1975, beide 'live' opgenomen deels in Brugge) zijn lijk in heel speelse klappen gestoken, voorzien van integrale teksten en allerhande te kijken.

Urbanus van anus leven

U2 groots en meeslepend

Zo ver is het niet gekomen. Tijdens het concert in december in Utrecht gaf U2 al een imposante voorproef van 'War', met de sperende witte vlaggen in de hoeken van het toneel. 'Sunday bloody sunday' en 'New Year's Day', die beide op 'War' staan, waren de voortekenen van verandering. De verwachting komt uit: de muziek is vloeiender gaan klinken, de bombast is verdwenen, de emotie is gebleven. U2 klinkt ijler, doorzichtiger. Gitarist The Edge speelt vaak akoestisch. De songs kennen minder 'breaks' dan voorheen. Nieuwe elementen zijn de viool, de trompet en de achtergrondzang van The Coconuts in het nummer 'Red Light'. Een nummer als 'The Refugee' zal de U2-kenner verbazen door de ongewone klanken en drums van Larry Muller. U2 wil vechten om te overleven. Die wil krijgt een grootse en meeslepende vertaling in 'Surrender'. De plaat eindigt ingetogen met '40'. 'War' heeft alles om de definitieve doorbraak van U2 te worden. De single 'New Year's Day' bewijst dat al. Het leger

jongen geworden. De woede straalt uit zijn ogen, op de hoes van 'War', de derde lp van U2. Dezelfde jongen die in 1980 op het debuutalbum 'Boy' model stond voor de onschuld van het kind. U2 is veranderd.

De poëet werd een strijder. Oude thema's zijn overleefd. De onschuld van 'Boy' en de zwaar aangezette melancholie 'October', de tweede lp, zijn ingewisseld voor de strijdbaarheid. Too right to be wrong, in this rebel's song, zingt Bono Vox.

Op 'War' heeft het jonge viertal na twee lp's van zelfonderzoek een veel breder en actueel uitgangspunt gekozen: de oorlog, de strijd en vooral de positie van de eenling daarin. Het kon niet uitblijven bij een groep, die zich zo sterk verbonden acht met het vaderland, Ierland.

U2 is op tijd een nieuwe weg ingeslagen. In 'October', hoe mooi ook, school het gevaar van het bombastische. Een nummer als 'Rejoice' was op het randje, doorgaan op die voet zou de ondergang van de emotioneel gedreven muziek in pathos hebben betekend.

En een verder aanzetten van religieuze invloeden zou U2 snel in de hoek van de 'relipop' hebben kunnen plaatsen.

(Overgenomen uit de Haagsche Courant van Peter ter Horst).

• Het jongetje van U2 is een jongen geworden, met woede in zijn ogen.

SM-calypsonians: geld voor carnavalsoptreden

WILLEMSTAD – Het Sint-maartense carnaval, dat eind april, begin mei zijn hoogtepunt bereikt, ziet zich geconfronteerd met zijn eerste grote probleem, wat 1983 betreft. De calypsozangers, een belangrijk onderdeel van een echt Caribisch carnaval, willen geld zien bij deelname en zijkelijk veel geld voor degenen die de calypso-wedstrijd wint. Zo meldt het Sintmaartense blad Morning Mirror.

Deze eis is gesteld door de verleden jaar opgerichte belangenvereniging van Calypsonians. Bij het carnavalscomité is men van mening, dat als men ingaat op het verzoek van de calypsozangers er een gevaarlijk precedent wordt geschapen. Het comité vindt, kort en krachtig geformuleerd, dat carnaval een nationale tijd van vieren is en dat het geen commercie mag worden.

Blijkens Morning Mirror bestaat er tussen de calypsozangers en het carnavalscomité in de loop der tijden al steeds een soort ongenoegen, maar dit kwam nooit zo duidelijk naar buiten en werd ook niet vertaald in een mogelijk opzeggen van de samenwerking. Ondertussen is er toch, naar het schijnt verdeeldheid ontstaan onder de calypsozangers zodat verschillende inmiddels hebben getekend voor deelname.

De calypso-avonden zijn een van de hoogtepunten van het Sintmaartense carnaval. Het uitvallen van de calypsozangers had een flinke slag betekend. Van de andere kant moeten de calypsozangers het van het carnaval hebben om bekendheid te krijgen of die te continueren en uit te bouwen.

Het carnavalscomité heeft echter niet alleen calypso-problemen. Er blijkt ook niet zoveel belangstelling te zijn voor de prins- en panchoverkiezing en voor de koninginnekeuze. Tot zover Morning Mirror.

Bijzondere Bowies verzameld

'BOWIE/RARE' is de naam van een elpee, waarvoor Fabrizio Ferrucci en Carlo Basile het materiaal verzamelden. Elf songs, beginnend met de Italiaanse versie van 'Space Oddity', die dan 'Ragazzo solo, ragazza sola' heet. Een release uit 1970. Minder van geluidskwaliteit dan de originele versie, maar leuk om te hebben. En dat geldt eigenlijk voor de gehele plaat. 'Heroes' staat er op in het Duits: 'Helden', waarin nog eens de typische Duitse opname-voorliefde te registreren is om de stem(men) wat meer bovenop' de instrumenten te leggen, dan in Engelse studio's te doen gebruikelijk is.

Opvallend ok Brels 'Amsterdam', waarin David Bowie zijn acteertalent breed uitsmeert. Er zullen nogal wat mensen zijn die uitvoeringen van de 'Alabama song' van Kurt Weill en Bertold Brecht liever horen van Lotte Lenya of de Doors. Blijft overeind, dat voor de verzamelaar van Bowie-muziek dit nummer nu ook op een elpee staat.

• David Bowie

De beperkte horizon van Johnny Warman

VAN JOHNNY WARMAN is bekend dat hij graag iemand anders had willen zijn. Zijn grote voorbeeld is Peter Gabriel, die hem ooit als beschermeling onder zijn hoede nam. In 1981 leidde dat tot een aardige debuut-LP, 'Walking into Mirrors' waarop de simpele songs van Warman door een aantal respectabele muzikanten uit de Gabriel-stal (Jerry Marotta, Tony Levin, Larry Fast) in een verantwoorde synthesizer-verpakking werden gestoken. Een leuke plaat, niets aan de hand.

Op zijn onlangs verschenen tweede album loet Warmans grootheidswaanzi hem de das om. De hoes vai de plaat is al even pompeus alde titel, From the jungle to thenew horizons', en de inhoud. Vnaf het eerste breed opgezette tielnummer tot het laatste nummer ('Dream, dream, dream') rijpt Warman boven zijn mach Hij heeft een epos willen schrijn, maar komt niet verder dan ee oppervlakkig opstel.

In zijn tekstenveeft Warman zijn wereldbeeldwillen geven, maar het is maachappijleer in de eerste klas. ummers over de positie van de ereinigde Staten ('United – thstate of America') en China ('hina's moving West') sterven inun pretentie en reiken niet vder dan wat cliché's. Daarbij Warman er niet in geslaagd n compositie te schrijven van zelfde kwaliteit als op zijn debut-LP.

En wie zat er eiglijk te wachten op een nieuw versie van 'Spirit in the sky de oude hit van Norman Greeaum?

Een positieve ht van deze plaat is de prodtie van Vic Coppersmith-Heavi (The Jam), die van Marotta'srum een kanon weet te mak. De schade was waarschijnlijhiet te overzien gewecst alsVarman het zonder deze groo begeleiding had moeten stell. Zijn eigen horizon is te bepe.

(Overgenomen uile Haagsche Courant van Peterr Horst)

Het dansparenmysterie

WAAR BLIJFT DE HIT voor de Eurythmics? Je vraagt het je af na het beluisteren van de tweede LP van het Engelse duo Annie Lennox/Dave Stewart. Op 'Sweet dreams are made of this' staan een paar zeer hitgevoelige nummers ('Love is a stranger', 'Wrap it up' en het titelnummer), die in de collectie van elke moderne dansgelegenheid passen.

Lennox zingt, Stewart bespeelt de toetsen. De vergelijking met Yazoo, dat andere succesvolle duo, dringt zich op, maar de Eurythmics hebben meer in hun mars. De muziek is voller, minder mechanisch en zweveriger. Er is een dubbele bodem van geluiden, stemmen en sferen, die je pas na enkele keren beluisteren doorziet. De combinatie van de veelzijdige stem van Lennox, die laag en zeer hoog afwisselt ('Y've got an angle') en de synthesizers van Stewart is een vloeiende en roept zowel associaties op met gestyleerde disco als met romantische filmmuziek.

De dans is bij de muziek van de Eurythmics even belangrijk als het mysterieuze. Het duo schept een poetische sfeer, waarbij je de namaakmist van Toppop niet meer nodig hebt. Van grote klasse is het nummer 'Jennifer', waarin in zes regels het mysterie voelbaar wordt, maar ongrijpbaar blijft. Lennox stelt zich de vraag waar Jennifer is gebleven, het meisje met haar oranje haar en groene ogen. Het antwoord klinkt griezelig, subtiel: 'Underneath the water, underneath the water'. Vragen, vragen.

Een prachtig schilderij in donkere zachte tinten is ook het nummer 'This city never sleeps'. Hier wordt het grotestadsleven niet rauw en hard afgeschilderd, als zo vaak in de popmuziek, maar als een droom, die zich ver weg, in een monotoon ritme, afspeelt. Lennox geeft het nummer een extra lading, met haar hoge ijle kreten.

(Overgenomen uit de Haagsche Courant van Peter ter Horst)

Japanse activist ter dood veroordeeld

TOKIO - Een rechtbank in de Noordjapanse stad Sapporo heeft een aanhanger van een links-radicale groepering ter dood veroordeeld wegens een bomaanslag in maart 1976 waarbij twee doden en 95 gewonden waren gevallen.

De 33-jarige Katsuhisa Omori werd schuldig bevonden aan de aanslag op het bestuursgebouw van de provincie Hokkaido. Hij maakt deel uit van de revolutionaire splintergroep „Commune Minokamo" die ijvert voor omverwerping van de bestaande maatschappelijke orde en tegen de discriminatie van minderheidsgroepen.

Toppen van de Andes in Londen

AL SNEL NADAT DE authentieke muzikale folklore van de Andes-indianen de westerse wereld per plaat had bereikt, stortte menig muzikant zich op deze heel markante patronen. En ook op het instrumentarium. Bleef de Roemeense panfluit een instrument dat alleen als het al bij de rammelaar in de wieg werd gelegd een goede bespeler kon krijgen, de eenvoudiger uitgevoerde panfluiten uit de Andes tierelierden vlot ook in het autochtone handen. En ook andere instrumenten van de indianen in kwestie bleken vlot onder controle te krijgen. Gitaar-variaties als de charango, de tiple en de guitarron, slagwerk als de caja en de bombo, enzovoort. Voor tal van groepen in Noord-Amerika en later ook Europa geen probleem. Hup, op de Andes-toer, met 'El condor pasa' als de grote smaakmaker.

Op een uitzondering na, gebeurde dat Andesje-spelen echter nogal achteloos. De kassa laten rinkelen was veelal het enige doel. Toen de commercie was uitgekeken op deze trend, was het dan ook snel afgelopen met de geestdrift van de 'nieuwe beoefenaars'. Zoals zo vaak: muzikanten die serieuzere bedoelingen hebben, komen er pas aan als het 'nieuwe' alweer voorbij is. En dan maar hopen dat hun vakmanschap en integriteit dan toch nog weerklank vinden. Welnu, Incantation heeft er dan recht op dat onze oren wijd open gaan. Want deze Engelse zevenmans-formatie heeft het gepresteerd om – zeg maar – in Londen de toppen van de Andes te bereiken. De elpee 'On the wings of a condor' getuigt daar twaalf nummers lang van. Op één na zijn al die nummers traditionals, letterlijk en figuurlijk.

De melodieen zo dicht als mogelijk bij hun oorspronkelijke vorm, uitgevoerd met authentieke instrumenten op een manier die glanst van de eerlijke bedoelingen. En als er op die manier dan toch ook goed geld te halen is, kan dat alleen van harte gegund zijn. Eén van de twaalf nummers van Incantation – het vooral ritmisch intrigerende 'The condor dance' – is namelijk hard op weg om een hit te worden.

(Overgenomen uit de Haagsche Courant van Frans Happel).

FRANKFORT – De 42-jarige Westduitser Clemens Mueter heeft een wereldrecord gevestigd door 360 uur onder de douche te blijven. Hij verbeterde daarmee het record dat al sinds 1981 op zijn naam stond, met 19 uur. Mueter verrichtte zijn prestatie die in het recordboek van Guinness zal worden opgenomen, op een vakbeurs voor sanitair in Frankfort. Vanmorgen om 11 uur draaide de voormalige bananenverkoper uit Keulen de douche dicht, waaruit in 15 dagen tijd in elke van de 21.600 minuten zeven liter water op hem was neergekomen. Om zijn huid te beschermen gebruikte hij in totaal acht kilo speciaal vet, terwijl hij elke dag zijn voeten inwreef met wapenolie. Tijdens zijn douchemarathon kreeg Mueter twee huwelijksaanzoeken. Protesten kwamen er van de kant van de milieubeweging die schande sprak van de enorme waterverspilling.

De Franse rock-and-rollzanger Johnny Halliday is gisteren na een huwelijk van vijftien maanden gescheiden van de 24-jarige mannequin Elizabeth 'Babette' Etienne.

Het huwelijk heeft in feite nòg korter geduurd, want vorig jaar februari al maakte het echtpaar de voorlopige scheiding bekend.

Halliday, die van Nederlandse afkomst is en dit jaar het twintigjarig jubileum viert als artiest, was in de eerste zestien jaar daarvan met vallen en opstaan getrouwd met zangeres Sylvie Vartan. Geruchten over een nieuw huwelijk met de actrice Nathalie Baye sprak hij gisteren tegen.

Met uitzetting buitenlandse priesters

Kerk Chili geraakt op tere plek: tekort eigen priesters

SANTIAGO DE CHILE – De militaire overheid van Chili heeft met het intrekken van de verblijfsvergunning voor drie buitenlandse priesters en hun uitzetting uit het land kennelijk willen laten zien, dat het leger de baas is in het land en niet de katholieke kerk. Vooral bij monde van de Chileense primaat kardinaal Raul Silva Henriquez werd de regering van generaal Augusto Pinochet voortdurend op de korrel genomen en werden wandaden tegen de burgerbevolking aangeklaagd. Het leger heeft nu de kerk op een van zijn zwakste plaatsen getroffen. de buitenlandse medewerkers in de vorm van priesters en broeders en religieuzen. Meteen na de machts overname al door de militairen waren er al buitenlandse priesters het land uitgezet. Van kerkelijke zijde is meteen fel en krachtig geprotesteerd tegen het regeringsoptreden. De beschuldigingen als die er al waren, werden van de hand gewezen. De tijd zal uitwijzen of de regering voortgaat met het verwijderen van buitenlandse priesters die de burgerbevolking te wijs maken. Mogelijk is de opzet om de buitenlandse clerus schrik aan te jagen, zodat zij voorzichtiger te werk gaan en hun positie niet in gevaar brengen. Dat zou dan als prettig gevolg voor het leger en de regering hebben dat deze buitenlandse priesters hun handen wat terugtrekken van het bewust maken van de bevolking van hun ellendige positie en de oorzaken daarvan.

Het intrekken van de verblijfsvergunning werd door de minister van Binnenlandse Zaken, generaal Enrique Montero, bekend gemaakt. Het ging om interne zaken, zo verduidelijkte hij, zonder verdere uitleg te geven wat dit inhield. De maatregel trof de Mill Hill priesters Desmond McGillicudy uit Ierland, de Australiër Brian MacMahon en de paters Colombianen en de Ierse Franciscaan Brendan Forbe. Zij hebben met elkaar gemeen, dat zij in een grote volkswijk hun pastorale arbeid verrichten. De bisschoppelijke vicaris voor het betrokken gebied, mgr Olivier d'Rhouges, omschreef het werk van deze priesters als solidariteitswerk, namelijk hulp verlenen aan behoeftigen, en dan vooral aan kinderen en jongeren.

In verband met de maatregel liet de minister van Buitenlandse Zaken, Miguel Schweitzer, aan journalisten weten dat het de eerste taak van vreemdelingen is zich te gedragen overeenkomstig de normen en relaties van het land waar zij werkzaam zijn.

PRINCIPIELE ZAAK

Uitzetting van priesters gebeurde voor het laatst in 1975. Toen was de reden dat zij de guerrillastrijders zouden hebben geholpen. Verleden jaar werd aan veertien priesters te verstaan gegeven, dat hun verblijfsvergunning niet verlengd zou worden, maar dat zij voortaan een toeristenvisum zouden krijgen. Dit moet telkens na negentig dagen worden verlengd. In januari van dit jaar werd onder dwang van de overheid een Amerikaanse priester overgeplaatst. In het andere geval zou hij zijn uitgezet, zo werd gedreigd. De helft van de in Chili werkzame priesters is uit het buitenland afkomstig. Ook veel religieuzen zijn niet van Chileense komaf. Vandaar kan gezegd worden dat de regering de katholieke kerk op een tere plek aanpakt.

Van kerkelijke zijde werd meteen fel en krachtig gereageerd. De formele wegen om de uitzetting tegen te houden werden bewandeld door bij de rechtbank protest aan te tekenen en door advocaten in de arm te nemen. Daarnaast zei hulpbisschop mgr Jorge Hourton, dat de regeringsbeslissing een ingreep in een zeer principiële zaak is, namelijk de overheid gaat op de plaats van de kerkelijke overheid zitten om te bepalen of iemand zijn pastorale werk op de juiste wijze verricht. De overheid vindt daarbij al gauw dat pastoraal werk politiek activisme is. De maatregel valt samen met beschuldigingen van de kant van het leger dat er sprake is van linkse infiltratie in de activiteiten van de katholieke kerk. Zo zei de generaal Fernando Paredes, directeur van de Chileense recherche, dat agenten van de Sovjet-Unie zich hebben binnen gedrongen onder de leiders van de kerk.

OPENBARE ORDE

Van kerkelijke zijde heeft men steeds deze verwijten van de hand gewezen. Ook nu is dit weer gebeurd. Kardinaal Silva Henriquez liet in alle kerken van zijn aartsbisdom een brief voorlezen waarin hij de overheidsmaatregel onrechtvaardig en onacceptabel noemt, en een bestraffing van de priesters, religieuzen en leken die zich inzetten in de volksbuurten". Op zijn beurt zegt de militaire overheid dat er geen sprake is van een vijandige daad tegenover de katholieke kerk. Er dreigt geen vervolging van de kerk en zijn leden, aldus een officiële verklaring. De drie priesters worden daarin beschuldigd van daden welke tegen de openbare orde indruisen, inclusief het tijdens godsdienstige ceremonies oproepen tot het niet opvolgen van de opdrachten van de overheid."

De kardinaal ontving de nieuwe minister van Buitenlandse Zaken, Schweitzer, die als zodanig zijn opwachting kwam maken. De kardinaal bracht in het onderhoud de kwestie van de drie buitenlandse priesters ter sprake. Na afloop zei de kardinaal: „Ik ben als de arme die klopt op de deur van de rijke om recht te krijgen." De kardinaal zei verder nog dat hij de kanselier had aangeboden om mee te werken aan een oplossing om deze gespannen toestand uit de wereld te helpen. Dit is slechts mogelijk door een constructieve dialoog. De kerk wil niet in vijandschap leven met de staat. Dat is niet goed voor het land, maar als men aan zijn kinderen komt, moet men reageren.

RELATIES SLECHTER

De provinciaal van de Franciscanen, Luis Olivares, tot welke orde pater Forbe behoort, zei in een tot intentie van deze uitgezette priester gevierde mis, dat op internationaal niveau tegen deze maatregel moet worden geprotesteerd. ,,Wij zijn niet bang voor repressailles, absoluut niet. Ik zal ook geen woord terugnemen van wat ik heb gezegd en ik ben bereid mijn leven te geven ter verdediging van mijn ordegenoot Forbe". aldus de provinciaal. ,,Wij zijn geschokt, verbitterd, gepijnigd omdat onze broeder uit het land gezet is als was hij een misdadiger."

Het permanente comité van de Chileense bisschoppen zei in een verklaring dat door deze uitzettingen de relaties met de overheid ernstig zijn verslechterd. Zij zullen moeilijk te herstellen zijn. Maar trouw aan onze roeping tot verzoening zullen wij in dit jaar van de verzoening ons inspannen om daaraan te blijven werken."

Orde handhaven

MIJ IS GEVRAAGD verklaringen af te leggen voor het State Department en bij de Verenigde Naties in verband met de uitzetting van drie buitenlandse priesters. Ik heb dit geweigerd, omdat ik over deze zaak in eigen land mijn mening wil geven, aldus kardinaal Raul Silva Henriquez na terugkeer van een bezoek aan de VS. Wij worden vervolgd omdat we de armen verdedigen, omdat we opkomen voor hen die geen stem hebben. Wanneer de overheid de orde wil handhaven, dan zeggen wij: Heren, de orde is niet te handhaven met wapens, ook niet met de politie, met geweld, men kan de orde alleen handhaven als het recht gehandhaafd wordt, als er dialoog is, respect voor ieder mens en boven alles door begrip, vertrouwen te vestigen in de gemeenschap.

Mars naar Washington

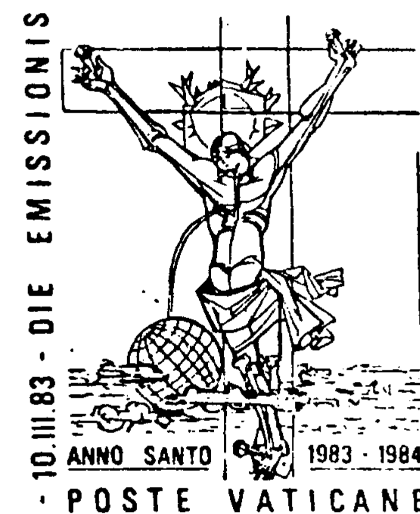
BIJNA 20 JAAR na de historische mars voor de burgerrechten onder leiding van dominee Martin Luther King hebben leiders van de negergemeenschap in de Verenigde Staten opgeroepen tot een mars voor vrede, vrijheid en werk naar Washington in augustus 1983.

Tijdens een persconferentie werd een campagne aangekondigd om voor dit doel een nieuwe brede coalitie tot stand te brengen. De leiders onder wie de weduwe van dominee King, zeiden, dat ze zouden proberen dezelfde groepen die de mars van 1963 ondersteunden, in de nieuwe coalitie bijeen te brengen. Voorts zal worden geprobeerd de geboortedag van dominee King (15 januari) tot een nationale herdenkingsdag te maken.

Nu de historische mars naar Washington twintig jaar geleden heeft plaatsgevonden, zo zei een van de leiders van de zwarte gemeenschap, schreeuwen de omstandigheden om een coalitie van al de groepen die achter die mars stonden, en de organisaties die opkomen voor de rechten van vrouwen, vredesgroepen en milieugroeperingen, om uiting te geven aan de behoefte aan werk en vrijheid en vrede.

Mevrouw King legde er de nadruk op, dat men de problemen niet los van elkaar kan zien. De werkloosheid, de wapenwedloop en de inbreuken op de burgerrechten zijn problemen die nauw met elkaar verbonden zijn en alleen in samenhang met elkaar kunnen worden opgelost, zo zei zij.

Bisschop Adams van de zwarte Methodistische kerk wees erop, dat de zwarte kerken die eerder de basis zijn geweest van sociale bewegingen in de negergemeenschap, dit jaar die rol opnieuw willen vervullen. De zwarte kerken, die sterk versplinterd zijn – er zijn 65.000 zwarte kerken met 20 miljoen gelovigen – hebben onlangs een eerste aanzet gedaan tot nauwere samenwerking inzake de sociale en economische problemen van de zwarte gemeenschap in de Verenigde Staten.

Deze bijzondere postzegel geeft het Vaticaan uit bij gelegenheid van het Heilig Jaar 1983-1984. Het is gebruikelijk dat bij bijzondere gelegenheden postzegels worden uitgegeven, die een belangrijke bron van inkomsten blijken te zijn.

Het Heilig Jaar werd ingesteld door paus Bonifacius VIII. Hij begon dit jaar in 1300 met de opening de „Heilige Deur".

Paus: verzoening nieuwe naam voor de vrede

HET HEILIG JAAR, dat paus Johannes Paulus II op 25 maart opende staat geheel in het teken van bekering en verzoening. De katholieken moeten dat jaar heel bijzonder laten zien dat zij door hun levenshouding en de keuzes die zij maken, verlossend zijn voor de wereld, zo zegt de paus in een speciale boodschap, een "bulle", bij gelegenheid van het Heilig Jaar. Hij grijpt de gelegenheid ook aan om de gelovigen erop te wijzen dat ze de sacramenten in ere moeten houden, met name het sacrament van de boetvaardigheid.

Aanleiding tot het Heilig Jaar is het feit dat 1950 jaar geleden, volgens onze huidige jaartelling, Jezus Christus is gestorven. Dit jaar wordt ook de Bisschoppensynode gehouden met als thema "verzoening en boete in de zendingsopdracht van de kerk".

Verschillende commentaren hebben voorts gewezen op het feit dat dit jaar de vijfhonderdste geboortedag van Luther wordt herdacht. En Luther trok fel van leer tegen de aflatende praktijken van de rooms-katholieke kerk, die vooral in heilige jaren flink wat geld in het laatje bracht. Economische motieven spelen nu minder mee, hoewel men in Rome meer pelgrims verwacht. De paus zelf zegt dat het Heilig Jaar niet alleen in Rome gevierd hoeft te worden. Overal in de parochies en bisdommen zou men het thema van het Heilig Jaar aan moeten grijpen tot bezinning op het geloof en op de uitstraling daarvan naar de samenleving.

SAAMHORIGHEID

De paus is erg bezorgd over het gebrek aan saamhorigheid in de wereld van vandaag door economische, politieke, culturele problemen. De toekomst van de mensheid hangt echter van die saamhorigheid af, meent de paus. "Verzoening is de nieuwe naam voor Messiaanse vrede", schrijft hij. En daarmee wordt ook verzoening met de natuur bedoeld in de geest van Sint Franciscus. Deze thematiek zal ook de komende Bisschoppensynode beheersen, die 29 september begint. Het werkdocument dat aan alle bisschoppen is gestuurd, onderstreept de betekenis van "verzoening en boete" juist in de tegenwoordige tijd.

Het stuk herinnert er aan dat de dienst der verzoening de kerk is toevertrouwd als "een wezenlijk deel van haar zending, opdat de enge samenhang tussen "de bekering van het hart en de verzoening in de samenleving" nog duidelijk wordt. De kerk van Christus kan voor de wereld van vandaag, die zo onder tweespalt lijdt, werkelijk als een "geloofwaardig teken en een sacrament der verzoening onder alle mensen zichtbaar worden".

ENQUETE

Aan de totstandkoming van het stuk is een uitgebreide enquête vooraf gegaan in alle kerkprovincies. Daarop zijn 96 reacties binnengekomen, onder andere een zeer uitvoerig stuk van de Chileense bisschoppen, die op hun beurt 25.000 antwoorden uit de parochies hebben samengevat.

ZONDE

Het werkdocument voor de wereldbisschoppensynode bestaat uit drie delen. Het eerste deel draagt tot titel "de wereld en de mens op zoek naar verzoening" Daarin wordt de nadruk gelegd op de wortels van het kwaad in de mens zelf, dat wil zeggen: de zonde. Het tweede deel beschrijft het "antwoord der verlossing en hoop", dat de kerk geeft, waarna het derde deel dat een pastoraal karakter draagt, ingaat op de zendingsopdracht van de kerk "als dienares der verzoening".

In een begeleidende brief van de paus, die zowel betrekking heeft op het Heilig Jaar als op de wereldbisschoppensynode, wordt als doel van het beraad aangegeven "de vernieuwing van een samenleving waarin het zondebewustzijn afneemt". Volgens de brief is de zonde de eigenlijke oorzaak van alle moreel kwaad in de wereld. Alleen door de wortel daarvan aan te pakken kan de mens tot werkelijke verzoening komen. Daarom is de persoonlijke bekering tot God ook de beste weg naar een duurzame vernieuwing van de samenleving. De paus roept alle bisschoppen in de hele wereld op zoveel mogelijk eigen initiatief te ontplooien, waarbij vooral voorbereiding op de biecht in de plaatselijke kerken niet worden vergeten, zowel priesters als gelovigen.

Als de afzonderlijke bisschoppenconferenties noodzakelijk vinden, kan officieel per 22 april eindigende Heilig Jaar plaatselijke kerken worden verlengd, schrijft de paus.

Nieuwe aartsbisschop San Salvador:

Met angst en vrees benoeming aanvaard

SAN SALVADOR – Met vrees en angst heb ik deze benoeming aanvaard, zo was de eerste officiele reactie van mgr Arturo Rivera y Damas nadat hij door paus Johannes Paulus II tot aartsbisschop van San Salvador was benoemd. Hij voegde er meteen aan toe: Ik zal doorgaan met mijn zending ten dienste te staan van de waarheid en de rechtvaardigheid.

Ik pretendeer niet hetzelfde charisma te hebben als mijn voorganger, de vermoorde aartsbisschop Romero. Menselijke krachten zijn niet voldoende om deze taak te vervullen. Is het in normale omstandigheden al moeilijk om bisschop te zijn, op dit moment in El Salvador is het een heel grote verantwoordelijkheid, aldus de bisschop die al bijna drie jaar heeft waargenomen in het aartsbisdom.

Mgr Rivera y Damas is nu 59 jaar. In 1960 werd hij tot hulpbisschop benoemd van San Salvador; in 1977 werd hij bisschop van Santiago de Maria. Op de bekende Celam-conferentie van 1969 in Medellín in Colombia was hij een der belangrijkste voorvechters voor de Bevrijdingstheologie. Hij was op sociaal gebied actief. Na de moordaanslag op mgr Romero werd hij apostolisch administrateur van San Salvador en als zodanig de waarnemer. Zijn benoeming tot opvolger van mgr Romero werd geblokkeerd door de politieke atmosfeer in het land waar in de laatste drie jaar zo'n dertigduizend mensen door politiek geweld om het leven zijn gekomen, maar ook door de oppositie van de conservatieve bisschoppen in zijn land.

In de voorbije drie jaar heeft de nieuwe aartsbisschop zich zo onpartijdig mogelijk opgesteld, waarbij hij de regering bekritiseerde voor het aantasten van de mensenrechten en ook kritiek leverde op de acties van de guerrillastrijders.

Bij meer dan een gelegenheid heeft ook mgr Rivera y Damas de buitenlandse inmenging zowel door de VS in zijn land, van de hand gewezen. Zij leveren de wapens, wij zorgen voor de dood, zei hij onlangs in dit verband. Maar ook heeft hij het feit streng veroordeeld dat vijftien priesters uit El Salvador aan de kant van de guerrillastrijders staan en door de guerrilla gebruikt worden door in het buitenland reclame te maken voor de guerrillabeweging. Maar de meeste priesters zijn evenwichtig, zij streven naar hervormingen, maar niet naar geweld, aldus mgr Rivera y Damas.

Kerk en wereld

Zwitsers episcopaat:

Terug naar natuur

GENEVE – De Zwitserse r.k. bisschoppen hebben hun gelovigen opgeroepen simpeler te leven en terug te keren tot de eenvoudige geneugten van de natuur.

De bisschoppen wijzen de katholieken erop dat de technische vooruitgang de mensen wel een gemakkelijker leven heeft bezorgd en een grote culturele vooruitgang mogelijk heeft gemaakt, maar de keerzijde ervan is volgens de bisschoppen, dat de mensen niet meer weten waarvoor zij leven, de dreigende techniek en het vaak onpersoonlijke bestuursapparaat jagen de mensen angst aan. De communicatie via wegen, pers, radio en tv is drukwekkend verbeterd, desondanks zijn vooral in de steden de mensen nog nooit zo eenzaam geweest.

Het gaat er volgens de bisschoppen nu om de moderne wereld opnieuw te plaatsen in de dubbele ordening van Schepping en natuur. Daarom sporen de bisschoppen hun gelovigen aan eenvoudiger te gaan leven en te kiezen voor een levensstijl die niet op consumptie gericht is. Zij moeten weer leren van de eenvoudige geneugten van de natuur te genieten en te kijken naar de natuur om via de natuur God te ontdekken en daarmee de zin van het leven. Eerbied voor de natuur veronderstelt volgens de bisschoppen tenslotte ook zorg ervoor en het tegengaan van milieuvervuiling.

Wenen heeft oudste theologische faculteit

DE KATHOLIEKE theologische faculteit van de universiteit van Wenen bestaat in februari 1984 600 jaar. Zij is de oudste theologische faculteit in de wereld die onafgebroken heeft gefunctioneerd. Naar aanleiding van het jubileum zijn allerlei activiteiten gepland. Onder meer wordt door een speciaal daartoe in het leven geroepen commissie een academische plechtigheid en een symposium voorbereid. Bovendien wil men een gedenkboek en een bijzondere postzegel uitgeven.

De faculteit heeft momenteel meer dan 1700 studenten. Zij behoort daarmee tot de grootste hogere theologische opleidingen in de wereld.

Les gegeven

VOORTDUREND is er debat geweest of wat doen politiek is, zo verklaarde de 33-jarige Mac Gillicudy, die in 1975 in Chili aan kwam nadat hij kort daarvoor voor priester was gewijd. Ik heb les gegeven aan kinderen, die achtergebleven zijn. Ik heb werklozen enz wat bijgebracht van houtbewerking en op het gebied van naaiwerk en ik ben adviseur geweest bij een cooperatie. We hebben de mensen uitgelegd dat de oplossing van hun problemen slechts mogelijk is bij diepgaande sociale veranderingen. Een regime, dat tegen deze veranderingen is, kan het te eten geven aan een kind en als een politieke daad opvatten. Tot zover deze Ierse priester.

Chili niet katholiek

DE CHILEENSE maatschappij kan niet katholiek genoemd worden, gezien de ontzaglijke armoede welke daar heerst. De meerderheid van de bevolking mag dan wel katholiek gedoopt zijn en het katholieke geloof belijden. Maar een land dat een dergelijke armoede tolereert, kan men niet katholiek noemen. Ongeveer negentig procent van de mensen is gedoopt en daarom denken we dat het een christelijke natie is, maar dat is niet zo. Sinds de militairen aan de macht gekomen zijn, is er helemaal geen sprake meer geweest van vooruitgang, maar is het land achteruitgegaan. Ook op het gebied van de mensenrechten. Van tal van deze rechten is men in het huidige Chili beroofd. Zo verklaarde de pater Jesuiet, Renato Hevia van het maandblad Mensaje tegenover het Chileense dagblad El Mercurio.

Bisschop Peru zoekt priesters in Colombia

LIMA – De aartsbisschop van het Peruviaanse Ayacucho mgr Federico Richter Prada heeft een beroep gedaan op zijn confrater van Medellín in Colombia, kardinaal Alfonso López Trujillo, om hem priesters beschikbaar te stellen voor zijn bisdom. Mgr Richter Prada wees erop dat zijn bisdom internationaal bekend is geworden doordat de guerrilla er zo actief is. Een ander probleem is het gebrek aan priesters: 600.000 katholieken zijn er slechts 34 priesters van wie tien al zeventig jaar of ouder zijn.

[N]anzi's vele...

(Vervolg van pag. 1)

DOMINEE WIM BAART

[sl]avenschepen die hen vervoer[d]en naar West-Indië, onder ande[r]e Curaçao. Het waren mensen [u]it Afrika uit allerlei tongen en [t]alen, uit allerlei stammen, die [el]kaar niet konden verstaan. Het [i]s dus volkomen begrijpelijk dat [d]eze ontwortelde figuren, die [v]an huisuit wel bepaalde cul[t]urele en godsdienstige tradities [h]adden, deze tradities volkomen [k]wijt raakten. Ze konden niet [m]et anderen delen wat ze had[d]en. Opvallend is dat de Nanzi[v]erhalen niet helemaal verdwe[n]en zijn, wel die godfiguur, de [h]emelheer. Het gezellige verhaal [m]et de sluwe spin als hoofd[f]iguur is blijven bestaan".

Heel nadrukkelijk ziet Ds Baart [d]e spinverhalen niet alleen als [a]musementsverhalen. "Ze heb[b]en ook de mogelijkheid tot het uiten van een verborgen protest. Dat hadden ze in Afrika ook. Iemand uit het gezelschap van toehoorders stond dan op en ging gewoon meevertellen door de een of andere act op te voeren. Dat deed hij dan onder de vermomming van weer een bepaald dier, maar dan bedoelt hij er het stamhoofd, of een priester of een buurman mee, die een of andere gemene streek uitgehaald heeft. Daar wordt dan eventjes de spot mee gedreven. Ik dacht dat de mensen tijdens de slavernij op Curaçao ook de gelegenheid hadden om negatieve gevoelens tegenover de overheersers te uiten. Bijvoorbeeld door Shon Arey bespottelijk te maken, dat is een geweldige sufferd. Of een geweldig gevreesde machtige als Cha Tiger op dezelfde manier te behandelen: hij lijkt wel sterk, maar hij is eigenlijk vreselijk dom, maar die spin is slim en die redt het dan maar".

In Afrika hadden de spinverhalen ook een duidelijke rol in de opvoeding. Hebben ze dat volgens Ds Baart ook op Curaçao?" Die vraag kunnen Antillianen beter beantwoorden dan ik. Ik denk dat veel Antillianen zullen zeggen: "Nee, de verhalen hebben geen didactische functie, we voeden onze kinderen er niet mee op". Maar bij de Ashanti in Ghana doen ze dat wel. Ze moeten leren hoe het niet moet. Dat zou ook een beetje in de Papiamentse verhalen kunnen zitten. Maar ik heb het idee dat de meeste Antilliaanse vaders en moeders zullen zeggen: Asjeblieft, hou dat buiten de opvoeding, want het zijn rare streken die we horen. Daar kun je een kind niet wijzer mee maken".

SCHEDELS

Om duidelijk te maken hoe hij zo stellig kan beweren dat de oorsprong van de spinverhalen bij de Ashanti in Ghana ligt, vertelt Ds Baart een verhaal. "Er is een Ewe-verhaal, dat zit naar het oosten, naar Nigeria toe, dat helemaal identiek is aan een verhaal van de Ashanti. Het komt op het volgende neer: Nanzi trekt erop uit en komt bij een rivier. Daar ziet hij tot zijn stomme verbazing een aantal geesten, die water staan te scheppen. En waar doen ze dat mee? Met hun schedels. Dan zegt Nanzi: "Leer mij dat ook". Dan zeggen die geesten: "Dat willen wij wel doen". Dan gaat Nanzi ook met zijn schedel water scheppen. Die geesten zingen daar een prachtig lied bij. Nanzi zegt: "Leer mij dat ook". Dat doen ze ook nog.

Als het water scheppen is afgelopen en iedereen naar huis gaat, zeggen de geesten tegen hem: "Denk erom: zing nooit meer dat lied, want als je het zingt, dan valt het hoofd van je romp"". Nanzi, eigenwijs als altijd, is dat tien minuten later alweer vergeten en zingt dat lied toch. Dan valt het hoofd van zijn romp. Het enige wat hij kan doen, is het aan zijn anus plakken. Vandaar dat de spin zo'n kleine kop en zo'n grote romp gekregen heeft.

Maar nou is het grappige element dat in het Ewe-verhaal gezegd wordt: en de geesten zongen een lied in het Twi. Dan weet je dat ze het verhaal aan de Ashanti ontleend hebben".

TOONTALEN

De spinverhalen zijn op verschillende manieren te benaderen. Ds. Baart heeft ervaren dat dit een moeilijkheid is. "Je kan ze bestuderen als cultureel antropoloog, of als literatuur-sociooog, terwijl je het ook als godsdiensthistoricus kunt doen. Al die elementen zijn hierbij nodig. Er is bijna niemand die al die vakken helemaal beheerst.

Mijn indruk is dat bijzonder weinig godsdienstwetenschappers de orale literatuur van Afrika bestudeerd hebben. Men kwam tot oppervlakkige uitspraken en liet het erbij.

Het heeft mij jaren gekost om uit te zoeken of ik nu met volksverhaaltjes of met mythen bezig was. Daar ben ik eindelijk achter gekomen door te vergelijken met verhalen van Indianen uit allerlei gebieden van Noord-Amerika. Uit studies daarover is me gebleken dat er geen waterdicht schot zit tussen echte mythen en volksverhalen. Materiaal uit volksverhalen wordt opgezogen door mythen en omgekeerd".

Een andere moeilijkheid was de taal. De Twi-verhalen had Ds Baart graag in het Twi bestudeerd, maar hij moest zich met een Engelse vertaling behelpen. Ds Baart: "Ik ben naar het Afrika Studiecentrum in Leiden gegaan en ik heb gevraagd: "Wordt hier Twi onderwezen?" Dat bleek eens in de paar jaar het geval te zijn. Dan komt er een prof uit Schotland. Hij ging net weer weg. Hij zei: "Je kunt je misschien behelpen met wat cassettebandjes". Ik heb het geprobeerd, maar ik ben vastgelopen. De eerste tijd doe je niets anders dan hooroefeningen. Je moet kunnen horen of iets hoog, laag of midden uitgesproken wordt, want het Twi is een toontaal. Als je wat ouder bent is dat eigenlijk een wat deprimerende bezigheid".

Het doet Ds Baart wel verzuchten: "Ik hoop dat er eens een of twee beurzen beschikbaar gesteld worden voor Antillianen met een uitgesproken taalaanleg. Zij zouden met hun kennis van het Papiamentu en het Caribisch gebied zes jaar lang heel grondig moeten studeren op een paar Afrikaanse talen. Ik geloof dat het voor de kennis van het Papiamentu geweldig vruchtbaar zou zijn als de etymologie bestudeerd kan worden en het toonverschijnsel. Hoe is dat overgekomen uit de Westafrikaanse talen in het Papiamentu? Daar zouden we meer over moeten weten".

JOS DE ROO

[M]ET HET PAAS-feest in [a]antocht heeft ook de familie [S]noek, onze puzzelaars wel [b]ekend, zich weer gepresenteerd [m]et één van hun bekende pro[b]lemen. Het is voldoende naar [d]e tekening te kijken om te be[merk]en dat de familie Snoek weer [i]n een ingewikkelde situatie zit, [d]itmaal meer in de pluimvee[se]ctor. Daartussen lijkt althans [é]én van hen het helemaal naar [z]ijn zin te hebben, gezien de ma[n]ier waarop hij stil zit te genie[t]en in een schommelstoel; genie[t]end van datgene wat zijn leven [i]n zo'n hoge mate beheerst: de [t]ot ver over de grenzen geroem[d]e collectie Japanse krielkippen. [O]om Dik is de tweelingbroer van [v]ader Snoek en is eigenlijk altijd [h]et buitenbeentje van de familie [g]eweest en is het ook gebleven. [D]eze Paasdagen zijn oma, vader [e]n moeder en de zes kinderen [S]noek bij hem in zijn buitenhuis [t]e logeren gevraagd. Als on[v]erwachte verrassing was oom [D]ik met een Paaspuzzel voor [d]e dag gekomen, welke hij [e]chter niet alleen tot zijn familie [w]ilde beperken, maar hij wilde [d]aarin ook zijn Amigoe-lezers [l]aten delen.

[D]e collectie krielkippen van [o]om Dik bestaat uit zes verschil[l]ende kleurcombinaties en wel [v]an elke soort één haan en een [b]ijpassend ongelijk aantal hen[n]en. De opdracht is om de juiste [h]ennen bij hun haan te zoeken. [V]oor kenners een peuleschil, [v]oor alle niet-ingewijden geen [s]impele opgave.

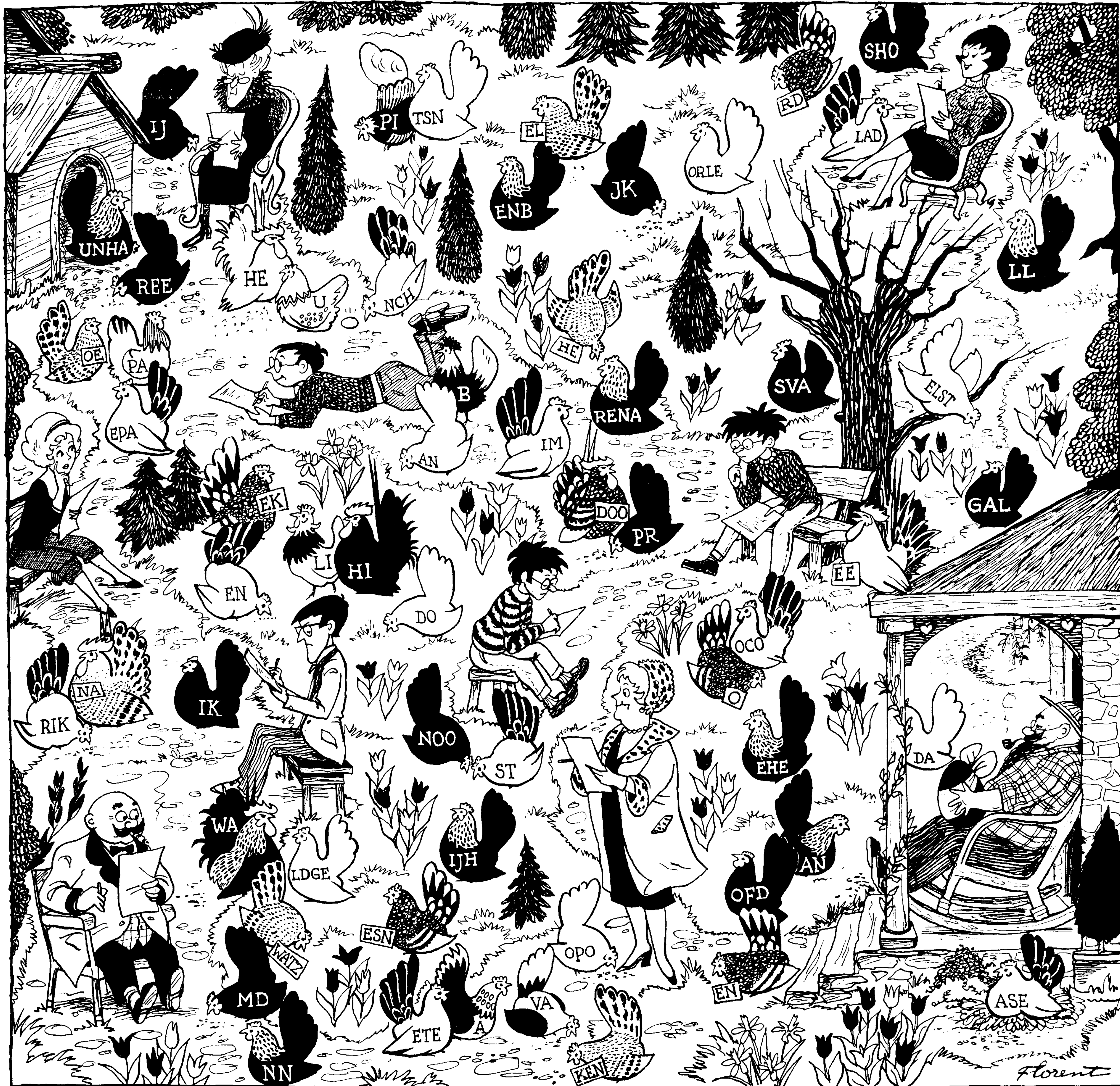
Zowel hanen als hennen wer[d]en voorzien van één - of meer[d]ere letters en de letters van één [s]oort vormen - in de juiste volg[o]rde gezet (spaties en leestekens [z]ijn niet aangegeven) - een regel [v]an een gedichtje, dat gezien de [z]es kleurvariaties ook uit zes [r]egels moet bestaan! De letters [v]an de hanen vormen telkens [d]e beginletters van de te [v]ormen zinnen.

Het is heus niet zo moeilijk [a]ls het lijkt; U moet alleen héél [e]rg goed de tekening bekijken [o]m de goede hennen bij hun [h]aan te zoeken. Om het nog [e]en tikkeltje moeilijker te ma[k]en, gaf oom Dik ook enkele [n]iet "ras-zuivere" krielen een [p]aar letters - deze tellen natuur[l]ijk niet mee aan de puzzel, U [z]ult ze gauw genoeg ontdekken! [N]u aan de slag! De inzendingen [m]oeten vóór 20 april binnen zijn [b]ij de Amigoe;

[v]oor Aruba: Nassaustraat 110;

[v]oor Bonaire: t.a.v. Hubert [L]inkels, P.O.B. 122 of Gouv. N. [D]ebrotweg z/n;

[v]oor Bovenwinden en Curacao: [P].O.B. 577 of Scherpenheuvel [z]/n. O ja, voor de goede oplos[s]ers bestaat de kans op een prijs: [d]e eerste prijs is 60 gulden, de [t]weede prijs 30 gulden en verder [n]og drie prijzen van 15 gulden. [W]at ons betreft: veel plezier met [d]e krielkippen en mooie dagen.

Surinaamse poezie van drie generaties Helman, Loffel, Dobru, Gangadin

DE SURINAAMSE POEZIE BEGINT volgens de Encyclopedie van Suriname en het Schrijversprentenboek van Suriname in de achttiende eeuw bij de zogenaamde 'plantersletterkunde' van Roos en Schouten, die het 'idyllische leven' van de plantagehouder beschreven. Shrinivasi laat ze in zijn bloemlezing Wortoe d'e tan abra pas in 1957 bij Trefossa beginnen.

Een vergelijking met de poëzie van de Nederlandse Antillen levert een hoge mate van parallellie op. In beide landen begonnen de dichters op de 'moederlandse wijze' door vertalingen en navolgingen van de Europese voorbeelden. Daarnaast begon men in de negentiende eeuw aarzelend in de landstaal te publiceren: Johannes King, Joseph Sickman Corsen. Na enkele voorlopers die zowel in de Europese literatuurgeschiedenis als de eigen Surinaamse of Antilliaanse een rol spelen (Helman en Debrot), kwam de eigenlijke bloei van poëzie pas na de Tweede Wereldoorlog goed op gang; Trefossa: Trotji (1957), Pierre Lauffer: Patria (1947). In beide literaturen wordt nu in verschillende talen gepubliceerd.

Drie generaties van Surinaamse schrijvers: de

voorloper Helman, de nationale dichter Dobru en de jonge Rabin Gangadin hebben onlangs nieuw werk uitgegeven, waarvan hieronder een korte karakteristiek.

ALBERT HELMAN

Helman begon pas op latere leeftijd te dichten. In de Verzamelde Gedichten van 1979 vertelde hij in een twaalftal artikelen die hij "cognossement" noemde, over zijn werkwijze en het ontstaan van zijn poezie. Na een jeugdbundel onder zijn eigen naam Lou Lichtveld, verscheen de eerste uitgave onder de vergoelijkende titel **Ontsporing**, toen Helman reeds ruim veertig jaar oud was. Dat was dus ver na zijn prozadebuut dat bijna twintig jaar eerder lag. (Ook Debrot publiceerde pas ruim tien jaar na **Mijn zuster de negerin** zijn eerste poezie). Helman heeft na de Tweede Wereldoorlog toch nog heel wat op poetisch gebied voortgebracht, waarvan nog lang niet alles is gepubliceerd. Zo zijn er nog vertalingen en gedichten in het Sranan Tongo die in de la liggen.

De Nederlandse uitgeverij Nijgh en Van Ditmar heeft als een soort vervolg op de **Verzamelde Gedichten** een uitgegeven onder de titel **Semi-finale**, die in twee afdelingen twee thema's bundeltje van 64 bladzijden behandelt: het ouder worden en het naderende levenseinde (semi-finale) en liefdeslyriek (erotikon).

Helmans poezie is op het eerste oog eenvoudig en lijkt zelfs wat prozaisch. Lange zinnen worden in stukken over een aantal verzen verdeeld en laten zich bijna als proza lezen. Het openingsgedicht 'Semi-finale' van drie strofen met samen 26 verzen bestaat uit vier lange zinnen; het tweede gedicht van 19 verzen bestaat uit slechts één zin! Maar de schijn bedriegt, want bij tweede lezing blijkt de precisie van de schrijver, die zo lang geschaafd en gepast heeft dat het gedicht als vanzelf ontstaan lijkt. Pas wie een techniek werkelijk beheerst kan haar ogenschijnlijk moeiteloos toepassen. Helman beheerst zijn métier en laat zich daarbij niets van te voren voorschrijven. Hij rijmt als hem dat gepast lijkt, anders laat hij het achterwege. Zo is het met de metra die hij toepast of laat zich daarbij inspireren door de literaire traditie. Zijn woordkeus is beurtelings modern en eenvoudig of zelfs wat traditioneel en 'literair'. Hij is juist in zijn poezie de werkelijke non-conformist die hij blijkens interviews beleed te zijn en dat ook in zijn dagelijkse leven is. Wie alleen het proza van Helman kent, heeft een onvolledig beeld van de schrijver!

Deze poezie is in zoverre 'on-Surinaams' dat ze niet over Suriname gaat. Ze is zoals het **Schrijversprentenboek** zegt "cosmopolitisch van allure en thematiek". Ook de beeldspraak is niet aan de Surinaamse natuur of hedendaagse realiteit ontleend, wat ook niet zo verwonderlijk is voor een auteur die niet in 'nationale literaturen' gelooft, laat staan in een 'nationalistische' letterkunde.

Heel anders staat de generatie na Helman tegenover deze problematiek. Trefossa (ps. van Henny de Ziel) publiceerde op ongeveer veertigjarige leeftijd, in 1957, de bundel **Trotji** (=aanhef), waarmee hij voor het eerst het Sranan Tongo tot poetische taal van niveau verhief. Een deel van zijn werk dient om te bewijzen dat in de taal van het Surinaamse volk hetzelfde bereikt kan worden als in de taal van het moederland. Hij schrijft sonnetten en vertaalt Nederlandse dichters als Dullaert en Revius, Gezelle en De Mérode, Willem Kloos en Albert Verwey.

R. DOBRU

De twintig jaar jongere R. Dobru (ps. van Robin Ravales) die in dezelfde tijd als Trefossa begint te dichten zal de nationalistische Surinaamse dichter bij uitstek worden. Van hem is onlangs bij de Nederlandse uitgeverij Meulenhoff een keuze uit zijn werk verschenen onder de titel **Boodschappen uit de zon**, die gedichten van 1965 tot 1980 bevat. We vinden hierin alle populaire gedichten verzameld als 'wan bon' 'sjaki', 'ik ben een neger', 'foe memre abaisa jowini', enz., die elke Surinaamse middelbare scholier kent. De twee thema's die in het werk steeds weer terugkeren zijn het Surinaamse nationalisme en de aanklacht tegen de onrechtvaardige verdeling van rijkdom en armoede in dit land.

Dobru is in tegenstelling tot Helman niet de man van de geraffineerde vorm. Zijn poezie is eenvoudige, directe voordrachtpoezie die op het eerste gehoor wel aanspreekt, maar bij tweede en volgende lezing duidelijk tekortschiet in zuiverheid van beeld en vorm. Zie bijvoorbeeld de titel van deze verzamelbundel: het woordje **uit** in "boodschappen uit de zon", hoe moet je dat interpreteren? In 'Ik wil geen strand zijn', een van de populairste gedichten, spreekt hij in de eerste strofe over 'een strand van rotsen' en in de tweede over 'een brand in een oliemijn'. enz. Deze beelden zijn onzuiver, want niet in overeenstemming met de normale betekenis der woorden. Een politieke of sociale boodschap kan men ook in een pamflet brengen, de poezie eist vormgeving en afstand, wat ze bij Dobru toch te vaak ontbeert. Niettemin geldt hij als de meest populaire Surinaamse nationale dichter; als zodanig is het waardevol van zijn werk kennis te nemen.

JO LÖFFEL

Een leeftijdgenoot van Dobru, Jo Löffel, in 1953 in Nieuw-Nickerie geboren, schrijft algemene poezie, maar hij vertrok dan ook reeds op vijftienjarige leeftijd naar Nederland, waar hij later rechten studeerde. Daarna trad hij in dienst bij Buitenlandse Zaken, zodat hij in Europa, Azie en Zuid-Amerika gestationeerd was. Hij gaf de bundel **Intro, gedichten** 1952-1967 uit in Paramaribo. Deze poezie is het tegenovergestelde van die van Dobru. Hier zijn de beelden sterk internationaal en multi-cultureel; de dichter schrijft niet vanuit het standpunt van de kanselredenaar die zijn boodschap over zijn gehoor donderend uitstort, maar eerder verontschuldigend dat hij de aandacht van de lezer vraagt. Deze poezie is ironisch en relativerend, wil het tegendeel van een overtuiging opdringen; ze bezit het levensbesef waarin alles relatief is, met een neiging tot zelfspot.

De bundel bevat gedichten uit de periode 1952 tot 1967; de volgorde is retrospectief, tegen de chronologische volgorde in. Ook dit getuigt van een steeds groter afstandelijkheid, nu in de tijd. Tegelijkertijd doet een dergelijke indeling echter wat gewild aan, een euvel waaraan ook veel afzonderlijke gedichten in deze bundel lijden. Het is me wat te sterk aangezet in beeld, woordkeus en uiterlijke vorm, niet passend bij de relativerende inhoud. Dit teveel van het goede doet de bundel als geheel schade, maar in de eenvoudige gedichten vinden we een dichter met een persoonlijke taal en sfeer.

RABIN GANGADIN

TREFOSSA

Na de nationalistische generatie komt er de laatste jaren een groep jongere schrijvers naar voren die weer veel dichter bij de zuivere persoonslyriek van Helman aansluit.

RABIN GANGADIN

Tot deze jonge generatie, door leeftijd en toon, hoort Rabin Gangadin, geboren 1956, die in Delft studeert. Hij schrijft poezie en literaire kritieken voor diverse tijdschriften. In 1980 gaf hij in eigen beheer de zestig bladzijden tellende bundel **Desaveu** uit, die in drie delen: eenzame overpeinzingen; strijd en liefde zijn levenshouding en problematiek verwoordde.

Onlangs kwam van hem bij de Arbeiderspers de tweede bundel uit, **Een zeldzame kamer**. De aanduiding **tweede** bundel is eigenlijk misleidend omdat nagenoeg alle gedichten uit de eerste bundel hierin onveranderd zijn herdrukt. Er zijn er slechts een paar weggelaten en een paar bijgekomen, al aangeboden volgorde w herzien en ook de ind drieen weggelaten. De verwijst wel naar de bundel maar vermeldt de gedichten nu herdru Wie de tweede bundel k zich dus de eerste bes hij zou moeten wille welke gedichten weggel en welke erbij gekomen, misschien een ontwikk Gangadins dichtersc kritische zin ten opzic eigen werk zou kunnen b

Ik beperk me nu tweede bundel v Arbeiderspers.

Gangadin combine directe verwoording die hanteert met een zuiver beeld en een zeer ve vorm. Het levensbes van de relativiteit eenzaamheid; we ontmo ik-figuur die op zoek liefde en contact, maar volledig vindt, ook al sprake van een 'zij' met samen is. De kamer, zijn betekent veiligheid, ve heid voor de dichter, te de veelal vijandige buiten. De kamer symbool van de wereld totaliteit, het middelpu het wereldje van de 'ik' z

Deze problematiek eenzaamheid die niet opgeheven doordat het dat gezocht wordt gevonden wordt, is directe, eenvoudige verwoord. Hier vinden pathos, geen retoriek directe zeggingskracht dichter die recht op zi afgaat en die zich ni schuilt. Een belangrijke die bij herhaalde lezi kracht wint!

Wie de bundels sam eens bekijkt moet con dat de beste Surinaam momenteel die is die he direct op Surinam betrokken is.

DOOR: WIM RU

Albert Helman: Sem (verzen); Nijgh & Van 's -Gravenhage, 1982, 6 ISBN 90 236 5531 1

R. Dobru: Boodschap de zon (gedichten 196 Meulenhoff, Amsterdam, 1982, 5 ISBN 90 290 1158 0

Jo Loffel: Intro (ge 1952-1967); Orchid Paramaribo, 1981, 56 blzz. ISBN 99914 904

Rabin Gangadin: zeldzame kamer (ged Uitgeverij De Arbeiders Amsterdam, 1982, 5 ISBN 9029517808.

R. DOBRU

II
Wees niet boos als ik schrijf dat mijn nieuwe hond
een beetje op je lijkt.
Vandaag, al sinds gisteren toen je hier was,
lijkt alles op jou:

het huis en de tuin waar je rondliep;
de diepe fauteuil
waarnaast je gehurkt zat toen ik je voorlas;
de divan, te smal

maar toch ampel genoeg voor ons beiden,
met jou in mijn arm.
En de deur die je uit liep, dapper een lach
nog op je gezicht.

Alles laat me jou zien nu je weg bent van hier,
want hier is thans leeg
en het lege vervult zich van jou, van het beeld
dat bleef in mijn hart.

ALBERT HELMAN

laat mij even een stem een teken

laat mij even een stem een teken
aan de wand in het zand
grotesk vergeten door holbewoner
een rituele kreet van hanebloed
of rüne
een orakel uit een kolibriënkop
ergens

ergens moet er iets zijn gebleven
getuigschrift dat zonder arg zij liggen liet
als om de weg terug te vinden
klein duimpje een achterdeur zo 't nodig was

zo niet om iedereen wegen aan te geven
hier was haar stap en hier een trede en hier een schrede
en ik
zal vinden en griffen en zeegenen en weenen
als kind
om wat ik niet als man kon nemen.

Jo Löffel

Sovjet ambassadeur in VS adviseur Andropov

WASHINGTON — De ambassadeur van de Sovjet-Unie in de Verenigde Staten, Anatoly Dobrynin, keert in de loop van dit jaar naar Moskou terug omdat hij met een Amerikaanse regering te maken heeft die volgens het Kremlin niet werkelijk geinteresseerd is in het doen van zaken. Dit is vernomen van diplomaten in Washington.

Volgens hen voelt de 63-jarige Dobrynin, die sinds de Cubaanse rakettencrisis van 1962 zijn land in de Verenigde Staten vertegenwoordigt en deken is van het corps diplomatique in de Amerikaanse hoofdstad, zich gefrustreerd door het ontbreken van een dialoog op hoog niveau zoals hij die gewend was te voeren met vorige Amerikaanse regeringen.

De nieuwe leider van de Sovjet-Unie, Joeri Andropov, die vorig jaar december gedurende twee uur in Moskou met zijn ambassadeur in Washington sprak, zou Dobrynins rijke ervaring nodig hebben nu belangrijke personele wijzigingen in de top van de Sovjet-leiding moeten worden aangebracht.

De diplomaten menen te weten dat Dobrynin een naaste medewerker wordt van de secretaris-generaal en in rang ongeveer gelijk zou worden aan Andrei Gromyko, die sinds 1957 minister van Buitenlandse zaken is. Hij zou hem over enige tijd kunnen opvolgen. Gromyko is 73.

Het vertrek van Dobrynin uit Washington zou een gevolg zijn van diens en Andropovs opvatting dat ook een minder ervaren diplomaat de post in Washington zou kunnen bezetten nu die vooral lijkt te moeten fungeren als "boodschappenjongen" tussen Moskou en de Amerikaanse hoofdstad. Een diplomaat zei over de Sovjet-Amerikaanse betrekkingen sinds het president worden van Ronald Reagan in 1981: "Er is nauwelijks een relatie".

Een woordvoerder van het ministerie van Buitenlandse zaken in Washington zei tegen journalisten dat de regering er niet van op de hoogte is dat Dobrynin plannen heeft om te vertrekken. Op de vraag of het Kremlin terecht meent dat de regering-Reagan geen belang stelt in het doen van zaken met Moskou zei Alan Romberg: "Ik zie geen probleem in de communicatie. Uiteraard praten wij over een hele serie onderwerpen met de Sovjets. We hebben regelmatig contact met Sovjet-functionarissen".

Al had Dobrynin uiteraard zijn eigen politieke en ideologische opvattingen, hoge Amerikaanse functionarissen hebben in de loop der jaren respect gekregen voor de Sovjet-ambassadeur vanwege diens gevoel voor humor en opgeruimdheid. Zijn rapporten aan Moskou gaan vaak rechtstreeks naar de leiders in het Kremlin en het Politburo, terwijl die van andere ambassadeurs veelal terechtkomen op de bureaus van lagere functionarissen in het apparaat. Onder de presidenten Nixon, Ford en Carter werd hij vaak voor urenlange, informele onderhandelingen met de ministers van Buitenlandse zaken Henry Kissinger en Cyrus Vance uitgenodigd. Beiden prezen Dobrynin in het openbaar om zijn diplomatieke bekwaamheden.

Ex-president Richard Nixon verschafte hem op een bepaald moment een rechtstreeks "kanaal" waardoor hij onopgemerkt het Witte Huis kon bezoeken voor regelmatige particuliere gesprekken over bilaterale kwesties met de president en Henry Kissinger, die toen veiligheidsadviseur van het staatshoofd was.

Direct na zijn aantreden schoffeerde president Reagan de Sovjet-ambassadeur door hem het privilege af te nemen dat hij zijn dienstauto mocht parkeren in de particuliere garage van het ministerie van Buitenlandse zaken en de "eigen" lift van de minister mocht gebruiken. Op zijn eerste persconferentie verklaarde Reagan in 1981 dat de Sovjet-Unie "zou liegen, bedriegen of elke misdaad begaan" in haar streven de wereld te overheersen.

Vorig jaar maart verklaarden Sovjet-functionarissen in Washington zich veel zorgen te maken over wat zij beschouwden als een beleid tot forse inkrimping van de Sovjet-Amerikaanse dialoog. Ook zou Washington belangrijke initiatieven van de kant van Moskou negeren.

Woordvoerders van Buitenlandse zaken zeiden dat het optreden van de Sovjet-Unie in Afghanistan, Polen en elders aanleiding was tot het beperken van de contacten op hoog niveau. Volgens hen maakte president Carter daarmee al een begin in de laatste maanden van zijn regering.

In de wereld om mij heen
buiten mijn rustige kamer
heeft de mens de overhand.

Het zijn niet eens de verdorven mensen
die al de afgrijselijke dingen doen.
Een moedige daad doet een Kathedraal instorten.

Standvastigheid laat een stad uithongeren.
Medelijden kost anderen het leven.
We zijn belaagd en verraden door onze eigen deugden.

RABIN GANGADIN

voor judith de kom

kom zit met ons mede aan de dis
want wij hebben uw vader gekend

judith
als je terug bent in nederland
ga naar het graf van je vader
zeg hem
dat wij zijn boodschap opnieuw hebben gehoord
zeg dat wij die niet waren vergeten
zeg hem dat wij bezig zijn
wij zijn nog niet gereed voor zijn beenderen
de grond is nog niet van ons
de ziekten zijn niet alle genezen
de armoe is nog niet uitgelepeld
maar wij hebben alvast de gereedschappen klaargezet
het kan niet lang meer duren
of er komt overwinning van het verzet
slechts de ogen van de bastiaans moeten nog
worden opengerept

judith
brand deze brief
op het graf van je vader
en zend ons de as

R.DOBRU